

การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่เกษียณ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดชลบุรี

7 เล.อ. 2531

ปริญญาโท
ของ
ระเียบ สว่างทรัพย์

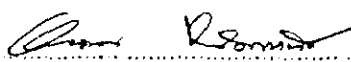
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ธันวาคม 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

311527

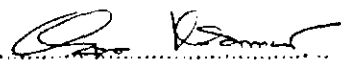
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานินท์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

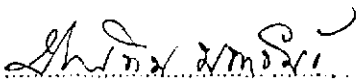
 ประธาน

 กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน

 กรรมการ

 กรรมการ

ประกาศขอบคุณ

ปริญญาบัตรฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์ ดร.อนงค์ ทลิสมหาณี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาบัตร และรองศาสตราจารย์ ดร.ประเทิน มหาพันธ์ กรรมการสอบที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ และช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้แก่ศิษย์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิทย์ อาจารย์ ดร.จิรา จันทร์กระจ่าง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผกา บุญเรือง อาจารย์วิชัย ภูชนะกุล ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำแนวทางการทำวิจัยจนสำเร็จจุลวง

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา ความเที่ยงตรง และความเหมาะสมของแบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรมการสอน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการการประถมศึกษา ท่านผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษา ท่านหัวหน้าการการประถมศึกษา ท่านผู้ช่วยหัวหน้าการการประถมศึกษา ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ ภูมิ ทัศนศาสตร์และภูมิ ภาษาไทยในระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ประจำปีการศึกษา 2528 จำนวน 12 คน ที่ให้ความร่วมมือและเป็นกันเองอย่างดียิ่ง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทุกประการ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อชวีธ คุณแม่บุญสนอง ที่คอยห่วงใยช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และสนับสนุนทุนในการทำวิจัยตลอดมา นอกจากนี้บุคคลที่จะลืม

เสียมไม้ไถ่ คือ คุณอัมพร บำรุงผล ที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ จนกระทั่ง
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปก็

คุณกาและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา
พระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ระโนน สงวนทรัพย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายและลักษณะของครุฑที่ส่งพิมพ์กองการ	10
เกณฑ์การประเมินครุฑที่โอน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
พฤติกรรมกรรมการ สอนของครู	18
พฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวก สอน	22
พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการ สอน	31
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม กรรมการ สอนของครู	44
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	48
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือที่ใช้ในการ รวบรวมข้อมูล	50
ลักษณะของแบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรม กรรมการ สอน	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การจัดกระทำกับข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57

4 ผลการรวบรวมข้อมูล	60
การเสนอข้อมูล	60
ตอนที่ 1 การจัดลำดับที่ความสำคัญของรายการ พฤติกรรม ที่ได้อำนวยต่อการสอนของครูที่เกษียณ สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี	60
ตอนที่ 2 การจัดลำดับที่ความสำคัญของรายการ พฤติกรรม ที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนของครูที่เกษียณ สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี	86
5 สรุปผล อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	102
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	102
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	102
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	102
การเสนอข้อมูล	103
สรุปผลการรวบรวมข้อมูล	104
อภิปรายผล	109
ขอเสนอแนะ	128
ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	130

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	131
ภาคผนวก	140
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	141
ภาคผนวก ข รายงานกรณีศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	143
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	146
ภาคผนวก ง บัญชีภาพประกอบ	173

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนครูที่เกณฑ์เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ/กิ่งอำเภอ	49
2	กำหนดการสังเกตพฤติกรรมการสอน	56
3	ลำดับที่ของคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวกสอนทั้งห้าด้าน ของครูที่เกณฑ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี	61
4	ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวกสอนของครูที่เกณฑ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี	62
5	ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวกสอนด้านวิชาการ ของครูที่เกณฑ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี	73
6	ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวกสอนด้านคุณธรรม ของครูที่เกณฑ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี	76
7	ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวกสอนด้านคุณลักษณะ ทั่วไปของครูที่เกณฑ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี	79
8	ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวกสอนด้านคุณลักษณะ เฉพาะในการสอนของครูที่เกณฑ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี	81
9	ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวกสอนด้านมนุษยสัมพันธ์ ของครูที่เกณฑ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี	84
10	ลำดับที่ของร้อยละของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนทั้งสามด้านของ ครูที่เกณฑ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี	87
11	ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนของครูที่เกณฑ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี	88

12	สำคัญความสำคัญของรายการ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนด้าน การเตรียมการสอนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี	94
13	สำคัญความสำคัญของรายการ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนด้าน การดำเนินการสอนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี	95
14	สำคัญความสำคัญของรายการ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนด้าน การวัดผลและประเมินผลของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี	99

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ รัฐจึงพยายามพัฒนา ปรับปรุงการศึกษา ของชาติให้สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพราะเชื่อว่า การศึกษาเป็น รากฐานสำคัญที่จะเสริมสร้างความรู้ ความสามารถของคนในชาติให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งการ จัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ นั้น ระดับประถมศึกษาถือว่ามีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากเป็น การศึกษามากับเด็กที่ปวงชนชาวไทยทุกคนพึงได้รับ สิปปนนท์ เกตุทัต (สิปปนนท์ เกตุทัต 2524 : 7) กล่าวว่า รัฐควรเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในระดับประถมศึกษาให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : ง - ข) ได้กำหนดแนวทางหรือเจตนารมณ์ของหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ไว้ 3 ประการ คือ เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน เพื่อ ประโยชน์แห่งการดำรงชีวิต และเพื่อสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีมุ่งที่จะพัฒนาชีวิตของ ประชาชนให้มีความสุข อยู่ดีกินดี มีความสำนึกในความเป็นไทย รู้จักพึ่งตนเอง มีความ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีกตเวทิตาปรีชาไหวพริบในสังคม ตลอดจนเน้นลักษณะที่พึงงามให้เกิดขึ้น เช่น ซื่อสัตย์ ประหยัด ซื่อสัตย์ อ่อนน้อม มีระเบียบ เป็นต้น ซึ่งบุคคลสำคัญที่ทำให้การศึกษาระดับ นี้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายของหลักสูตร คือ ครู เพราะครูเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญมากที่สุด ที่ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีพฤติกรรมตามที่พึงปรารถนา โฉมพิศ อุดมบุญญาภภาพ (โฉมพิศ อุดมบุญญาภภาพ 2528 : 4) กล่าวว่า อนาคตของประเทศขึ้นอยู่กับคุณภาพของ ประชาชน คุณภาพของประชาชนขึ้นอยู่กับการศึกษา และคุณภาพของการศึกษานั้นอยู่กับครู

จากการศึกษาในอดีตที่ผ่านมา พฤติกรรมการสอนนั้นมักถูกเป็นศูนย์กลาง ถึงที่
 ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2524 : 36) กล่าวว่า กลุ่มเป้าหมายในฐานะ
 ผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ กานิยม และความเชื่อทางสังคมได้แก่ศิษย์ พฤติกรรมการสอนของครู
 แสกงออกมาในทางบอกเล่า บรรยาย และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนคือการ นั่งฟัง
 จดบันทึก ท่องจำ แต่ปัจจุบันเกิดแนวคิดใหม่ทางการศึกษา การเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน
 ที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง เป็นยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ
 2525 ก : 11) ได้เสนอแนวทางการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่นักเรียน นั้นไม่ใช่การพัฒนา
 ความรู้ความจำเพียงอย่างเดียว เพราะความรู้ความจำอย่างเดียวไม่ช่วยให้นักเรียนดำรงตน
 อยู่ในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงและเจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีความสุข แต่ต้องพัฒนา
 นักเรียนให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาได้ สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง
 อลงกร จันทารมย์ (อลงกร จันทารมย์ 2526 ; 35) กล่าวว่า เมื่อสภาพการณ์
 และแนวคิดทางการศึกษา ตลอดจนสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป พฤติกรรมการสอนของครู
 จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการศึกษาในปัจจุบัน โดยพฤติกรรมการ
 การสอนของครูต้องพัฒนาให้ เป็นไปตามแนวทางที่ต้องการของหลักสูตร ถึงที่กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2520 : 70) ได้ระบุให้ครูต้องพัฒนา
 การสอนของตนอยู่เสมอเพื่อให้ผู้อ่านช่วยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยรู้จักเลือกและปรับปรุง
 เทคนิควิธีสอน ตลอดจนคัดแปลงแก้ไขวิธีสอนและจัดสถานการณ์ให้นักเรียนสนใจไม่เบื่อหน่าย
 การเรียน พร้อมทั้งเข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของนักเรียน สรุปได้ว่า พฤติกรรมการ
 สอนของครูมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่จะทำให้หลักสูตรบรรลุ วัตถุประสงค์ที่
 กำหนดไว้

จากสภาพการณ์ที่เป็นจริงในปัจจุบัน หลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแล้ว
 พฤติกรรมการสอนของครูไม่เปลี่ยนแปลงไปตามแนวทางที่หลักสูตรต้องการเท่าที่ควร ช. ชนบท
 (ช. ชนบท (นามแฝง) 2526 : 5) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอนของครูส่วนใหญ่ที่ปรากฏ

ครูเป็นผู้พูด ผู้อธิบายเพียงฝ่ายเดียว แม้หลักสูตรได้มีการ เปลี่ยนแปลงมาเกือบครบวงจรแล้ว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทองสุข รวยสูงเนิน (ทองสุข รวยสูงเนิน 2526 : 93 - 94) พบว่า ครูยังคงสอนโดยการอธิบาย นอกจก บ้านห้องจำเนื้อหามากที่สุด โดยไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็น ตลอดจนมีโอกาสพูดหรือแสดงความคิดเห็นที่น้อยที่สุด

พฤติกรรม การสอนของครูส่วนใหญ่ยังขัดแย้งกับแนวทิศทางแนวทางการศึกษาใหม่เป็นอันมาก ฉะนั้นพฤติกรรม การสอนของครูในระดัประถมศึกษาจึงเป็น เรื่องที่น่าศึกษา เป็นอย่างยิ่ง ในปัจจุบันนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา ต่างตระหนักว่าการสอนของครู เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนา สมพงษ์ พละสุรีย์ (สมพงษ์ พละสุรีย์ 2526 : 6) กล่าวว่า เจาหน้าที่ทางการศึกษาและหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตร และการสอนใน ระดัประถมศึกษา ต่างพยายามที่จะให้การใส่ใจหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ด้วยการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูจากการให้การอบรมเชิงปฏิบัติการพร้อมทั้งจัดทำเอกสาร คู่มือให้ครูได้ศึกษากันว่า นอกจากนี้ทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2526 : 11) ได้กำหนดนโยบายที่จะเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้วยการดำเนินการคัดเลือกครูที่มีพฤติกรรม การสอนดีเยี่ยม ให้เป็นครูดีเด่น เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูทั่วไปในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง ต่อมาปีการศึกษา 2526 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ประเมินและศึกษามลลัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มประถมศึกษาต่าง ๆ พบว่ากลุ่มทักษะห้ทั้งคณิตศาสตร์และภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ต้องเร่งรัดพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู เปลี่ยนแปลงนโยบายการพิจารณาคัดเลือกครูดีเยี่ยมจากเดิมมาเป็น การพิจารณาคัดเลือกครูดีเยี่ยมคณิตศาสตร์และครูดีเยี่ยมภาษาไทย เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกลุ่มทักษะห้ทั้งคณิตศาสตร์และภาษาไทยให้สูงขึ้น อันจะส่งผลต่อมลลัมฤทธิ์ ทางการเรียนของ

นักเรียนใหม่สมัครภาพทรงความที่หลักสูตรต้องการคือ มีความสามารถอ่านออก เขียนได้อย่าง
คล่องแคล่ว และกติกานวณเลขเป็น

จากหลักการและเหตุผลที่ผู้วิจัยได้เรียบเรียงมา ตลอดจนปัญหาที่การปฏิบัติการสอน
ของครูที่ส่งผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยตรง ทำให้ผู้วิจัยสนใจจะทำการศึกษากัน
กันว่า เพื่อศึกษาปฏิบัติการสอนของครูในสภาพปัจจุบันที่เป็นจริง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็น
ครูที่เล่นคณิตศาสตร์และครูที่เล่นภาษาไทย การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะไม่แยกศึกษาหรือนำมาเปรียบเทียบ
กันระหว่างปฏิบัติการสอนของครูที่เล่นคณิตศาสตร์และครูที่เล่นภาษาไทย แต่จะศึกษา
ปฏิบัติการสอนโดยทั่วไปของครูที่เล่นทั้งสองประเภท โดยไม่เฉพาะเจาะจงวิชาที่สอนแต่จะ
พิจารณาภาพรวมของปฏิบัติการสอนของครูที่เล่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจากการได้ศึกษาเอกสาร
การประเมินครูที่เล่น เอกสาร ตำราและบทความทางวิชาการ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับปฏิบัติการสอนของครู พบว่าปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดให้ปฏิบัติการสอนของครูมี
ประสิทธิภาพพออยู่สองประการคือ ประการแรกเป็นพฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวกสอน ประกอบด้วย
พฤติกรรมด้านวิชาการ พฤติกรรมด้านคุณธรรม พฤติกรรมด้านคุณลักษณะทั่วไป พฤติกรรม
ด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน และพฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ ประการที่สองเป็นพฤติกรรม
ที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอน ประกอบด้วย การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน และการ
วัดผลและประเมินผลซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาเห็นว่า ปัจจัยทั้งสองประการนี้ครอบคลุมปฏิบัติการสอน
ของครูเป็นสำคัญ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปฏิบัติการสอนของครูที่เล่น สังเกตสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยมุ่งศึกษาพฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวกสอน และพฤติกรรม
ที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอน วิธีการเสนอข้อมูลของการศึกษากันว่าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกต
ปฏิบัติการสอนของครูที่เล่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และแบบสอบถามพฤติกรรมที่ใช้อ
อำนวยความสะดวกสอนควบคู่กัน การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปรับปรุง
ปฏิบัติการสอนของครูประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่เกษียณแล้ว สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยแบ่งพฤติกรรมออกเป็น 2 ประการคือ

1. พฤติกรรมที่ใช้อำนาจต่อการสอน ประกอบด้วย
 - 1.1 พฤติกรรมด้านวิชาการ
 - 1.2 พฤติกรรมด้านคุณธรรม
 - 1.3 พฤติกรรมด้านคุณลักษณะทั่วไป
 - 1.4 พฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน
 - 1.5 พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์
2. พฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอน ประกอบด้วย
 - 2.1 การเตรียมการสอน
 - 2.2 การดำเนินการสอน
 - 2.3 การวัดผลและประเมินผล

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะได้อำนาจค้นเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ดังนี้

1. ทำให้ทราบคุณลักษณะของพฤติกรรมที่ใช้อำนาจต่อการสอน และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนของครูที่เกษียณแล้ว เพื่อเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูในส่วนที่ยังบกพร่องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการกลุ่ม และศึกษานิเทศก์ให้การนิเทศการสอนแก่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมที่จะพัฒนาส่งเสริมสมรรถภาพด้านการสอนของครูให้ดียิ่งขึ้น

3. เป็นแนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคตต่อไป เพื่อหาเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานสำหรับการสร้างเครื่องมือเพื่อประเมินพฤติกรรมการสอน หรือประเมินประสิทธิภาพของการสอนของครูต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาก่อนหน้า

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตพฤติกรรมการสอนของครูที่เกิน โดยศึกษาจากพฤติกรรมที่ใช้อำนวยต่อการสอน ประกอบด้วย พฤติกรรมด้านวิชาการ พฤติกรรมด้านคุณธรรม พฤติกรรมด้านคุณลักษณะทั่วไป พฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอนและพฤติกรรมการมนุษยสัมพันธ์ และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอน ประกอบด้วย การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน และการวัดผลและประเมินผล

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่เกณฑ์กลางและครูที่เกณฑ์ภาษาไทย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ประจำปีการศึกษา 2528 ซึ่งเป็นครูที่เกินในระดัมาอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 12 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ครูที่เกณฑ์กลางและครูที่เกณฑ์ภาษาไทย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

3.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการสอนของครูที่เกินในด้าน

3.2.1 พฤติกรรมที่ใช้อำนวยต่อการสอน ประกอบด้วย

3.2.1.1 พฤติกรรมด้านวิชาการ

3.2.1.2 พฤติกรรมด้านคุณธรรม

3.2.1.3 พฤติกรรมด้านคุณลักษณะทั่วไป

3.2.1.4 พฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน

3.2.1.5 พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์

3.2.2 พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอน 'ประกอบด้วย

3.2.2.1 การเตรียมการสอน

3.2.2.2 การกำเินการสอน

3.2.2.3 การวัดผลและประเมินผล

กำจำกักควำมศัพทเฉพาะ

เพื่อให้ควำมหมำยของกำและข้อควำมที่ใช้ในกำรวิจัยครั้งนี้เป็นที่ยำใจตรงกัน จึงกำหนดควำมหมำยของกำและข้อควำมดังต่อไปนี้

1. ครูก็เเกิน หมายถึง ครูก็เเกินคณิตศำสตร์และครูก็เเกินภำษำไทย ดังกักสำนักำนกำรประณมศักษำจังหวัดชบบุรี ประจำปีกำรศักษำ 2526 ที่ได้รับกำรพิจำรณำกักเลือกให้เป็นครูก็เเกินของแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ

2. พฤติกรรมกำรสอน หมายถึง กำรกระทำหรือกิจกรรมทุกประกำรที่เกี่ยวกับกระบวนกำรสอนของครูก็เเกินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่แสดงออกให้สังเกตเห็นโดยกำรวิจัยครั้งนี้มุ่งศักษำพฤติกรรมกำรสอนของครูก็เเกิน ดังนี้

2.1 พฤติกรรมที่เอื้ออำนวยต่อกำรสอน ประกอบด้วย

2.1.1 พฤติกรรมด้ำนวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของครูก็เเกินที่แสดงว่ามีควำมรู้ควำมอำมรภพหวำงวิชาการ ตลอดจนแสงหำกควำมรู้ ข้อมูล และขำวสำรที่เอื้ออำนวยต่อกำรจัดกำรเรียนกำรสอน และเิ่มมุ่นควำมกำวหนำสำงวิชาการอย่ำงกำว่งขวำง เช่น กำรศักถำมขำวสำร บหควำงจำกหนังสือหรือขำวสำรหวำงกำรศักษำ เป็นต้น

2.1.2 พฤติกรรมด้ำนคุณธรรม หมายถึง พฤติกรรมของครูก็เเกินที่แสดงว่ามีควำมประพฤติที่ เติบสละ ยุติธรรม ซื่อสัตย์ ขยัน ประหมำก อหหน ตลอดจนรักษำและศรัทธำอำชีพครู พร้อมที่จะให้กำบและให้ควำมช่วยเหลือนักรเรียนตลอดเวลำ เช่น กำรให้ควำมปรึกษำและให้ควำแนะนำเกี่ยวกับปัญหำค้ำนถำง ๆ ของนักรเรียน เป็นต้น

2.1.3 พฤติกรรมค่านิยมลักษณะทั่วไป หมายถึง พฤติกรรมของครูที่เกณฑ์ปรากฏในการตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนการแต่งกาย การถือค่านิยม การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และควบคุมอารมณ์ได้ดี

2.1.4 พฤติกรรมค่านิยมเฉพาะในการสอน หมายถึง พฤติกรรมของครูที่เกณฑ์แสดงว่ามีการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ เช่น จัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ มุมหนังสือ เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในระบอบประชาธิปไตย เช่น ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียน และตกแต่งกายผลงานของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ เป็นต้น

2.1.5 พฤติกรรมค่านิยมบุคลิกสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมของครูที่เกณฑ์แสดงว่าสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไปได้ดี เช่น มีอัธยาศัยไมตรีกับทุกคนด้วยความจริงใจ มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส แสดงความมั่นคงทางอารมณ์ เป็นต้น ตลอดจนร่วมมือประสานงานกับคณะครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.2 พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอน ประกอบด้วย

2.2.1 การเตรียมการสอน หมายถึง การเตรียมการล่วงหน้าของครูที่เกณฑ์ก่อนปฏิบัติการสอน ทั้งในลักษณะการศึกษาค้นคว้า เอกสารประกอบหลักสูตร และการวางแผนการสอน เช่น การทำบันทึกการสอน การจัดหาและจัดเตรียมสื่อการสอน เป็นต้น

2.2.2 การดำเนินการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่ครูที่เกณฑ์ปฏิบัติเมื่อเริ่มทำการสอน ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนรู้แก่นักเรียนตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดพฤติกรรมการดำเนินการสอนออกเป็น 4 พฤติกรรมคือ พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนกระทำร่วมกัน พฤติกรรมที่ครูใช้หรือครูเป็นผู้นำ พฤติกรรมที่ครูให้นักเรียนทำตามคำสั่ง และพฤติกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม

พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนกระทำร่วมกัน หมายถึง ครูและนักเรียนสนทนาซักถาม หรืออภิปรายข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ร่วมสาธิต ทดลอง ยกตัวอย่างประกอบคำอธิบาย และร่วมกันสรุปรวบรวมประเด็นสำคัญ

พฤติกรรมที่ครูใช้หรือครูเป็นผู้นำ หมายถึง ครูเป็นผู้จัดการริเริ่มกระทำหรือกระตุ้นแนะแนวทางให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม โดยบอกให้นักเรียนทำอะไร อย่างไร และเพื่ออะไร เช่น ครูอธิบาย ครูให้นักเรียนเล่นเกม หรือร่วมกิจกรรม เป็นต้น

พฤติกรรมที่ครูให้นักเรียนทำตามคำฟัง หมายถึง ครูให้โอกาสนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ได้ฝึกปฏิบัติจริง หรือได้ทำงานตามที่ได้มอบหมายเป็นรายบุคคล

พฤติกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม หมายถึง ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และกำหนดขั้นตอนการทำงานร่วมกัน หรือมีทั้งปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม

2.2.3 การวัดผลและประเมินผล หมายถึง วิธีการที่ให้นักเรียนแสดงออกซึ่งความรู้ความสามารถ โดยใช้เครื่องมือวัดผลชนิดต่าง ๆ แล้วสรุปผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ตลอดจนการจัดทำแบบฟอร์มที่เป็นหลักฐานของการวัดผลและประเมินผล

3. การสังเกตพฤติกรรมการสอน หมายถึง วิธีการเฝ้าดูอย่างเอาใจใส่ของผู้วิจัยที่เข้าร่วมอยู่ในเหตุการณ์ที่ครูได้กระทำเป็นกลุ่มตัวอย่างทำการสอนอยู่ โดยผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างของพฤติกรรมที่เป็นแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการสอนไว้ล่วงหน้า

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ความหมายและลักษณะของครูที่สังคมต้องการ
2. แนวทางการประเมินครูที่เก่ง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. พฤติกรรมการสอนของครู ประกอบด้วย
 - 3.1 พฤติกรรมที่ใช้อำนวยต่อการสอน
 - 3.2 พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอน
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การสอนของครู

* ความหมายและลักษณะของครูที่สังคมต้องการ

คำว่า "ครู" ตามความหมายในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ได้ให้ความหมายไว้ว่า ครู (น.) คือ ผู้สั่งสอนศิษย์ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ คำว่า "ครู" เป็นภาษาบาลีและสันสกฤต มาจากคำว่า "ครู" แปลว่า หนัก หมายความว่า เป็นผู้ที่ทำหน้าที่อันประเสริฐ พุทธทาสภิกขุ (พุทธทาสภิกขุ 2524 : 51 - 52) กล่าวว่า ครู คือ ผู้นำในทางวิญญาณ หรือเป็นมุกุเทศก์ทางวิญญาณ หมายถึง เป็นแสงสว่างส่องทางแก่วิญญาณของมวลมนุษย์ในโลก ให้รู้จักทางเดินไปสู่จุดหมายปลายทางที่พึงปรารถนา ครูเป็นผู้ที่ยกสถานะทางวิญญาณของผู้เรียนให้สูงขึ้น เป็นผู้เปิดประตูวิญญาณให้เกิดแสงสว่าง ด้วยวิธีที่สามารถเอาชนะกิเลสหรือรอกพ้นจากความทุกข์ ครูจึงเป็นปูชนียบุคคลที่โลกต้องบูชา ด้วยเหตุนี้ ครูจึงต้องเป็นผู้เสียสละ ต้องอุทิศตนที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยไม่หวังผลตอบแทน เงินเดือนเป็นเพียงเครื่องล่อการบูชา มิใช่ค่าจ้าง ค่าของครูตั้งอยู่ในฐานะเป็นปูชนียบุคคล ซึ่งได้กำหนดลักษณะหน้าที่ของครูไว้ 3 ประการคือ

1. ครูสอนหนังสือ เป็นผู้สอนให้นักเรียนหนังสือ สามารถอ่านและเขียนได้ และสามารถนำไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เป็นผู้เปิดดูเปิดตาให้หลบรอดพ้นจากความมืด
2. ครูสอนอาชีพ เป็นผู้สอนให้นักเรียนอาชีพเท่าตามความสามารถและความถนัด เพื่อให้รอดพ้นจากความทุกข์ยากและความอดอยาก มนุษย์ทุกคนต้องการปัจจัยสี่ในการดำรงชีพ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค การที่จะได้สิ่งเหล่านี้มา ทุกคนต้องทำงาน ต้องมีอาชีพ และอาชีพต้องเรียนรู้อาจจะครู ซึ่งครูในที่นี้มิได้หมายถึงครูในโรงเรียนเสมอไป ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ ถือว่าเป็นครู
3. ครูผู้นำทางจิตใจหรือวิญญาณ ครูประเภทนี้สอนให้นักเรียนมีความถูกต้องทางจิตใจ กล่าวคือ สอนให้สามารถเอาชนะกิเลสหรือความทุกข์ได้ การสอนของครูประเภทนี้เป็นไปตามความประสงค์ของพระพุทธเจ้า โดยสอนตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นของชีวิต สอนให้มนุษย์ไปสู่จุดหมายเดียวกัน คือ การรอดพ้นจากความเป็นทุกข์

จากความหมายของลักษณะหน้าที่ของครูทั้ง 3 ประการดังกล่าว แสดงว่าครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคน คือ จะต้องเป็นผู้สอนหนังสือ สอนอาชีพ และเป็นผู้นำทางจิตใจหรือวิญญาณ ในสังคมปัจจุบันภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมย่อมได้เปลี่ยนแปลงไปทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีเวลาเอาใจใส่บุตรหลานน้อยลง เพราะต้องออกไปช่วยทำงานนอกบ้าน เพื่อมีรายได้เพียงพอแก่การครองชีพภายในครอบครัว บทบาทของครูในสังคมปัจจุบันจึงต้องรับภาระเพิ่มขึ้น มีความรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี การเป็นครูโดยทำหน้าที่สอนหนังสือ หรือสอนอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งไม่เพียงพอ ครูจำเป็นต้องมีหน้าที่ของการเป็นผู้สอนหนังสือ สอนอาชีพ และเป็นผู้นำทางจิตใจหรือวิญญาณ รวมอยู่ในความเป็นครูทั้งชีวิตและจิตใจ โอรธาต สุทธานารักษ์ (โอรธาต สุทธานารักษ์ 2524 : 37) กล่าวว่า ครูมิได้เปรียบเสมือนเรือจ้าง หรือมิได้เปรียบเสมือนอะไรทั้งสิ้นดังเช่นที่มีผู้เปรียบ แก่ครูที่แท้จริงคือ ผู้ที่มีจิตใจ วิญญาณ และการกระทำอันเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม มองเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์และมีความรักในมวลมนุษยชาติ พร้อมทั้งจะอุทิศตนเอง เสียสละเพื่อรับใช้สังคม

คุณค่าของความเป็นครูหาที่เปรียบเทียบกับมิได้ แต่จะดำรงอยู่ในสัจกาลของความเป็นครู

ทักษิณ ฤกษ์เมธี (ทักษิณ ฤกษ์เมธี 2524 : 35) ได้เสนอว่า ครูก็ตามทัศนะของ
สังคมไทย ก็คือ ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และทักษะให้ศิษย์ และพยายามที่จะให้ศิษย์เป็นคนที่มี
คุณธรรม บทบาทของครูที่สังคมไทยต้องการประกอบด้วย การสอนโดยหน้าที่ในเชิงความรู้
และความรักความผูกพันกับนักเรียนที่ก่อให้เกิดความห่วงใย มีความปรารถนาดีในการเอาใจใส่
ดูแลให้นักเรียนประพฤติดี ควบคู่กับความผูกพันของครูที่ต่อศิษย์เป็นในลักษณะผูกพันทางใจ
มากกว่าทางวัตถุ ซึ่งนอกเหนือจากการสอนแล้วต้องมีเมตตาธรรม มีความรักความอาทรและ
ความปรารถนาดีต่อนักเรียน สิ่งเหล่านี้จะพบได้ยากในอาชีพอื่น

เฉลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่นๆ (เฉลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่นๆ 2520 :
366 - 369) ได้ทำการศึกษาลักษณะของครูที่ดี พบว่า ลักษณะของครูที่ดีประกอบด้วย

1. มีความรู้ดี พยายามหาความรู้เพิ่มเติมใจรักสมัยอยู่เสมอ และนำความคิด
ใหม่ ๆ มาปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ
2. มีความสามารถในการสอน สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง เกรียมการสอนอย่างคี่
ทั้งใจสอน และนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน
3. มีคุณธรรม เช่น มีความยุติธรรม เมตตากรุณา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
ตรงต่อเวลา ตลอดจนรักและเอาใจใส่นักเรียน
4. มีความประพฤติเรียบร้อย วาจาสภาพ แต่งกายสะอาดเรียบร้อยและเหมาะสม
กับกาลเทศะ
5. มีมนุษยสัมพันธ์ดี อารมณ์แจ่มใสไม้มุ่งมั่ง สุภาพอ่อนน้อม เข้าใจปัญหาและ
ความต้องการของนักเรียน
6. มีสุขภาพดี แข็งแรง และละเว้นสิ่งเสพติดให้โทษ
7. ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และเข้าใจในกระบวนการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตย

8. มีความศรัทธาในอาชีพครู

คุณลักษณะของครูที่ดีสังคมต้องการที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น พอสรุปได้ว่า ครูที่ดีควรมีคุณสมบัตินี้ 2 ประการคือ

1. คุณสมบัตินิสัยส่วนตัว ประกอบด้วย บุคลิกภาพที่ดี สุขภาพแข็งแรง มีความรู้ที่สอดลึก เสียสละ ความประพฤติที่มีคุณธรรม มีความกระตือรือร้น มีมนุษยสัมพันธ์อันดี และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นนักประชาธิปไตย ยึดมั่นในศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์

2. คุณสมบัตินิสัยการเรียนการสอน ประกอบด้วย การให้ความช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่นักเรียนทั้งด้านการเรียนและด้านส่วนตัว ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับนักเรียน มีอารมณ์ดี มีเมตตา กรุณา ตลอดจนยกย่องชมเชยและให้รางวัลแก่นักเรียน

ชนบทรอบเมืองประเพณี และวัฒนธรรมอันเป็นมรดกของสังคมไทย มีความมุ่งหมายที่จะให้ครูเป็นแบบอย่างของความถูกต้อง ความดีงาม ซึ่งในภาวะเศรษฐกิจและสถานการณ์ปัจจุบัน ครูจำเป็นต้องตื่นตัวอยู่เสมอเพื่อความอยู่รอด ไม่อาจรักษาคุณค่าและอุดมการณ์ในอาชีพไว้ได้ แต่ยังมีครูอีกเป็นจำนวนมากไม่ยอมที่ลาจรรยาบรรณที่ผูกพันกันมาหลาย ปฏิกิริยาเหล่านี้ของชนให้สัมพันธ์ที่สังคมโดยยกย่องว่า "ครูก็อยู่เหนียวทุกกล" ซึ่งครูเหล่านี้จะไ้รับพิจารณาตัดสินเลือกให้เป็นครูที่เกิน เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ครูทั้งหลาย

๔) เกณฑ์การประเมินครูที่เกิน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2526 : 13 - 15) ได้กำหนดแนวทางการพิจารณาคัดเลือกครูที่เกินไว้ดังนี้คือ กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ แนวทางและวิธีดำเนินการ เพื่อให้จังหวัดต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการประเมินโรงเรียนที่เกิน ผู้บริหารที่เกิน ครูที่เกิน และนักเรียนที่เกิน โดย

คณะกรรมการดังกล่าวได้กำหนดคู่มือการประเมิน แบบประเมิน ปฏิทินการประเมิน และ
 แนวทางการประเมินให้แก่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทั่วประเทศดำเนินการเป็นแนวทางเดียวกัน
 ซึ่งการประเมินดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ เริ่มจากคณะกรรมการระดับกลุ่มโรงเรียน
 คณะกรรมการระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ คณะกรรมการระดับจังหวัด จนถึงคณะกรรมการระดับ
 ชาติ

เกณฑ์การประเมินครูที่เก่งประกอบด้วย แบบประเมินครูที่เก่ง เป็นมาตราส่วน
 ประเมินค่า (Rating Scales) และแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) และ
 คู่มือการใช้แบบประเมิน มีสาระสำคัญดังนี้

1. แบบประเมินครูที่เก่ง แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา
 ประวัติการรับราชการ และผลงานดีเด่นที่ภาคภูมิใจ

ตอนที่ 2 เป็นคุณสมบัติทั่วไปมี 15 ข้อ ครูที่เข้ารับการคัดเลือกจะต้องมี
 คุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ คือ

1. มีความเสียสละ (เวลา แรงงาน และทรัพย์สินของ)
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต
3. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน นักเรียนและประชาชน

ทั่วไป

4. มีความยุติธรรม
5. มีวินัยในตนเองและหมู่คณะ
6. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่
7. มีความรู้ความสามารถและรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย
8. มีความรักและศรัทธาในอาชีพการ
9. มีความสามารถในการทักท้วงและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

10. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
11. มีความรับผิดชอบ
12. เคารพกฎกติกา
13. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
14. ไม่เป็นนักเรียนผู้หญิง นักเรียนสุรา และนักเรียนการพนัน
15. ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ อุตสาหะ เสนอคำแนะนำ

ตอนที่ 3 เป็นเรื่องของการปฏิบัติงาน และผลการปฏิบัติงานในหน้าที่รวม 25 ข้อ แบ่งเป็นการปฏิบัติงาน 15 ข้อ ประกอบด้วย งานด้านการสอน การวัดผล และตรวจผลงาน การทำงานธุรการและบริหาร การอบรมนักเรียน การปกครองชั้น การจัดกิจกรรมพิเศษ การติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และผลการปฏิบัติงาน 10 ข้อ ประกอบด้วย คุณลักษณะของนักเรียน ผลการเรียนรู้ของนักเรียน ผลงานของนักเรียนและผลงานอื่น ๆ

2. คู่มือการประเมินคุณลักษณะ เป็นการอธิบายการให้แบบประเมิน และเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อของการปฏิบัติงาน และผลการปฏิบัติงานในตอนที่ 3 ทั้งนี้เพื่อให้กรรมการแต่ละท่านมีมาตรฐานการให้คะแนนเป็นรูปแบบเดียวกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างแบบประเมินครูดีเด่น (ชุด 3)

ข้อ	รายการประเมิน	5	4	3	2	1
3	หมั่นศึกษาหาความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ มาได้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัย ความรู้ และความสามารถของนักเรียนอยู่เสมอ					

วิธีการประเมิน ประกอบด้วย

1. สัมภาษณ์บุคลากรในโรงเรียน
2. สังเกตการสอน
3. ดูสมุดประวัติความก้าวหน้าทางวิชาชีพ
4. ดูเอกสาร เช่น โครงการปฏิบัติงาน คู่มือการปฏิบัติงานของโรงเรียน

สมุดหมายเหตुरายวัน สมุดคำสั่ง เป็นต้น

ข้อพิจารณา มีดังต่อไปนี้

1. เข้ารับการอบรมทางวิชาการ และนำความรู้ที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอน

อยู่เสมอ

2. ค้นคว้า ทดลอง และปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่เสมอ
3. ขวนขวายหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้น โดยการศึกษาเพิ่มเติม

4. ใช้เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ใหม่ ๆ ทางการศึกษาแก่นักเรียน เช่น ศูนย์
การเรียน บทเรียนสำเร็จรูป เทป วิดีโอ เป็นต้น

การพิจารณาให้คะแนน

1. ปฏิบัติได้ครบทั้ง 4 รายการ ความข้อพิจารณาให้ 5
2. ปฏิบัติได้ 3 รายการ ความข้อพิจารณาให้ 4
3. ปฏิบัติได้ 2 รายการ ความข้อพิจารณาให้ 3
4. ปฏิบัติได้ 1 รายการ ความข้อพิจารณาให้ 2
5. ไม่พร้อมหรือไม่ปฏิบัติเลยทั้ง 4 รายการ ความข้อพิจารณาให้ 1

นอกจากเกณฑ์การประเมินครูดีเด่น ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครูดีเด่นสนับสนุนคือ
จารึก นนทวาที (จารึก นนทวาสี 2524 : 89) ได้ศึกษาเกณฑ์การตัดสินครูประ
ถมศึกษาดีเด่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อำนวยการการประถมศึกษา
จังหวัด และครูวิชาการกลุ่มมีความเห็นว่า ครูประถมศึกษาดีเด่นจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้
โดยเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้าน
กิจการนักเรียน ด้านความสัมพันธ์และการบริหาร ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัวครู และด้าน
คุณธรรมและการพัฒนา แสดงให้เห็นว่าครูประถมศึกษาดีเด่นจะก่อให้เกิดความสำคัญต่อการปฏิบัติ
การสอนเป็นอันดับแรก และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป. : 74 - 77) ได้ศึกษาองค์ประกอบ
ของครูดีเด่นโรงเรียนประถมศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นครูดีเด่นประจำปีการศึกษา 2526
ทั่วประเทศ พบว่า ในด้านข้อมูลส่วนตัว ครูดีเด่นเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และ
ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 (ระดับ 3-4) มากที่สุด ครูดีเด่นส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาใน
ระดับปริญญาตรี ในด้านการทำงาน ผลงาน คุณภักดีและความภาคภูมิใจของครูดีเด่น พบว่า

ครูก็เล่นทำงานด้วยความตั้งใจ เสียสละ ริเริ่มสร้างสรรค์ และนอกจากทำการสอนยังทำงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียน ผลงานที่ครูก็เล่นภาคภูมิใจส่วนใหญ่เป็นโครงการและสิ่งประดิษฐ์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ตลอดจนผลิตวัสดุที่เก๋ไก๋ขึ้นกับนักเรียนทางด้านความคิด และความคิดเห็นของครูก็เล่นมีหลัก 4 ประการคือ มุ่งการทำงานในหน้าที่ให้ดีที่สุด เน้นคุณธรรมในการทำงานและยึดหลักธรรมคำสอนชีวิต วิชาดีในอาชีพการ โดยมุ่งผลประโยชน์ที่เกื้อกับนักเรียนและโรงเรียน และการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า ครูที่ได้รับคัดเลือกให้ไปครูดีเด่นต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การประเมินที่สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติ ผลงานที่เล่นที่ปรากฏส่วนใหญ่เป็นงานด้านการสอน และงานที่สนับสนุนส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ครูก็เล่นจึงเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพครูที่สังคมยอมรับ ยกย่องเกียรติคุณและผลงานที่ปรากฏ เพื่อเป็นกำลังใจและเป็นแบบอย่างแก่ครูทั้งหลาย

พฤติกกรรมการสอนของครู

คำว่า "พฤติกกรรมการสอน" ประกอบด้วยคำหลักสองคำ คือ "พฤติกกรรม" กับ "การสอน" เพื่อช่วยให้เข้าใจความหมายของพฤติกกรรมการสอนได้ถูกต้องตรงกัน จึงเสนอความหมายของคำดังกล่าว ดังที่ กรมธรรม์ หล้าสุวรรณ (กรมธรรม์ หล้าสุวรรณ 2526 : 112) ให้ความหมายของคำว่า พฤติกกรรม และการสอนไว้ดังต่อไปนี้

พฤติกกรรม หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมทุกอย่างของมนุษย์ทั้งที่เป็นการแสดงออกซึ่งสังเกตได้ และที่ถูกควบคุมไม่แสดงออกมาให้เห็น ได้แก่ เมื่อครูเป็นผู้แสดงออก เป็นพฤติกกรรมของครู และเมื่อนักเรียนเป็นผู้แสดงออก เป็นพฤติกกรรมของนักเรียน

การสอน หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในตัวนักเรียนตามจุดมุ่งหมายของวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร

ดังนั้น เมื่อทั้งสองคำรวมกันเป็น พฤติกรรมการสอน จึงหมายถึง การกระทำ หรือกิจกรรมที่ครูแสดงออกเพื่อมุ่งพัฒนานักเรียนในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติตาม จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในการสอนแต่ละครั้ง หรืออาจกล่าวได้ว่า การกระทำที่ครูแสดงออก อันมีผลต่อการเรียนของนักเรียน

แพคส์ และคนอื่นๆ (พะเยอร์ ปาลวัฒน์ 2525 : 18 อ้างอิงมาจาก Page and others. 1977 : 337) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการสอน ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียนว่า เป็นอิทธิพลระหว่างครูกับนักเรียนที่ก่อให้เกิดอันมีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ พฤติกรรมในชั้นเรียนแสดงให้เห็นสภาพปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและชี้ให้เห็นบรรยากาศของชั้นเรียนโดยทั่วไปว่า ครูและนักเรียนมีทัศนคติต่อกันอย่างไร นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชั้นเรียนเพียงใด ปฏิบัติภารกิจต่างๆ ถึงกล่าวเป็นเครื่องชี้ให้เห็นลักษณะอิทธิพลของครูในชั้นเรียน

การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู จึงเป็นการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ (Interaction Analysis) ระหว่างครูกับนักเรียน โดยมีพฤติกรรมโต้ตอบ (Verbal Interaction) ของครูกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในห้องเรียนเป็นหลัก การวิเคราะห์แบบนี้ต้องอาศัยระเบียบวิธีการสังเกต (Systematic Observation) ซึ่งจักประเภท พฤติกรรมของครูและนักเรียนไว้สำหรับบันทึกในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ของการเรียนการสอน

โอเบอร์ และคนอื่นๆ (Ober and others. 1971 : 2 - 3) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูไว้ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน
2. เพื่อวางแผนการเรียนการสอนและการกำเนินการเรียนการสอน
3. เพื่อวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน

วิทอลล์ (นวลรัตน์ วัฒนะนนท์ 2526 : 20 - 21 อ้างอิงมาจาก Withall 1971 : 35 - 36) เป็นคนแรกที่ได้ศึกษาค้นวิธีการสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียนอย่างมีระบบ

แบบแผน ซึ่งกล่าวว่า ในการเรียนการสอนทั่วไปนั้น ถ้าผู้สอนของครูจะมีเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

1. ครูมีเป้าหมายที่จะสนับสนุนค่าพูดของครูเอง ดังนั้นครูจึงเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน

2. ครูมีเป้าหมายที่จะสนับสนุนค่าพูดของนักเรียน ดังนั้น นักเรียนจึงเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนหรือเนื้อหาวิชาเป็นศูนย์กลาง

แพลนเคอร์ส (Plandors. 1970 : 33 - 34) ได้พัฒนาวิธีการสังเกตพฤติกรรม การสอนของครู เพื่อวัดประสิทธิภาพทางการสอนของครู เรียกว่า แบบวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจาในชั้นเรียน โดยอาศัยข้อสมมุติฐานเบื้องต้นที่ว่า

1. พฤติกรรมทางวาจา เป็นพฤติกรรมหลักของการเรียนการสอน และมีลักษณะ เป็นปฏิกริยาโต้ตอบระหว่างครูกับนักเรียน

2. พฤติกรรมของครูในชั้นเรียน เป็นตัวแทนของพฤติกรรมโดยรวมของครู

3. ในชั้นเรียนนอกจากจะมีพฤติกรรมทางวาจา ทั้งโดยส่วนที่เป็นของครูและส่วนที่เป็นของนักเรียน ยังมีสถานะของความเงียบ หรือการหยุดชะงักลงชั่วครั้งชั่วคราว ในระหว่างที่มีการเรียนการสอน ฉะนั้นจึงรวมเอาความเงียบ หรือความสับสนที่เกิดขึ้นเข้าไว้เพื่อความสมบูรณ์

จากความหมาย และหลักการศึกษากิจกรรมการสอนของครูที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการสอนของครูเป็นพฤติกรรมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังที่ ซีรบูธ (Seibuth) อธิบาย (ซีรบูธ เสนิงค์ ณ ออยุธยา (ซีรบูธ เสนิงค์ ณ ออยุธยา 2526 : 228) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอนของครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพของการศึกษา ซึ่งส่งผลให้เห็นแก่นซึ้งในรูปของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยพฤติกรรมที่ครูแสดงออกในการสอน จะส่งเสริมหรือลดทอนการเรียนรู้ของนักเรียนมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพ

ในการสอนของครู สอดคล้องกับแนวคิดของ อคติศักดิ์ เจริญพิทักษ์ (อคติศักดิ์ เจริญพิทักษ์ 2526 : 40) กล่าวว่ พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของการเรียนการสอน
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ผู้สอนต้องการ
4. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ความพอใจ ความสนุกสนานและเจตคติที่ดี
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี โดยการคำนึงถึง
 - 5.1 การปรับบทเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถและวัยของผู้เรียน
 - 5.2 บทเรียนมีประโยชน์สอดคล้องกับการปฏิบัติในชีวิตประจำวันของ

ผู้เรียน

- 5.3 บทเรียนต้องเป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ
- 5.4 บทเรียนต้องมีกิจกรรมหลาย ๆ อย่างประกอบ
- 5.5 บทเรียนมีอุปกรณ์การสอนประกอบ
6. เป็นกระบวนการร่วมมือระหว่างครูกับนักเรียน

1. พฤติกรรมที่เอื้ออำนวยต่อการสอน ประกอบด้วย

1.1 พฤติกรรมด้านวิชาการ เป็นพฤติกรรมที่ครูแสดงถึงความรู้ความสามารถทางวิชาการ ตลอดจนแสวงหาความรู้ ข้อมูล และข่าวสารที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน และเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจทางวิชาการอย่างกว้างขวาง และกรรมการการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (คณะกรรมการการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา 2518 : 142) กล่าวว่า ครูจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถในวิชาพื้นฐานและวิชาเฉพาะ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ รักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ นอกจากนี้ครูต้องมีความรอบรู้ในด้านวิชาการ คือ

1. รู้ในวิชาที่ตนสอนอย่างแท้จริง โดยการศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่สอนและวิชาที่เกี่ยวข้อง

2. รู้และเข้าใจหลักสูตรเป็นอย่างดี โดยศึกษาจากเอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจความมุ่งหมาย และรายละเอียดของเนื้อหาวิชาที่สอน

สุภาพ วากเขียน (สุภาพ วากเขียน 2523 : 6) ได้เสนอแนะแนวทางที่จะพัฒนาสมรรถภาพด้านวิชาการของครูดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ประมวลการสอน คู่มือครูและแผนการสอน

2. ศึกษาและจัดทำเครื่องมือวัดผลแบบต่าง ๆ และนำผลที่ได้จากการวัดผลมา

ปรับปรุงแก้ไขการสอนของตน

3. ศึกษาจิตวิทยาการเรียนการสอน และทำความเข้าใจพฤติกรรมของผู้เรียน

4. ศึกษาเทคนิควิธีสอน และการผลิตสื่อการเรียนการสอน

5. พยายามหาคนให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ด้วยการชวนหาความรู้และวิทยาการ

ใหม่ ๆ ตลอดจนสังเกตและบันทึกสิ่งที่มีประโยชน์ต่อความรู้ความสามารถของตน

การันย์ เสงพานิช (การันย์ เสงพานิช 2528 : 104) ได้ศึกษาพฤติกรรม

การสอนของครูประถมศึกษา ดังกักสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขต

การศึกษา 8 ความการรับรู้ของตนเอง พบว่า พฤติกรรมด้านวิชาการของครูอยู่ในระดับ
ค่อนข้างมากเป็นส่วนใหญ่ แต่เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านอื่น ๆ พบว่า อยู่ในระดับต่ำกว่า
และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รายการพฤติกรรมด้านวิชาการที่ครูได้รับการพัฒนาครั้งนี้

1. ศึกษาเทคนิคการสอน วิธีสอน หรืองานวิจัยใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการสอน
2. การเข้ารับการอบรม หรือสัมมนาทางวิชาการ
3. ศึกษาหรือสืบเสาะหาแหล่งวิทยากร เพื่อนำมาสนับสนุนประสิทธิภาพในการสอน
4. ส่งเสริมและพยายามนำนวัตกรรม หรือเทคโนโลยีทางการศึกษามาประกอบ

การสอน

จากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านวิชาการ สรุปได้ว่า ครู
ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูในด้านวิชาการอยู่เสมอ เพื่อให้
การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 พฤติกรรมด้านคุณธรรม เป็นพฤติกรรมของครูที่แสดงว่ามีความประพฤติที่
เสียสละ ยุติธรรม ซื่อสัตย์ ขยัน ประหยัด อ่อนน้อม ถ่อมตน รักและศรัทธาอาชีพครู
พร้อมที่จะให้อภัยและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนตลอดเวลา เช่น การให้คำปรึกษาและให้
คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน เป็นต้น ดังที่ วีระ ตันตระกูล และ
คนอื่น ๆ (วีระ ตันตระกูล และคนอื่น ๆ 2527 : 400) กล่าวว่า ครูสภาซึ่งเป็น
สภาครู ได้กำหนดระเบียบครูสภาว่าด้วยจรรยาบรรณและวินัยตามประเพณีของครู
พุทธศักราช 2526 เพื่อให้ครูทุกคนยึดเป็นแนวทางปฏิบัติกันต่อไป

1. เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
2. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ผู้ศรัทธาในศาสนาอื่น
3. ตั้งใจสั่งสอนศิษย์และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยความเอาใจใส่ และ
อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้

371.14

68377 .

๔3๕1๓

๑๐.๖

4. รักษาชื่อเสียงของคณะให้ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติดี ห้ามประพฤติการใด ๆ อันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติและชื่อเสียงของครู
5. ถือปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษา และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของสถานศึกษา
6. ถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่วินิจฉัยและมิถนงอำนาจ ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการ ของคนไปใช้ในทางทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ
7. ให้เกียรติแก่ผู้อื่นทางวิชาการ โดยไม่นำผลงานของผู้ใดมาแอบอ้างเป็นผลงานของตนเอง และไม่เบียดบังไร้งานหรือนำผลงานของผู้อื่นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน
8. ประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต และปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความเที่ยงธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ
9. ดูแลระเบียบร้อยประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์ รักษาความดีของศิษย์ของผู้ร่วมงาน และของสถานศึกษา
10. รักษาความสัมพันธ์ระหว่างครูและช่วยเหลือกันในหน้าที่การงาน

วิธีช้ วรรณรัตน์ (วิธีช้ วรรณรัตน์ 2518 : ภาคผนวก ง) ได้ศึกษา

เปรียบเทียบคุณลักษณะบางประการของครูประจำการกับนักศึกษาคูที่บ่งไม่ เคยเป็นครูประจำการพบว่า ครูประจำการและนักศึกษาคูที่บ่งไม่ เคยเป็นครูประจำการมีความเห็นตรงกันว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพครูควรมีคุณลักษณะในก้านคุณธรรมดังต่อไปนี้

1. มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย เป็นผู้รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและผู้อื่น เปิดโอกาสให้ศิษย์แสดงความคิดเห็น พิจารณาหรือมีการสอบถามก่อนลงโทษ ชี้แจงให้นักเรียนเห็นสิ่งที่ตนประพฤติผิดหรือถูก อธิบายให้นักเรียนทราบเหตุผลก่อนลงโทษหรือให้ทำงานและยอมรับเมื่อตนเองกระทำผิด ใจกว้าง มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย ยอมรับข้อเสนอของนักเรียนและผู้อื่น

2. เมตตาภาวนาเห็นอกเห็นใจ มีความเชื่อเพื่อพ่อแม่ รักและสงสารนักเรียน เข้าใจนักเรียน ปลอดภัยเมื่อนักเรียนมีความทุกข์ร้อน แสดงความมีน้ำใจต่อนักเรียน อบรมศีลธรรมนักเรียนให้มีความเสียสละ ภูมิใจเมื่อนักเรียนประสบผลสำเร็จ ช่วยเหลือนักเรียนที่ ขาดทุนและเจ็บป่วย มีพรหมวิหารดี

3. ยุติธรรมซื่อสัตย์สุจริต ให้ความเสมอภาคแก่นักเรียน ตรงต่อเวลา ให้ความรักเท่ากัน ทำความดีบูชาให้ไว้ เที่ยงธรรมในการตัดสินและการสอบ ไม่มีอคติต่อนักเรียน คนใด

4. ขยันหมั่นเพียร มานะอดทน อดยากอดยากเห็น มีความวิริยะอุตสาหะในการสอนและรักการอ่าน มีความรู้กว้างขวาง สนใจในงานวิชาการ นิเทศการ การดำเนินงาน และพฤติกรรมของนักเรียน ใช้เวลาว่างด้วยการอ่านหนังสือ ถิ่นที่หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ไม่ทอดทิ้งการสอน มีความอดทนต่อเรื่องที่มาจากรักนักเรียน

เส็นย์ มีทรัพย์ (เส็นย์ มีทรัพย์ 2521 : 77 - 78) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นค่านิยมของครู ประถมศึกษากับนักเรียนปีหกที่กรุงเทพฯ ในจังหวัดสงขลา พบว่า คุณธรรมของครูที่เป็นส่วนหนึ่งของค่านิยม เป็นสิ่งจำเป็นต่ออาชีพครูอย่างยิ่ง ควรส่งเสริมและปลูกฝังให้แก่ครู ในด้านการรับฟังและการช่วยเหลือของผู้อื่น มีความยุติธรรม ให้เกียรติแก่เพื่อนร่วมอาชีพด้วยกันและบุคคลทั่วไป ไม่ถ่มหินศาสนาอื่น และการไม่อาฆาตพยาบาทต่อนักเรียน

จากที่กล่าวมา พฤติกรรมค่านิยมของครูมีความสำคัญยิ่งต่อการเป็นครู เพื่อเป็นแบบอย่างของความถูกต้อง ความดีงาม เป็นปณิธานที่ดี เพราะผู้ที่เป็นครูนอกจากเป็นผู้สอน อบรม ให้วิชาความรู้แก่ศิษย์ ยังมีภาระหน้าที่ในการสร้างคน พึงนากนให้เป็นพลเมืองดี

1.3 พฤติกรรมค่านิยมลักษณะทั่วไป เป็นพฤติกรรมของครูที่ปรากฏในการตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนการแต่งกาย การถือถือถือถือ การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และ

ควบคุมอารมณ์ได้ดี กังที่ ซูชีพ อ่อนโยกสูง (ซูชีพ อ่อนโยกสูง 2518 : 7) กล่าวว่า ครูผู้สอนควรมีความเชื่อมั่นในตนเองเพื่อทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการสอนของครู ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะดังต่อไปนี้ มีความแน่ใจ มั่นใจหรือกล้าหาญของครูที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ แม้ว่าจะมีอุปสรรคมาขัดขวางก็ไม่ทอดย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรเกียรติ์ ดิมเจริญ (สุรเกียรติ์ ดิมเจริญ 2523 : 61) ที่หาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง ความวิตกกังวล กับระเบียบวินัย ในชั้นเรียน พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลนั้นเกิดจากความรู้สึกนับถือตนเอง และการยอมรับของบุคคลและสังคมที่กั้นอยู่

ประคินันท์ อุปรมย์ (ประคินันท์ อุปรมย์ 2524 : 146) กล่าวว่า ครูประถมศึกษานอกจากจะมีคุณลักษณะส่วนตัวในด้านการเชื่อมั่นในตนเอง ยังต้องประกอบด้วยคุณลักษณะที่จำเป็นในการสอนที่นักเรียนต้องการดังนี้

1. ควรยิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสะอาดและสวยงาม พูกเพราะ เสียงดังฟังชัด เจน สามารถทำหาทางประจบการอธิบาย บรรยาย หรือเล่านิทาน และสร้างบรรยากาศให้สนุกสนานไม่น่าเบื่อ ตลอดจนสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้อง เช่น การออกเสียง ร,ล คำความกล้า เป็นต้น

2. ควรสอนด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่ สอนสนุก มีอารมณ์ในการสอน และแสดงบทบาทได้เหมาะสมกับเรื่องที่สอน มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ได้ดี ไม่โกรธง่าย ไม่ใช้อารมณ์ในการลงโทษนักเรียน ไม่ถือไม้เรียวและตีนักเรียนบ่อย ๆ โดยไม่มีเหตุผล ไม่หน้ามึง และทว่านักเรียนด้วยเสียงอันดัง

กมล สุทธิประเสริฐ และคนอื่น ๆ (กมล สุทธิประเสริฐ และคนอื่น ๆ น.ป.ป. : 4) ได้ศึกษาสมรรถวิสัยของครูประถมศึกษาที่ท้องถื่น เพื่อกำหนดเป็นคุณสมบัติให้ครูปฏิบัติหน้าที่ และบทบาทให้สอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และความท้องถื่นของสังคม พบว่า สมรรถภาพของครูที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญยิ่ง ประกอบด้วย การแต่งกาย

สะดวกเรียบร้อย กลองแกล้ว แสดงท่าทางได้เหมาะสม พูดออกเสียงได้ชัดแจนถูกต้อง มีอารมณ์ขัน ภาวใจแจ่มใส ชยัน พูดจริงทำจริง ใจกว้าง เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน ในด้านความประพฤติ มีคุณลักษณะของผู้นำ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกรียงศักดิ์ ฤทธิ์รงค์ (เกรียงศักดิ์ ฤทธิ์รงค์ 2526 : 65 - 66) ที่ได้ศึกษาคุณสมบัติของผู้นำทางการศึกษาของครูประถมศึกษา พบว่า ครูประถมศึกษามีคุณลักษณะดังนี้ มีอารมณ์ที่แจ่มใส รอบคอบ ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย มีความกระตือรือร้นในการสอน แต่งกายได้เหมาะสมกับงาน เวลา และสถานที่ ไม่กลัวอันตราย ความยากลำบาก และสามารถขจัดงานต่าง ๆ ให้สำเร็จจุดมุ่งได้ทุกอย่าง

จากที่กล่าวมา แสดงว่าพฤติกรรม รวมกันคุณลักษณะทั่วไปมีความสำคัญยิ่งต่อคุณสมบัตินี้ของ ครูประถมศึกษา เพราะคุณลักษณะดังกล่าวจะมีอิทธิพลต่อการดึงดูด ได้รับความสนใจให้นักเรียน อยากเรียน สนใจเรียน และตั้งใจเรียน นอกจากนี้ยังช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน และมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังเจตคติที่ดีในการเรียนของนักเรียน จึงสรุปได้ว่า คุณลักษณะทั่วไปของครู เป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการปฏิบัติการสอนให้มีประสิทธิภาพ

1.4 พฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน เป็นพฤติกรรมของครูที่แสดงว่ามีการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ เช่น จัดป๋ายนิเทศ นิทรรศการ มุมหนังสือ เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในระบอบประชาธิปไตย เช่น ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียน และตกแต่งด้วยผลงานของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ เป็นต้น กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2525 : 4) ได้เสนอแนวทางการจัดบรรยากาศในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่ครูต้องใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. จำเป็นต้องใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี โดยเฉพาะเน้นวิธีสอนแบบให้นักเรียน รู้จักค้นคว้าหาเหตุผล วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน วิธีแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม วิธีสอนแบบวิทยาศาสตร์ และวิธีอภิปราย เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชานั้น ๆ

2. จัดห้องเรียนให้สามารถยืดหยุ่นได้ เช่น มีเนื้อที่ที่นักเรียนจะออกมาเล่าหรือแสดงสิ่งที่สนใจให้เพื่อน ๆ ในชั้นเรียนดูหรือฟังได้ โต๊ะเก้าอี้สามารถเคลื่อนย้ายหมุนเวียนได้ง่าย สะดวกในการจัดกลุ่มย่อยเพื่อทำกิจกรรม

3. ควรจัดมุมหนังสือเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า จัดป้ายนิเทศไว้ติดแสงผลงานของนักเรียน จัดกระป๋องสำหรับใส่แสดงแผนผังหรือหุ่นจำลองต่าง ๆ

4. ควรปลูกต้นไม้ในร่มประเภทไม้กระถางหรือไม้แขวน เพื่อให้ห้องเรียนดูสดชื่น และสร้างบรรยากาศให้นักเรียนได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ตลอดจนช่วยสร้างนิสัยให้นักเรียนรักต้นไม้ช่วยการช่วยครุฑดูแลรักษาต้นไม้ และได้เรียนรู้วิธีบำรุงต้นไม้ ธรรมชาติของต้นไม้ควย

5. ควรมีอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกหัดเขียน หัวเลข เช่น กระเป๋ายับมีบัตรคำ และมีตัวเลขหรือสิ่งที่ใช้ฝึกนับ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนอยากศึกษามากำทำได้ ให้เก่ง โดยจัดทำจากวัสดุที่มีในท้องถิ่น

6. ควรให้นักเรียนช่วยกันรักษาความสะอาด และดูแลเอาใจใส่ห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยสร้างนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็กเรียน

อำเภอ สุจริตกุล และคนอื่น ๆ (อำเภอ สุจริตกุล และคนอื่น ๆ 2521 : 11 - 12) ได้ศึกษารวมเขตหน้าที่ และเกณฑ์มาตรฐานของการสอนระดับประถมศึกษาพบว่า ครูประถมศึกษาควรมีทักษะและคุณสมบัตินี้จำเป็นต่อการเป็นครูหลายประการ ได้แก่

1. สิ่งเกศสิ่งแวกคลุมทั้งในและนอกห้องเรียนที่เป็นผลดีและผลร้ายต่อนักเรียน เพื่อช่วยให้กำเนินการได้อย่างเหมาะสม
2. จัดห้องเรียนแบบต่าง ๆ ได้หลายแบบ โดยคำนึงถึงลักษณะวิชา ความเหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพการเรีนการสอน
3. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนใฝ่รู้และเกิดความรักใฝ่เรียน

- 4. มีความสามารถพิเศษในการสอน เช่น วาดภาพ เล่านิทาน เล่นดนตรี ประกอบการสอน ทั้งสามารถสอนได้หลายวิชาอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5. เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกการทำงานร่วมกันเพื่อฝึกการเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบและความคุมตนเองได้
- 6. รู้วิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างฉลาด รู้จักให้กำลังใจ และสิ่งใหม่ได้อย่างเหมาะสม

ข. ฉบับที่ (ข. ฉบับที่ (นามแฝง) 2526 : 5) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จะบรรลุผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรม รมการ ของครูว่าสามารถสร้างบรรยากาศแห่งการ เรียนรู้ ได้มากหรือน้อย โดยจิตสภาพและบรรยากาศภายในห้องเรียนที่ประกอบด้วย การถกแถลงชั้นเรียนให้น่าอยู่ สวยงาม เป็นระเบียบ มีป้ายนิเทศทุกจุดประสงค์การเรียนรู้ มีมุมหนังสือ มีกระดานทรายในชั้นเรียน นำผลงานของนักเรียนมาแสดง มีบรรยากาศของการอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย มีเสียงปรึกษาหารือและสามารถแสดงความคิดเห็นได้ มีการเคลื่อนไหวที่ว่างตลอดเวลา และปรับปรุงห้องเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่สอน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า พฤติกรรมคุณลักษณะเฉพาะในการสอนของครู เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งของพฤติกรรม รมการ ของครู ที่ส่งผลและเอื้ออำนวยให้การ สอนของครูสัมฤทธิ์ผลตามที่หลักสูตรต้องการ ซึ่งกล่าวได้ว่า การสอนตามแนวทางหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ต้องให้การ สอนของครูบรรลุประสงค์ของการ เรียนรู้ โดยอาศัย เทคนิค วิธีการ และกลวิธีต่าง ๆ ที่จะถ่ายทอดความรู้ ให้แก่นักเรียนเป็นสำคัญ

1.5 พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นพฤติกรรม รมของครูที่แสดงว่าสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไปได้ดี เช่น มีอัธยาศัยไมตรีกับทุกคนด้วยความจริงใจ มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส แสดงความมั่นใจทางอารมณ์ เป็นกัน ตลอดจนร่วมมือประสานงานกับคณะครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการ เรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังที่ ชารี มณีศรี (ชารี มณีศรี

2523 : 108 - 109) กล่าวว่า พฤติกรรมบ้านมุนษยสัมพันธ์เป็นเรื่องของความเกี่ยวพันระหว่างบุคคลกับบุคคล ที่แต่ละบุคคลมีความนึกเห็นเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ครูจำเป็นต้องพยายามให้ผู้ร่วมงาน นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไปเกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ด้วยการยอมรับนับถือ มีความจริงใจต่อกัน มีมิตรไมตรีกับทุกคน สอดคล้องกับแนวคิดของ วิทยุ สาทร (วิทยุ สาทร 2526 : 309 - 310) กล่าวว่า ครูควรสร้างมุนษยสัมพันธ์กับบุคคลทุกคนด้วยการยึดหลัก การยอมรับนับถือเกียรติภูมิ อดทน ด้วยการพูดดี พูดเพราะ ให้กำลังใจ เห็นอกเห็นใจ และพยายามสร้างบรรยากาศของการอยู่ร่วมกันให้ดีที่สุด ด้วยความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ใจกว้าง หน้าตาสดชื่นและยิ้มแย้ม และรู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเองไม่วุ่นไหวต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ

สุรัฐ ศิลปอนันต์ (สุรัฐ ศิลปอนันต์ 2523 : 111) กล่าวถึงหลักเกณฑ์และแนวประพฤติปฏิบัติในการสร้างมุนษยสัมพันธ์กับครู เพื่อให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จและเพิ่มประสิทธิภาพของงานให้สูงขึ้นดังต่อไปนี้

1. มีความตั้งใจที่จะไม่ขัดผลประโยชน์ของผู้อื่น
2. มองผู้อื่นในแง่ดีด้วยความจริงใจ
3. ไม่ทำตัวให้เด่นจนเกินไป หรือค่อยเกินไป หากสิ่งใดเด่นจงถ่อมตน สิ่งใดค่อยจงเพิ่มเติม
4. เต็มใจรับฟังผู้อื่นสนทนาอย่างไม่วุ่น
5. แสดงความเป็นกันเองและให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลทุกคน
6. พูดและกระทำกรงกัน และด้วยความจริงใจ
7. มีคำพูดแปลกใหม่ ๆ หรือเรื่องน่าสนใจในการสนทนา
8. ยิ้มกับบุคคลทุกคน มีอารมณ์ขัน ราบรื่นแจ่มใส
9. มีอารมณ์หนักแน่นเก็บความรู้สึกได้

10. เป็นผู้ที่ให้ ได้ทั้งสิ่งของ ให้เกียรติ ให้อภัย ให้ความช่วยเหลือเอื้อเฟื้อ
เผื่อแผ่
11. พร้อมที่จะให้บริการแก่ผู้อื่นเสมอ
12. รู้จักปฏิบัติหน้าที่ในการ เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มที่ร่วมงาน

วคาถาธรรม พุทธศาสนายว (วคาถาธรรม พุทธศาสนายว 2522 : 92 - 93) ได้
ศึกษาการสร้างแบบรายงานตนเองสำหรับครูมัธยมศึกษาศาสนาวันออกเฉียงเหนือ พบว่า
กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ปฏิบัติกันระหว่างบอชโดยส่วนรวม แต่มีรายการพฤติกรรม
ที่ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างปฏิบัติกันบ่อยมากดังนี้

1. เปิดโอกาสและสนับสนุนให้เพื่อนครูได้แสดงความสามารถในการทำงาน
2. ให้ความปรึกษาแนะนำแก่นักเรียนที่มาปรึกษา
3. พยายามให้นักเรียนในเรื่องการเข้าใจ ความเชื่อและอื่น ๆ เกี่ยวกับนักเรียน

เมื่อมีโอกาส

4. พยายามหาคนที่ผู้ปกครอง เข้าร่วมมือกันแกไขปัญหาการเรียน
5. ให้การต้อนรับประชาชนที่มาติดต่อกับโรงเรียนด้วยวิธียาดีอันดี
6. ให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า พฤติกรรมการสอนที่ดีเป็นผลมาจากการมีมนุษยสัมพันธ์
ของครูที่ประกอบด้วย การมีสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียน ผู้ร่วมงาน ผู้ปกครอง และประชาชน
ทั่วไป เป็นการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูที่นักเรียน
รัก และได้รับการยอมรับและให้ความร่วมมือจากเพื่อนครู ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป
ย่อมเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการเป็นครู

2. พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอน

พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอน เป็นกิจกรรมหรือกระบวนการที่ครูเป็นผู้จัดการกระทำ
เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดหมายของการสอน ดังคือ ชีรบุรุษ เค็นวังก์ ณ อุษยา

(ธีรยุทธ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา 2526 : 220) ได้กำหนดภาระหน้าที่ของผู้ที่เป็นครูไว้

3. ภาระการ คือ

1. การเตรียมการสอน เป็นภาระหน้าที่ที่ครูจำเป็นต้องเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งในเนื้อหาวิชาที่สอน และเข้าใจธรรมชาติของเด็กที่จะสอนเพื่อได้เตรียมวิธีสอน วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและเนื้อหาที่จะสอน ภาระหน้าที่ดังกล่าว จะช่วยให้ครูผู้สอนวินิจฉัยภูมิหลังของนักเรียน กำหนดวัตถุประสงค์การเตรียมการสอน กำหนดเนื้อหาและกิจกรรม ตลอดจนกำหนดวิธีการประเมินผลได้

2. การกำเริบการสอน เป็นภาระหน้าที่ที่ครูจะต้องรู้จักเทคนิควิธีการที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน วิชาให้นักเรียนคอยติดตาม ส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรม แนะนำและกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นหรือแสดงความสามารถ และการบริหารชั้นเรียนให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพ

3. การวัดผลและการประเมินผล เป็นภาระหน้าที่ที่ครูจะต้องเข้าใจวิธีการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้ผลของการวัดและการประเมินสอดคล้องกับความของครูได้ถามที่เป็นจริง ควบคู่กันนำผลที่ได้จากการวัดและการประเมินไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอน

สุนน อมรวิวัฒน์ และทัศนา แซ่มณี (สุนน อมรวิวัฒน์ และทัศนา แซ่มณี 2526 : 76 - 77) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างครูกับนักเรียนในทุกขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน เพื่อเตรียมการการดำเนินการ และการสรุปบทเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การเตรียมการ

- 1.1 รวบรวมปัญหาและความต้องการของนักเรียน
- 1.2 เตรียมความพร้อมนักเรียน
- 1.3 กำหนดจุดประสงค์และความกิจกรรมย่อย
- 1.4 กำหนดโครงสร้าง เนื้อหา ประสบการณ์

- 1.5 กำหนดวิธีสอนและกิจกรรม
- 1.6 เตรียมสื่อและสภาพแวดล้อมทางการเรียน
2. การดำเนินการ
 - 2.1 บูรณาการ เนื้อหาและวิธีสอน
 - 2.2 ได้รับความสนใจ
 - 2.3 เสนอสถานการณ์ ปัญหา และประเด็นสำคัญ
 - 2.4 แนะนำหลักการและการใช้เครื่องมือ สื่อการสอน
 - 2.5 ทำกิจกรรมตามวิธีสอนที่กำหนดไว้
 - 2.5.1 ฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้และการปฏิบัติ
 - 2.5.2 พัฒนาเจตคติ คุณธรรม และกานิยม
 - 2.5.3 พัฒนาริธีการคิด การสรุป และการประยุกต์ใช้
 - 2.6 จัดประสบการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เช่น บรรยากาศในการเรียน การเสริมแรง การสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจกรรม เป็นต้น
3. การสรุปและทบทวน
 - 3.1 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.2 การดึงเกณฑพฤติกรรมและเจตคติที่เปลี่ยนแปลงไปตามลำดับ
 - 3.3 การประเมินผลการเรียนการสอน
 - 3.4 การทบทวนและปรับปรุงผลการเรียนการสอน
 - 3.5 ทบทวนและปรับปรุงบทบาทของครูและนักเรียน

จากขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนดังกล่าวมา แสดงให้เห็นว่าภารกิจที่สำคัญของครูผู้สอน ในด้านที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ คือ การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน และการวัดผลและประเมินผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การเตรียมการสอน เป็นการวางโครงการของครูเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ดังที่ บุญช่วย จันทร์พรหมมา (บุญช่วย จันทร์พรหมมา 2524 : 20 - 21) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเตรียมการสอนไว้ดังนี้

1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ก่อนสอน โดยวิเคราะห์ผลที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียน วัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นนี้ทั้งแบบที่กำหนดไว้กว้าง ๆ และกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายเฉพาะที่เรียกว่า วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective) ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงนักเรียนว่ามีความสามารถทำอะไรได้บ้าง โดยยึดหลักสูตรเป็นสำคัญ

1.2 การประเมินความสามารถของนักเรียนก่อนสอน เพื่อจะได้ นำความรู้ใหม่หรือสิ่งที่จะเรียนนั้นประสมประสานกับความรู้ความสามารถของนักเรียนได้ดี และสามารถแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถเพิ่มได้ด้วย

1.3 การเตรียมกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นหลักสำคัญ คือ ความต้องการของผู้เรียน การจูงใจการฝึกหัดหรือทักษะ การจัดลำดับขั้นตอนหลังให้สัมพันธ์กัน การเลือกวัสดุการสอนที่จะช่วยประกอบบทเรียน และการเลือกวิธีสอน (Model of Instruction) ที่เหมาะสมที่สุด

กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 ก : 66 - 69) ได้เสนอ ลักษณะของการเตรียมการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ไว้ 2 ประการ คือ

1. การเตรียมตัวของครูผู้สอน ประกอบด้วย

1.1 การเตรียมตัวในระยะยาว หรือการเตรียมตัวโดยทั่วไป เป็นการเตรียมตัวก่อนที่จะเปิดภาคเรียน เพื่อศึกษางานทั้งหมดที่ต้องทำ โดยหาการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ หรือเข้ารับการอบรม เช่น ศึกษาหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน แบบฝึกหัด ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ ให้เข้าใจ และศึกษาวิธีการวัดผลและการประเมินผลการเรียน พร้อมทั้งแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในการวัดและการประเมินผล

1.2 การเตรียมตัวในระยะสั้น หรือการเตรียมตัวในแต่ละวันตามลำดับขั้น
คือ กำหนดการสอนและตารางสอน เพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับความถี่รวมยอก
จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และเวลาที่สอน ในการ
กำหนดขั้นต้นในการดำเนินการสอน

2. การบันทึกการสอน เป็นการบันทึกลำดับขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอน
เป็นลายลักษณ์อักษร มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการเตือนความจำของครูเป็นสำคัญ ในลักษณะ
รูปแบบง่าย ๆ เพราะในแผนการสอน คู่มือครูได้เตรียมการไว้ให้ครูเกือบสมบูรณ์แล้ว

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การเตรียมการสอนเป็นการ เตรียมความพร้อมของครู
เพราะทำให้ครูได้เตรียมเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียน วิธีสอน สื่อการสอน และเตรียม
เครื่องมือวัสดุและประเมินผลได้เหมาะสม บุญช่วย จันทร์พรหมมา (บุญช่วย จันทร์พรหมมา
2524 : 22) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเตรียมการสอนไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ช่วยให้การเรียนการสอนของครูดีขึ้น เพราะครูได้คำนึงถึงความมุ่งหมายของ
บทเรียน หาวิธีที่จะทำให้บทเรียนง่ายขึ้นด้วยการใช้รูปแบบการสอน และการจัดกิจกรรมที่
เหมาะสม

2. ช่วยให้ผู้สอนสอนด้วยความมั่นใจยิ่งขึ้น
3. ช่วยให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวร่างกายในชั้นเรียน
4. ช่วยให้การเรียนการสอนของครูเป็นที่น่าสนใจ ไม่เบื่อง่าย
5. ช่วยให้การสอนของครูเป็นระเบียบ เนื้อหาวิชาต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน
6. เป็นหลักฐานให้ครูทราบว่า เกิดได้เรียนอะไรบ้างและพร้อมที่จะเรียนอะไร
7. ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2. การดำเนินการสอน เป็นกิจกรรมหรือการกระทำที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียน
การสอน ที่ต้องการให้ขั้นเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือได้รับรองตาม องค์ประกอบของเนื้อหา

ที่กำหนดไว้ หรือการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาในตัวผู้เรียนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังที่ ฉันทลี กิจพิทักษ์ และคนอื่นๆ (ฉันทลี กิจพิทักษ์ และคนอื่นๆ 2523 : 62) กล่าวว่า การดำเนินการสอนของครูจะบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ ความรู้ความสามารถและทักษะการสอนของครู ตลอดจนความรู้ความเข้าใจ ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งการดำเนินการ สอนที่ดีของครูควรยึดหลักดังต่อไปนี้

2.1 การสอนแต่ละครั้ง นักเรียนควรทราบจุดมุ่งหมายของการสอนอย่างเข้าใจ เพื่อการ เรียนการสอนจะมุ่งสู่ทิศทางเดียวกัน

2.2 การสอนและสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่นำวันรมย์ จะช่วยให้เด็กมีแรงจูงใจ ในการเรียนสูงขึ้น

2.3 ครูควรศึกษาเนื้อหาสาระที่สอนให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ และความพร้อมของนักเรียน

2.4 การสอนมิใช่การถ่ายทอดวิชาความรู้เท่านั้น แต่รวมถึงการส่งเสริมให้ นักเรียนคิดแก้ปัญหา เรียนรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาเจตคติที่พึงปรารถนา

2.5 วิธีสอนที่ดีที่สุดวิธีเดียวไม่มี ควรใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี เช่น ให้นักเรียน ได้แสดงความคิดเห็น ใฝ่ค้นคว้า ทดลอง ทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น

2.6 พยายามจัดประสบการณ์โดยตรงให้แก่ นักเรียน เช่น ให้ลงมือปฏิบัติหรือ การออกไปสำรวจนอกห้องเรียน และการศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2520 : 165 - 168) ได้วิเคราะห์แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสอนในภูมิภาคมหาวิทยาลัย การใช้ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ดังนี้

1. การจัดเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น คือ ให้ท้องถิ่นมีโอกาสที่จะจัด หลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ การดำเนินการสอนจึงต้อง จัดประสบการณ์ที่เป็นเรื่องของท้องถิ่น เนื้อหาอาจต้องยืดหยุ่นตามที่จะเป็นไปได้

นอกจากนั้นยังต้องสอนโดยผสมผสานเนื้อหาต่าง ๆ ให้นำไปใช้ในวิถีชีวิตจริงได้ เพื่อตอบสนองหลักการตามความต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมั่นคง สร็จ สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีพได้อย่างปกติสุขตามสภาพแวดล้อม

2. วิธีสอน บทบาทของครูควรเปลี่ยนจากสอนหนังสือมาเป็นสอนคน โดยมีการติดต่อสื่อสารแบบสองทาง คือ มีการโต้ตอบระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน เน้นกระบวนการกลุ่ม การแสวงหาคำความรู้ สรุปและทบทวนใจเอง มีการเรียนตามปฏิสัมพันธ์กับภาคทฤษฎี การเรียนรู้ส่วนใหญ่จึงเกิดจากการอภิปรายและทำกิจกรรมต่าง ๆ มิใช่เกิดจากการบรรยายหรือเรียนจากหนังสือ เพื่อให้ให้นักเรียนพัฒนาทั้งด้านความรู้และความคิด (Cognitive Domain) ด้านเจตคติ (Affective Domain) และด้านทักษะ (Psychomotor Domain) เป็นการสร้างบุคลิกภาพที่พึงปรารถนาของสังคมให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก รู้จักคิด แก้ปัญหา ดำรงตนอยู่ในสังคมได้ เพราะหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ไม่นับคนเรียนเก่งเท่านั้น แต่ต้องการทั้งคนเรียนเก่ง ก้าวข้ามเป็นและนิสัยดีด้วย ดังนั้นในการสอนครูควรจัดหาสื่อการเรียนมาใช้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เน้นการใช้วัสดุท้องถิ่น บุคลากร และแหล่งประกอบการของท้องถิ่นให้มากที่สุด จัดห้องสมุดหรือมุมหนังสือตามสภาพของแต่ละท้องถิ่น เพื่อการศึกษา ค้นคว้าของนักเรียน

3. ผู้เรียน เปลี่ยนบรรยากาศจากยึดครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher Centered) เป็นยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Centered) โดยลดบทบาทของครูให้น้อยลง เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ปฏิบัติเอง รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ และเป็นคนรอบรู้สังคม ครูจะเป็นผู้เลี้ยงให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษา และคอยระดมเมื่อนักเรียนไม่ปฏิบัติตามแนวทางหรือออกนอกจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ดูแลกรณีเครื่องใช้หรือสื่อการเรียนทั้งหลาย ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการใช้ สภาพหรือบรรยากาศในห้องเรียนแปรเปลี่ยนตามลักษณะของเนื้อหาวิชา

กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 ข : ก) ได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการสอนไว้ในหลักสูตรแม่บท เพื่อให้ครูได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติกว้าง ๆ 4 ประการ ดังนี้

1. การจัดการ เรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหาในแต่ละบทเรียนควรให้ยึดหยุ่นตาม เหตุการณ์ สภาพท้องถิ่น ความสนใจของผู้เรียน และให้มีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวิชา มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. ผู้สอนควร ใช้วิธีสอนที่จะให้ผู้เรียนรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น โดย เปิดให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยพิจารณาวิธีสอนที่เห็นว่าเหมาะสมกับรูปประสงคและลักษณะเนื้อหาวิชา เช่น การสอน แบบแก้ปัญหา ค้นคว้า อภิปราย ทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น
3. ผู้สอนควรคำนึงถึงการที่จะให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนทั้งภาควิชาการ และภาค ปฏิบัติ ซึ่งมีผลส่งเสริมคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล และให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมี ความสุข
4. เวลาเรียนกำหนดไว้เป็นคาบ คาบละ 20 นาที ในการดำเนินการสอนให้ โรงเรียนหรือท้องถิ่น กำหนดวงเวลาของการวางเรียนเอง โดยจะกำหนดครั้งละกี่คาบ เป็นช่วงสั้นหรือยาว ได้ตามความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และลักษณะของเนื้อหาและกิจกรรม จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การดำเนินการ สอนของครูจะต้องใช้เทคนิคและวิธีการสอน ต่าง ๆ ทั้งที่ครู เป็นศูนย์กลาง และนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้และ เกิดประสบการณ์ตามปริมาณของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 คือ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ช่วยตัวนักเรียนเอง ทั้งนี้จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของครูที่จะศึกษาวิธีสอน และ กิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ มาดำเนินการสอน ให้เหมาะสมกับลักษณะและ ธรรมชาติของเนื้อหาวิชา กระบวนการเรียน และเหมาะสมกับวัยและความสามารถของ นักเรียน ซึ่งการดำเนินการเรียนการสอนของหลักสูตรปัจจุบันนั้น เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู กับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ปรากฏในการดำเนินการสอน ของครูที่สามารถจะสังเกตเห็นได้ โดยปรากฏในรูปของพฤติกรรมที่ครูและนักเรียนกระทำ ร่วมกัน พฤติกรรมที่ครูใช้หรือครูเป็นผู้นำ พฤติกรรมที่ครูให้นักเรียนทำคำสั่ง และ

พฤติกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พะเยาว์ ภาลาวັນ (พะเยาว์ ภาลาวັນ 2525 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพฤติกรรม การสอนของครู ชั้นปีที่หนึ่ง ความแผนการสอนจริยศึกษา หลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พบว่า การดำเนินการสอนของครูที่ปรากฏในชั้นเรียนของการเรียนการสอนจริยศึกษามีถึงนี้คือ กิจกรรมที่ครูและนักเรียนกระทำร่วมกัน กิจกรรมที่ครูเป็นผู้นำ กิจกรรมที่นักเรียนทำตามลำพัง และกิจกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดตัวแปรที่จะศึกษาในด้านการดำเนินการสอน อยู่ในลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน ของพฤติกรรมทั้ง 4 ประการดังกล่าวมาแล้ว เพื่อให้การสังเกตพฤติกรรมการดำเนินการสอนของครูในครั้งนี้อยู่ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแม่บทในปัจจุบัน ไม่ว่าจะครูจะใช้วิธีสอนแบบใด จัดกิจกรรมในลักษณะใด จะปรากฏให้สามารถสังเกตเห็นได้ในลักษณะของพฤติกรรมทั้ง 4 ประการข้างต้น

3. การวัดผลและประเมินผล มีความสำคัญต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพราะการวินิจฉัยปัญหาการเรียนของนักเรียน และการหาวิธีสนใจในการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนนั้น มีความสำคัญสำหรับครูในการปรับปรุงประสบการณ์และเทคนิคการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังที่ โกลเมส จันทรเกษ (โกลเมส จันทรเกษ 2524 : 256) ได้สรุปความหมายของการวัดผลและประเมินผลไว้ดังนี้คือ เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของการเรียนการสอน โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการเรียนของนักเรียนและการสอนของครู และรวมถึงผลการเรียนกับจุดหมายของการสอนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับแนวคิดของ โชติ เพชรชื่น (โชติ เพชรชื่น 2528 : 34) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะอธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และจะได้ตัดสินคุณค่าของสิ่งปรากฏในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การวัดและประเมินผลดังกล่าวเน้นที่การดำเนินการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน และ

บรรยาการของการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก ชนิดของกิจกรรม วิธีการที่ถูกต้อง วัสดุหลักสูตร หรือสื่อทัศนศึกษา ๆ ในการสอนอีกด้วย

ยัง พิทยานิยม (ยัง พิทยานิยม 2523 : 5 - 6) กล่าวว่า การวัดผลและการประเมินผลมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่ง พอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อวัดความรู้ของนักเรียนก่อนทำการสอน
2. เพื่อวินิจฉัยบทเรียนที่ยากและเป็นปัญหาแก่นักเรียน
3. เพื่อจัดอันดับความสามารถของนักเรียน
4. เพื่อวัดหาความสำเร็จของนักเรียน
5. เพื่อปรับปรุงการสอนของครู
6. เพื่อทราบพัฒนาการของนักเรียน
7. เพื่อเป็นการประเมินผลการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2525 : 115 - 117) ได้กำหนดระเบียบของการวัดผลและประเมินผลการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

1.1 การตรวจสอบความรู้พื้นฐานและลักษณะเบื้องต้นของนักเรียนที่สอน คือ การทดสอบความพร้อมก่อนเรียน เพื่อทราบพื้นฐานร่างกาย อารมณ์ สังคม ความรู้ และความคิดของผู้เรียนแต่ละคน และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสอนต่อไปได้อย่างเหมาะสม

1.2 การประเมินความรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น เป็นการประเมินผลในลักษณะสอบไปสอบไป เพื่อดูว่านักเรียนมีความสามารถ หรือมีพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมหลาย ๆ วิธี เช่น สังเกต สัมภาษณ์ ทดลองงาน ทดสอบ เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2525 : 115 - 117) ได้กำหนดระเบียบของการวัดผลและประเมินผลการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

1.1 การตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียนที่สอน คือ การทดสอบความพร้อมก่อนเรียน เพื่อหาพื้นฐานทางกาย อารมณ์ สังคม ความรู้ และความคิดของผู้เรียนแต่ละคน และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสอนต่อไปได้อย่างเหมาะสม

1.2 การประเมินความรู้ความถูกต้องประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น เป็นการประเมินผลในลักษณะสอนไปสอบไป เพื่อถ่วงน้ำหนักความรู้ความฉลาด หรือ มีพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมหลาย ๆ วิธี เช่น สังเกต สัมภาษณ์ ตรวจผลงาน ทดสอบ เป็นต้น

1.3 ประเมินผลหลายภาคเรียน เพื่อตรวจสอบคุณภาพการสอนของครูและความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนในแต่ละกลุ่มประสมการณ์ และเพื่อเป็นการสรุปผลการเรียน พร้อมทั้งรายงานให้ผู้บริหารทราบด้วย

2. เพื่อคัดสรรผลการเรียนของนักเรียน

2.1 การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยนักเรียนต้องผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น (ป.02) ในแต่ละกลุ่มประสมการณ์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

2.2 การประเมินผลปลายปี เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเลื่อนชั้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2,4 และ 6

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และบทความทางวิชาการที่เกี่ยวกับการเตรียม การสอน การดำเนินการสอน และการวัดผลและประเมินผล ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มานพ ภาณีทวีไลธรรม (มานพ ภาณีทวีไลธรรม 2520 : 82) ได้ศึกษาสมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่สังคมต้องการในจังหวัดสกลนคร และนครพนม โดยใช้

แบบสอบถาม พบว่า สมรรถภาพของครู ประเด็นที่ศึกษาค้นหาการสอนที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการที่จะเสริมสร้างสมรรถภาพในระดับมากที่สุดและระดับมาก คือ สมรรถภาพในด้านการเตรียมการสอนโดยทำโครงการสอนขั้นต้นที่การ สอนได้อย่างชัดเจนและปฏิบัติได้จริง และสมรรถภาพในด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน โดยการ สร้างเครื่องมือในการวัดและเทคนิควิธีวัดแบบต่าง ๆ

นิวัฒน์ โรจนพงษ์ (นิวัฒน์ โรจนพงษ์ 2521 : 78 - 79) ได้ศึกษาเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูส่วนจังหวัด สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครพนมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยไปน้อยอย่างมีนัยผล การประเมินการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูที่จำเป็นต้องปฏิบัติเป็นประจำดังนี้

1. การเตรียมการสอน โดยทำโครงการสอนหรือขั้นต้นที่การ สอนล่วงหน้า
2. สามารถดัดแปลงเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับท้องถิ่น และความต้องการของนักเรียน
3. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เช่น การอภิปราย การรายงาน การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นต้น
4. สามารถควบคุมดูแลและส่งเสริมนักเรียนในการทำกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน
5. มีความรู้เรื่องการวัดผล การศึกษา และมีการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนเป็นประจำ

กษมา ศารสมุทร (กษมา ศารสมุทร 2524 : 74 - 76) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษานในจังหวัด เชียงราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านการเตรียมการสอนค่อนข้างมี ปัญหาที่ ต้องการพัฒนาสมรรถภาพ คือ ต้องการคำแนะนำในการ จัดเตรียมชั้นตอนในการ สอน

ความในด้านการวัดและประเมินผลที่มีปัญหามากที่สุดคือการพัฒนาสมรรถภาพคือ ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกใช้รูปแบบการวัดผลวิธีต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน

นวรรัตน์ วัฒนะนนท์ (นวรรัตน์ วัฒนะนนท์ 2526 : 109 - 110) ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัยเปรียบเทียบระหว่างศูนย์เด็กปฐมวัยของกรมพัฒนาชุมชน กรมอนามัย และกรมการศาสนา

พบว่า พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเปรียบเทียบระหว่างศูนย์เด็กปฐมวัยของทั้งสามหน่วยงานไม่มีความแตกต่างกัน โดยพฤติกรรมที่เด็กซุ่มซ่าม คือ นักเรียนกอดตนเองทางวาจา ครูใช้คำสั่งทางวาจา มีเพียงพฤติกรรมกรูบร่ำยาบคำทางและทางวาจาพร้อมกัน

เพียงพฤติกรรมเกี่ยวกับเพื่อนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

พิชญา ซาคิสสุวรรณ (พิชญา ซาคิสสุวรรณ 2528 : 162 - 163) ศึกษาระบบการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของครูในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี พบว่า การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติโดยความร่วมมือในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายคำพบว่า

1. ด้านการเตรียมการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การศึกษารายละเอียดของเนื้อหาที่จะสอนไว้ล่วงหน้าเป็นอันดับแรก และการขอคำแนะนำจากครูวิชาการศึกษานิเทศก์ เพื่อปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการสอนของตนเองเป็นอันดับสุดท้าย
2. ด้านการดำเนินการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การสอนครบทุกจุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นอันดับแรก และการเชิญวิทยากรหรือบุคลากรท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียนตามความจำเป็นเป็นอันดับสุดท้าย
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดทำสมุดรายงาน (ป.01) สมุดประจำชั้น (ป.02) ถูกต้องและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอเป็นอันดับแรก และการเปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินผลตนเองทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มเป็นอันดับสุดท้าย

X ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการสอนของครู

เนลสัน (Nielsen. 1979 : 3093- A) ได้ศึกษาพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ทาง วาจาของนักศึกษาฝึกสอนที่มีผลต่อนักเรียนในวิชาภาษาอังกฤษและสังคมศึกษา และเปรียบเทียบ พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ได้แก่ การถาม การแนะนำ การตอบสนอง การให้ข้อเท็จจริง ระหว่างชั้นประถมศึกษาตอนต้นกับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยใช้แบบวิเคราะห์ ปฏิสัมพันธ์ของโอเมอร์ (The Reciprocal Category System) ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมทางวาจา 9 ประเภท และประเภทที่ 10 เป็นพฤติกรรมเงียบและสัมผัส ผลปรากฏว่า นักศึกษาฝึกสอนมีพฤติกรรมทางวาจามากถึงร้อยละ 59.18 ของพฤติกรรม ทางวาจาทั้งหมดที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ขณะที่นักเรียนถูกจำกัดการพูด ส่วนรูปแบบของ พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ทางวาจาระหว่างนักศึกษาฝึกสอนกับนักเรียนที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปคือ การถาม ครูยอมรับ ส่วนการตอบตนเองของนักเรียนและครูเป็นการให้ข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็น โดยนักเรียนตอบคำถามครูหรือ เสนอข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นที่จำกัด

X เกื้อนเพ็ญ ฤกษ์อร่าม (เกื้อนเพ็ญ ฤกษ์อร่าม 2523 : 85 - 86) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายของการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่สอง กับพฤติกรรม การสอนของครู โดยศึกษาครูผู้สอนภาษาไทยของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้ หลักสูตร ประถมศึกษา 2521 สังกัดกรมแผนพหุศาสตร์ พบว่า ครูส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการ สอนในค่านที่เกี่ยวกับทักษะการอ่านและการเขียนมากกว่าการฟังและการพูด พฤติกรรม การสอนในค่านที่เกี่ยวกับการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนให้ร่วมกิจกรรม หรือเล่นเกม เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินมากกว่าพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการแสดงออกทางอารมณ์ปฏิกิริยา และ การวางท่าทางในการฝึกทักษะต่าง ๆ และพฤติกรรมการสอนในค่านที่เกี่ยวกับการกระตุ้นให้ นักเรียนพูดตอบ แสดงความคิดเห็น และอธิบายปัญหาหรือตอบคำถามมากกว่าพฤติกรรม ค่านอื่น ๆ X

พะเยาว์ ปาลวัฒน์ (พะเยาว์ ปาลวัฒน์ 2525 : 102 - 104) ได้ศึกษา
 พฤติกรรมการสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ความหมายของการสอนวิจัยศึกษา หลักสูตรประถมศึกษา
 พุทธศักราช 2521 โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ความหมาย
 การสอนวิจัยศึกษาระดับมัธยมปลายแก้ไข ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก
 พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ในการจัดกิจกรรมตามแผน
 การสอนวิจัยศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และไม่พิจารณารายการ
 พฤติกรรมประเภทต่าง ๆ พบว่า พฤติกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ กิจกรรมที่ครู
 และนักเรียนกระทำร่วมกัน รองลงมาคือ กิจกรรมที่ครูให้นักเรียนกระทำตามลำพัง และ
 กิจกรรมที่ครูเป็นผู้นำหรือเป็นผู้ใช้ ส่วนพฤติกรรมการปฏิบัติที่น้อยที่สุด คือ กิจกรรมการเน้น
 กระบวนการกลุ่ม

*ทองสุข รวยสูงเนิน (ทองสุข รวยสูงเนิน 2526 : 93 - 95) ได้ศึกษา
 พฤติกรรมการสอนภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่สอง จังหวัดสุรินทร์ โดยศึกษาจาก
 ครูผู้สอนภาษาไทยในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ปีการศึกษา 2525 สังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่า

1. พฤติกรรมการสอนด้านการใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน ปรากฏว่า

1.1 พฤติกรรมการใช้วิธีสอนที่ครูปฏิบัติมากที่สุดคือ การบอก อธิบายหรือ
 บรรยาย รองลงมาคือ การสนทนา ซักถาม อธิบายหรือแสดงความคิดเห็น และ
 การให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง และการให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริง ส่วนพฤติกรรมการใช้
 วิธีสอนที่ไม่มีครูปฏิบัติเลยคือ การจัดสถานการณ์จำลอง

1.2 พฤติกรรมการใช้เทคนิคการสอนที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ ครูบอก อธิบาย
 หรือบรรยายรายละเอียดก่อนแล้วสรุปเป็นกฎเกณฑ์ รองลงมา คือ ครูใช้สำนวนภาษาใน
 การเล่าเรื่อง นิทาน หรือประสบการณ์ ครูใช้คำพูด ถ้อยคำกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิด
 คิดเห็น ครูชื่นชม เสนอแนะ และความคุมการแสดงบทบาทสมมุติ ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

หรือยอมกำตามในบทเรียน และครูเป็นผู้จำกัด ทดลอง หรือทำให้ถูกเป็นตัวอย่าง ส่วน
พฤติกรรมการใช้เทคนิคการสอนที่ครูใช้น้อยที่สุด คือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนปฏิบัติจริง

2. พฤติกรรมการสอนด้านการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียน
การสอน ปรากฏว่า

2.1 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ
การนำเข้าสู่บทเรียน รองลงมาคือ การสอนเนื้อหาของบทเรียน กิจกรรมชั้นการนำไปใช้
ครูให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งของครู และครูเป็นผู้บอกคำตอบหรือแก้ปัญหาให้นักเรียน

2.2 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ ครูให้นักเรียน
สนทนา รองลงมาคือ ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียง ครูให้นักเรียนเขียนตามคำบอกและ
ครูให้นักเรียนฟังตามคำสั่งเพื่อปฏิบัติตาม

วิรัตน์ เลาหวัฒน์ (วิรัตน์ เลาหวัฒน์ 2527 : 75 - 76) ได้ศึกษาพฤติกรรม
ของครูที่นักเรียนชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั่วประเทศ ทั่วประเทศ
และทางลม โดยใช้วิธีเกิดอิสระค้นพบ ว่า พฤติกรรมการสอนของครูที่นักเรียนประทับใจ
ในทางบวก คือ การมีเทคนิคการสอนที่ อธิบายเข้าใจง่ายและมีจิตวิทยาในการสอน การ
ใช้จิตวิทยาในการอบรมตักเตือนและแก้ไขข้อบกพร่องพร้อมทั้งชมเชยผู้ปฏิบัติ และการมีความ
ห่วงใย ห่วงดี และมีน้ำใจต่อศิษย์เป็นอันดับแรก ส่วนพฤติกรรมที่นักเรียนประทับใจในทาง
ลบ คือ การไม่รู้จักใช้จิตวิทยาในการสอนและสร้างบรรยากาศในห้องเรียน การใช้วิธีลง
โทษที่ทารุณไม่มีเหตุผล และการไม่มีเหตุผลและไม่รับฟังเหตุผลของเด็ก

การณีย์ เสงพานิช (การณีย์ เสงพานิช 2528 : 98 - 99) ได้ศึกษา
พฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ในเขตการศึกษา 8 ทางการรับรู้ของตนเอง พบว่า ครูประถมศึกษารับรู้พฤติกรรมการสอน
ด้านวิชาการของตนเองโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างมาก พฤติกรรมด้านเทคนิคการสอน
พฤติกรรมการควบคุมชั้นเรียน พฤติกรรมด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์และการรับรู้อุป
ตนเองอยู่ในระดับมาก

ในปีเดียวกัน ผู้ค้น แก่งทอง (ผู้ค้น แก่งทอง 2526 : 69 - 91) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท พบว่า

1. พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมการสอนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เริ่มสำคัญจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการควบคุมชั้นและสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ด้านการวัดผลและการประเมินผล ด้านวิธีสอนที่ครูใช้ ด้านการเตรียมการสอน และด้านการใช้อุปกรณ์การสอน

2. ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษา และอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนในด้านเตรียมการสอน วิธีสอนที่ครูใช้ การใช้อุปกรณ์การสอน การควบคุมชั้นและสร้างบรรยากาศในห้องเรียน และการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนในด้านใช้อุปกรณ์การสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของครูตามลักษณะตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวกการสอน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณลักษณะทั่วไป ด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน และด้านมนุษยสัมพันธ์ และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอน ได้แก่ การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน และการวัดผลและประเมินผล มีความสำคัญเป็นอันมากต่อประสิทธิภาพในการสอนของครู และประสิทธิผล ของนักเรียน และผลการวิจัยที่ผ่านมายังขัดแย้งกันอยู่ ดังนั้นการศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่เด่นในครั้งนี้จะ เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในขั้น ผู้วิจัยจะกล่าวถึงรายละเอียดในการดำเนินการ ตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ลักษณะแบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรมกรมการ สอน
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ค่ากับข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นครูที่เกษียณจิตอาสาและครูที่เกษียณภาษาไทย ประจำการศึกษา 2528 โดยเป็นครูที่เกษียณในระดัอำเภอ/กิ่งอำเภอละ 2 คน ประกอบด้วย ครูที่เกษียณจิตอาสา 1 คน และครูที่เกษียณภาษาไทย 1 คน รวมครูที่เกษียณทั้งหมดของจังหวัดชลบุรีจำนวน 20 คน ทั้งนี้ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มตัวอย่างของอำเภอ/กิ่งอำเภอ แบบการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวนร้อยละ 60 ของจำนวนอำเภอ/กิ่งอำเภอในจังหวัดชลบุรี ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 6 อำเภอ/กิ่งอำเภอ รวมครูที่เกษียณที่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 12 คน

ตาราง 1 จำนวนครูที่เกณฑ์เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ/กิ่งอำเภอ

เลขที่	สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา	โรงเรียน	จำนวนครูที่เกณฑ์	
			คณิตศาสตร์	ภาษาไทย
1	อำเภอศรีราชา	วัดใหญ่ลัดดาภิรมย์	1	-
		วัดกโศภาราม	-	1
2	อำเภอพนัสนิคม	ชุมชนวัดโบสถ์	1	-
		วัดทุ่งเหียง	-	1
3	อำเภอยางชุมนูง	บ้านชากนอก	1	-
		วัดโปลง	-	1
4	อำเภอพานทอง	วัดพานทอง	1	-
		วัดบ้านไร่	-	1
5	กิ่งอำเภอเกาะสีชัง	ชุมชนจุฬาทิศแขวงษ์	1	1
6	อำเภอสัตหีบ	เกล็ดแก้ว	1	-
		รุกเสียด	-	1
รวม			6	6
			12	

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยมีลำดับการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูที่เก่งและพฤติกรรมการสอนของครู เพื่อนำมากำหนดค่าจำแนกความถี่ที่เหมาะสมที่ใช้และรายการพฤติกรรมที่ศึกษา
2. กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรมการสอน จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนของครู ตามการรับรู้ของตนเองของ การ์ธีย์ เฮงพานิช (การ์ธีย์ เฮงพานิช 2528 : 131 - 137) แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่สองของ เกื้อนเพ็ญ ฤกษ์อร่าม (เกื้อนเพ็ญ ฤกษ์อร่าม 2523 : 119 - 125) แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งของ พระเยาว์ ปาลวัฒน์ (พระเยาว์ ปาลวัฒน์ 2525 : 126 - 132) แบบสังเกตพฤติกรรมทางวาจาของแฟลนเดอร์ (Flander's Interaction Analysis Categories เรียกว่า FIAC) (Flanders. 1970 : 34) และแบบสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ของ โอเบอร์ (The Reciprocal Category System เรียกว่า RCS) (Ober and others. 1971 : 39-40)
3. สร้างแบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรมโดยใช้ข้อมูลจากข้อหนึ่งและข้อสอง แล้วนำไปให้ครูทรงคุณวุฒิตรวจ เพื่อพิจารณาหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)
4. นำผลที่ได้จากข้อสามมาปรับปรุงรายละเอียดแต่ละข้อในแบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรมที่สร้างขึ้น แล้วนำไปทดลอง (Try Out) โดยแบบสอบถามพฤติกรรมไปทดลอง กับครูที่เกณฑ์มาสมัครและครูที่เก่งภาษาไทยในระดับกลุ่มโรงเรียน ที่สังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอเมืองชลบุรี และอำเภอนันทมิ่ง จำนวน 20 คน เพื่อหา

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมจากสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของกรอนบาค (Cronbach, 1984 : 161)

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α_k	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด
k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งหมด
s_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด
s_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนรายข้อ
$\sum s_i$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนรายข้อ

ปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 0.9615 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูง พอที่จะนำมาใช้ในการศึกษาวัดครั้งนี้ได้

ส่วนแบบสังเกตพฤติกรรม ไปทดลองกับครูที่เกณฑ์ไม่ไรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูที่เกณฑ์คณิตศาสตร์และครูที่เกณฑ์ภาษาไทย ของโรงเรียนวัดคูหาหนานนี้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองชลบุรี และของโรงเรียนบ้านป่าชุม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านบึง โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยไปสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูที่โรงเรียนดังกล่าว โดยเข้าร่วมเป็นสมาชิกในชั้นเรียน และบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยทางมีอิสระในการที่จะบันทึกพฤติกรรมที่สังเกต โดยไม่มีการปรึกษากันในขณะที่ทำการสังเกต จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของการสังเกต (Intra and Inter Observer Reliability) ของ สกอตต์ (Scott's) โดยคำนวณจากสูตร (Ober and others, 1971 : 80)

$$\text{Reliability} = \frac{Po - Pe}{1.00 - Pe}$$

P_o หมายถึง อัตราส่วนของความน่าจะเป็น (Probability) ที่เกิดขึ้นของการสังเกตพฤติกรรมใดตรงกันของผู้สังเกต 2 คน หาได้จากผลต่างระหว่าง 1.00 และค่ารวมของผลต่างระหว่างจำนวนร้อยละของพฤติกรรมของผู้สังเกตทั้ง 2 คน

P_e หมายถึง อัตราส่วนของความน่าจะเป็น (Probability) ที่เกิดขึ้นของการสังเกตพฤติกรรมใดตรงกันที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญของผู้สังเกต 2 คน หาได้จากอัตราส่วนของความถี่ของพฤติกรรมที่มีจำนวนสูงสุด และรองลงมา โดยเลือกจากผู้สังเกตคนใดคนหนึ่งก็ได้ นำค่าทั้ง 2 มายกกำลังสองแล้วรวมกัน

ปรากฏว่า โลกก้าวความเชื่อมั่นของแบบสังเกตพฤติกรรมที่นำไปทดลองสังเกตทั้งหมด 4 ครั้ง ค่าเท่ากับ $.8391$, $.8577$, $.8813$ และ $.9048$ ซึ่งแสดงว่า แบบสังเกตพฤติกรรมฉบับนี้มีความเชื่อมั่นสูง เพื่อจะนำไปใช้ในการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู

ลักษณะแบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรมการสอน

1. แบบสอบถามพฤติกรรม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert's Type) ซึ่งใช้คำถามที่เกี่ยวกับรายการพฤติกรรมที่ปฏิบัติของครูที่เด่นชัดเป็นกลุ่มตัวอย่างในคำถามพฤติกรรมที่ใช้อำนาจต่อการสอน ได้แก่ พฤติกรรมด้านวิชาการ พฤติกรรมด้านคุณธรรม พฤติกรรมด้านคุณลักษณะทั่วไป พฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน และพฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยประกอบด้วยส่วนที่ 1 เป็นรายการพฤติกรรมทั้ง 5 ด้าน ดังที่กล่าวมา ส่วนที่ 2 เป็นแบบบันทึกปริมาณพฤติกรรมที่ปฏิบัติ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และไม่เลย

เกณฑ์การ ให้คะแนนแบบสอบถามพฤติกรรม

การ ให้คะแนนแบบสอบถามพฤติกรรมที่กำหนดระดับการปฏิบัติออกเป็น 5 ระดับ มีเกณฑ์ตรวจให้คะแนนตามลำดับการปฏิบัติดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปฏิบัติมาก	ให้คะแนน	3	คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	ให้คะแนน	2	คะแนน
ปฏิบัติน้อย	ให้คะแนน	1	คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติ	ให้คะแนน	0	คะแนน

เกณฑ์การ แปลความหมายของคะแนน เพื่อความสะดวกในการสรุปผลและอภิปรายผล ของการศึกษารังนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนด เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมเป็นห้าระดับดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	3.51 - 4.00	หมายความว่า	ปฏิบัติมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	2.51 - 3.50	หมายความว่า	ปฏิบัติมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	1.51 - 2.50	หมายความว่า	ปฏิบัติปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	0.51 - 1.50	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	0.00 - 0.50	หมายความว่า	ไม่เคยปฏิบัติ

2. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) ซึ่งเป็นแบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมที่ระบุพฤติกรรมรายการพฤติกรรมที่กำหนด โดยเป็น พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนของครูผู้สอน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน และการวัดผลและประเมินผล อันประกอบด้วย ส่วนที่ 1 รายการ พฤติกรรมทั้ง 3 ด้านทั้งที่กล่าวมา ส่วนที่ 2 เป็นแบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมในแต่ละข้อคำถามมีรายการสำรวจ 2 ข้อ คือ ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรม การสอน

การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรม การสอน โดยตรวจสอบรายการพฤติกรรมที่สังเกตได้ดังนี้ในแต่ละครั้ง

ปฏิบัติตามรายการพฤติกรรม	ให้คะแนน	1	คะแนน
ไม่ปฏิบัติตามรายการพฤติกรรม	ให้คะแนน	0	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน เพื่อความสะดวกในการสรุปผลและอภิปรายผลของการศึกษานี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมโดยนำหลักการประเมินผล การเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2520 : 63 - 64) ดังนี้

ค่าคะแนนทั้งหมดที่ปฏิบัติร้อยละ	80 ขึ้นไป	หมายความว่า	ปฏิบัติดีมาก
ค่าคะแนนทั้งหมดที่ปฏิบัติร้อยละ	70 - 79	หมายความว่า	ปฏิบัติมาก
ค่าคะแนนทั้งหมดที่ปฏิบัติร้อยละ	60 - 69	หมายความว่า	ปฏิบัติปานกลาง
ค่าคะแนนทั้งหมดที่ปฏิบัติร้อยละ	40 - 59	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อย
ค่าคะแนนทั้งหมดที่ปฏิบัติร้อยละ	39 ลงไป	หมายความว่า	ปฏิบัติที่น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี เพื่อแจ้งให้หัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ ได้ทราบและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยวางแผนการเก็บข้อมูลโดยกำหนดวัน เวลา และโรงเรียนที่จะออกไปเก็บข้อมูลในการวางแผนการเก็บข้อมูล แล้วนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี แนบกับการวางแผนการเก็บข้อมูลไปถึงครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอต่าง ๆ ขวงหน้า

3. ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการเก็บข้อมูลโดยการสังเกตบันทึกพฤติกรรม และแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ดังนี้

3.1 การสังเกตพฤติกรรมการสอน ผู้วิจัยได้สังเกตและชี้แจงให้ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ของการมาสังเกตการสอนในครั้งนี้ ว่ามิใช่เป็นการจับผิดครู แต่ต้องการศึกษาสภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่แท้จริง และผลที่ได้จากการวิเคราะห์พฤติกรรมจะได้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

3.2 สังเกตพฤติกรรมการสอนในขณะที่มีการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยผู้วิจัยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในการเรียนการสอนครั้งนั้นด้วย เป็นการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการสังเกตคนละ 3 ครั้ง ครั้งละ 1 วัน วันละประมาณ 40 - 60 นาที และการสังเกตทั้ง 3 ครั้งของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนจะไม่ติดต่อกันดังตาราง 2

ตาราง 2 กำหนดการสังเกตพฤติกรรมการสอน

วันที่	โรงเรียนและอำเภอ/กิ่งอำเภอที่สังเกต	ครั้งที่	รวมจำนวนครั้ง
20 ค.ค. 2529	จุกเสม็ด อำเภอสังขะ	1	1
21 ค.ค. 2529	เกล็ดแก้ว อำเภอสังขะ	1	1
22 ค.ค. 2529	ชุมชนวัดโบสถ์ อำเภอพนมสนิคม	1	1
24 ค.ค. 2529	วัดทุ่งเหียง อำเภอพนมสนิคม	1	1
27 ค.ค. 2529	วัดโป่ง อำเภอบางละมุง	1	1
28 ค.ค. 2529	ชุมชนจุฬาทิศแขวงษ์ กิ่งอำเภอเกาะสีชัง	1,1	2
29 ค.ค. 2529	วัดบ้านไร่ อำเภอพานทอง	1	1
30 ค.ค. 2529	บ้านชากนอก อำเภอบางละมุง	1	1
31 ค.ค. 2529	วัดถ้ำไทราราม อำเภอศรีราชา	1	1
3 พ.ย. 2529	วัดใหญ่ลี้สมุหธรรม อำเภอศรีราชา	1	1
4 พ.ย. 2529	วัดพานทอง อำเภอพานทอง	1	1
5 พ.ย. 2529	จุกเสม็ด, เกล็ดแก้ว อำเภอสังขะ	2,2	2
6 พ.ย. 2529	ชุมชนวัดโบสถ์, วัดทุ่งเหียง อำเภอพนมสนิคม	2,2	2
7 พ.ย. 2529	วัดบ้านไร่, วัดพานทอง อำเภอพานทอง	2,2	2
10 พ.ย. 2529	ชุมชนจุฬาทิศแขวงษ์ กิ่งอำเภอเกาะสีชัง	2,2	2
11 พ.ย. 2529	วัดโป่ง, บ้านชากนอก อำเภอบางละมุง	2,2	2
12 พ.ย. 2529	วัดถ้ำไทราราม, วัดใหญ่ อำเภอศรีราชา	2,2	2
13 พ.ย. 2529	เกล็ดแก้ว, จุกเสม็ด อำเภอสังขะ	3,3	2

ตาราง 2 (ต่อ)

วันที่	โรงเรียนและอำเภอ/กิ่งอำเภอที่ตั้ง	ครั้งที่	รวมจำนวนครั้ง
14 พ.ย. 2529	วัดทุ่งเหียง, ชุมชนวัดโสมถ์ อำเภอพนมดงรัก	3,3	2
17 พ.ย. 2529	วัดพานทอง, วัดบ้านไร่ อำเภอพานทอง	3,3	2
18 พ.ย. 2529	ชุมชนรูกาศยาศิษฏ์หลวง กิ่งอำเภอเกาะสีชัง	3,3	2
19 พ.ย. 2529	บ้านชากนอก, วัดโป่ง อำเภอบางละมุง	3,3	2
21 พ.ย. 2529	วัดนิมิตา, วัดทโปหาราม อำเภอศรีราชา	3,3	2
รวมจำนวนครั้งทั้งหมดที่ตั้งเขตปฏิบัติการการสอน			36

3.3 ในการตั้งเขตและมีบันทึกพฤติกรรมแต่ละครั้งจะบันทึกเสียงจากพฤติกรรม การสอนที่เกิดขึ้นในห้องเรียนไว้ เพื่อนำมาตรวจสอบการบันทึกในภายหลังอีกเพื่อความมั่นใจ ซึ่งการบันทึกข้อมูลจะบันทึกเฉพาะพฤติกรรมที่เกิดขึ้นไม่นับจำนวนความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นซ้ำกันในการสอนครั้งหนึ่ง ๆ และเมื่อครบทั้ง 3 ครั้ง จะนับจำนวนพฤติกรรมการสอนที่เกิดขึ้น โดยพิจารณาว่าครูได้ปฏิบัติในพฤติกรรมการสอนใดหรือไม่

3.4 การแจกแบบสอบถามให้แก่ครูที่เกณฑ์เป็นกลุ่มตัวอย่าง กระทำโดยนำแบบสอบถามให้ครูได้ตอบ เมื่อผู้วิจัยได้ไปสังเกตพฤติกรรมการสอน

✕ การ จัดกระทำกับข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนมาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำมาจัดกระทำตามลำดับดังนี้ คือ

1. ตรวจให้คะแนนในแบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. แสดงข้อมูลในแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ความรายการพฤติกรรมที่ถามเกี่ยวกับร้อยละ โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการพฤติกรรมข้อใด} = \frac{\text{ความถี่ของข้อนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

3. หากคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานทางพฤติกรรมรายข้อ รายด้าน และรายการพฤติกรรมทั้งหมดในแบบสอบถาม โดยใช้สูตรดังนี้

3.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 47)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

$\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนครูที่เกณฑ์เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้

(Ferguson. 1981 : 69)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ s	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนกรณีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอข้อมูล

การเสนอข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลรายการพฤติกรรมที่ใช้อ่านช่วยต่อการสอน เป็นการจับลำดับที่
ความสำคัญของพฤติกรรมที่ครูได้กระทำ ส่วนงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ได้
ปฏิบัติ โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในรูปตารางและความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลรายการพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอน เป็นการจับลำดับที่
ความสำคัญของพฤติกรรมที่ครูได้กระทำ ส่วนงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ได้
ปฏิบัติ โดยการหาค่าร้อยละเสนอในรูปตารางและความเรียง

ตอนที่ 1 การจับลำดับที่ความสำคัญของพฤติกรรมที่ใช้อ่านช่วยต่อการสอน ที่ครู
ได้กระทำ ส่วนงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ได้ปฏิบัติ โดยที่ความหมายค่าเฉลี่ย
น้ำหนักของพฤติกรรมในแต่ละข้อ แต่ละคำและรายการพฤติกรรมทั้งหมด โดยใช้เกณฑ์
การตัดสินและพิจารณาตัดสินผู้วิจัยกำหนดขึ้นในการประเมินพฤติกรรมเป็นห้าระดับดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 - 4.00	หมายความว่า	ปฏิบัติมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 - 3.50	หมายความว่า	ปฏิบัติมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 - 2.50	หมายความว่า	ปฏิบัติปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.51 - 1.50	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.00 - 0.50	หมายความว่า	ไม่เคยปฏิบัติ

ตาราง 3 ลำดับที่ของภาระงานเฉลี่ยของพฤติกรรมที่ใช้อำนาจต่อการสอนทั้งห้าด้านของ
ครูดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
1	ก้านคุณธรรม	3.2756	0.6483	ปฏิบัติมาก
2	ก้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน	2.7708	0.9062	ปฏิบัติมาก
3	ก้านวิชาการ	2.7348	0.6637	ปฏิบัติมาก
4	ก้านมนุษยสัมพันธ์	2.6439	0.9591	ปฏิบัติมาก
5	ก้านคุณลักษณะทั่วไป	2.5583	1.2077	ปฏิบัติมาก

จากตาราง 3 พบว่า รายการพฤติกรรมที่ใช้อำนาจต่อการสอนของครูดีเด่น
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี มีลำดับของภาระงานเฉลี่ยดังนี้ ก้านคุณธรรม
(3.2756) ก้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน (2.7708) ก้านวิชาการ (2.7348)
ก้านมนุษยสัมพันธ์ (2.6439) และก้านคุณลักษณะทั่วไป (2.5583)

ตาราง 4 ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ใช้อำนาจปกครองสอนของครูดีเด่น
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
1	ความภูมิใจ ความรัก ความศรัทธา ในอาชีพครูและการให้เกียรติแก่ครู ทุกคน	3.6667	0.4923	ปฏิบัติมากที่สุด
1	การฝึกนักเรียนให้มีวิสัยทัศน์ และมีน้ำใจอันดีงามต่อเพื่อน นักเรียนและบุคคลอื่น	3.6667	0.4923	ปฏิบัติมากที่สุด
3	การอบรมสั่งสอนนักเรียนที่ ประพฤติผิดทันทีที่พบเห็น	3.5833	0.5149	ปฏิบัติมากที่สุด
3	การฝึกนักเรียนให้ช่วยกันช่วย ความเลื่อมใส เชื่อใฝ่ใฝ่แม่ แม่บ้านซึ่งกันและกัน	3.5833	0.5149	ปฏิบัติมากที่สุด
5	การพิจารณาโทษนักเรียนที่ทำ ความผิดโดยให้โอกาสนักเรียน ชี้แจงเหตุผลที่ไถ่กระทำ	3.5000	0.5222	ปฏิบัติมาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
6	การแต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อย หลีกเลี่ยงการรักษา ความสะอาดของร่างกายให้เป็น แบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	3.5000	0.6746	ปฏิบัติมาก
7	ความร่วมมือกับนักเรียนในการรักษา ความสะอาด ความเป็นระเบียบ ของห้องเรียน	3.5000	0.7977	ปฏิบัติมาก
8	การฝึกนักเรียนให้มีความรับผิดชอบ และมีวินัยในตนเอง ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ได้ตาม ลำดับ	3.4166	0.5149	ปฏิบัติมาก
9	การมาปฏิบัติราชการและปฏิบัติ การสอนตรงเวลา	3.3333	0.4923	ปฏิบัติมาก
10	การสนับสนุนงานของโรงเรียนหรือ ชุมชนด้วยการ สละเวลา กำลังกาย กำลังทรัพย์	3.3333	0.6513	ปฏิบัติมาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
11	การยอมรับความคิดเห็นของ นักเรียน ตามที่นักเรียนได้เสนอ มาอย่างมีเหตุผล	3.2500	0.6215	ปฏิบัติมาก
12	การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และชุมชน	3.2500	0.7537	ปฏิบัติมาก
13	การศึกษาลักษณะนิสัยครู แผน การสอนและเอกสารการสอนอื่นๆ ในกลุ่มประสบการณ์ที่สอน	3.1667	0.3892	ปฏิบัติมาก
14	ความมั่นใจในตนเองในการ ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ขณะสอน	3.1667	0.5773	ปฏิบัติมาก
14	การพบปะสนทนาปรึกษากับผู้ปกครอง นักเรียน	3.1667	0.5773	ปฏิบัติมาก
16	การปฏิบัติงานร่วมกับคณะครูใน โรงเรียนด้วยความสนิทสนม รักใคร่ปรองดอง	3.1667	0.7177	ปฏิบัติมาก
17	การให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มี ปัญหาและความทุกข์ยาก	3.0833	0.5149	ปฏิบัติมาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
18	การศึกษาระเบียบการปฏิบัติงาน ในหน้าที่และปฏิบัติให้ถูกต้อง	3.0833	0.6685	ปฏิบัติมาก
18	การสอนด้วยความตั้งใจ และใช้ ศิลปะในการสอนอย่างเต็มที่	3.0833	0.6685	ปฏิบัติมาก
18	การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ จัดตกแต่ง ห้องเรียนและนำ ผลงานของนักเรียนมาจัดตกแต่ง	3.0833	0.6685	ปฏิบัติมาก
21	การจัดตกแต่งห้องเรียนให้อ้อ อำนวยความสะดวกต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	3.0833	0.7929	ปฏิบัติมาก
22	การให้กำลังใจนักเรียนด้วยคำ ชมเชย หรือให้รางวัลในขณะที่สอน	3.0833	0.9003	ปฏิบัติมาก
23	การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สิ้นเปลืองอย่าง ประหยัด เช่น ซอติก สี กระดาษ เป็นต้น	3.0000	0.7385	ปฏิบัติมาก
23	การให้อิสระนักเรียนได้ทำกิจกรรม ตามที่ต้องการหลังจากปฏิบัติงานที่ ได้รับมอบหมายเสร็จ	3.0000	0.7385	ปฏิบัติมาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
23	การประสานสัมพันธ์กับบุคคลฝ่าย ต่าง ๆ ที่ทำงานร่วมกัน	3.0000	0.7385	ปฏิบัติมาก
26	การส่งเสริมให้นักเรียนจัดนิทรรศการ- การ ป้ายนิเทศวันสำคัญและ เหตุการณ์ต่าง ๆ	3.0000	0.8582	ปฏิบัติมาก
27	การให้ความร่วมมือกับผู้ปกครอง นักเรียนในการอบรมสั่งสอนและ ติดตามความประพฤติของนักเรียน	2.9166	0.6685	ปฏิบัติมาก
28	การจัดสื่อและอุปกรณ์ตามกลุ่ม ประสบการณ์ที่สอนไว้ประจำห้อง เรียน	2.9166	0.7929	ปฏิบัติมาก
29	การสะสมเอกสาร วารสารและ หนังสือต่าง ๆ ตลอดจนรวบรวม ตัวอย่าง แนวคิด ข้อสังเกต เกี่ยวกับความรู้ไว้เพื่อประกอบการสอน	2.8333	0.3692	ปฏิบัติมาก
30	การศึกษาวិทยาการหรือแนวคิดทาง การศึกษาใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุง การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	2.8333	0.5773	ปฏิบัติมาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
30	การให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน	2.8333	0.5773	ปฏิบัติมาก
30	ความสำเร็จในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น	2.8333	0.5773	ปฏิบัติมาก
30	การเชิญชวนผู้ปกครองและบุคคลทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	2.8333	0.5773	ปฏิบัติมาก
34	การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับอำเภอ หรือระดับจังหวัด	2.8333	0.9374	ปฏิบัติมาก
35	การขอคำแนะนำจากเพื่อนครูผู้บังคับบัญชา ครูวิชาการ และศึกษานิเทศก์เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.7500	0.7537	ปฏิบัติมาก
36	การจัดทำแผนงาน โครงการทางวิชาการเป็นแนวปฏิบัติล่วงหน้า	2.6667	0.4923	ปฏิบัติมาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
37	ความสามารถไกล่เกลี่ยความ ขัดแย้งในหมู่เด็ก วัฒนและคณะครู	2.6667	0.6513	ปฏิบัติมาก
38	การศึกษาเทคนิคการสอน วิธีสอน หรืองานวิจัยใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับ การสอน	2.6667	0.7784	ปฏิบัติมาก
38	การประเมินผลการทำงานของ ตนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการ ทำงาน	2.6667	0.7784	ปฏิบัติมาก
40	การสอนแทนหรือควบคุมชั้นแทน เพื่อนครูที่ไม่มาปฏิบัติงาน	2.6667	0.7787	ปฏิบัติมาก
41	การจัดมุมหนังสือในห้องเรียนให้ นักเรียนได้เลือกเล่มที่ สนใจ	2.6667	0.7929	ปฏิบัติมาก
42	การใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เช่น เกม เพลง นิทาน เป็นต้น เพื่อรูงใจหรือสร้างความสนใจ นักเรียนในขณะที่สอน	2.6667	0.8876	ปฏิบัติมาก
43	การติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ และข่าวความเคลื่อนไหวในวง การศึกษา	2.5833	0.6685	ปฏิบัติมาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
44	ความร่วมมือกับนักเรียนในการผลิตสื่อ เกมต่าง ๆ เพื่อประกอบการเรียนการสอน	2.5833	0.9003	ปฏิบัติมาก
44	การให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำแก่เพื่อนครูทั้งในโรงเรียนและต่างโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน	2.5833	0.9003	ปฏิบัติมาก
46	ความรับผิดชอบในความผิดพลาดที่เกิดขึ้นโดยไม่ซัดหอกหรือโยนความผิดให้แก่ผู้อื่น เนื่องจากเป็นผู้กระทำหรือร่วมกระทำ	2.5000	0.5222	ปฏิบัติปานกลาง
46	ความสามารถชักจูงหรือจูงใจให้นักเรียน ผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตามแนวคิดที่เสนอ	2.5000	0.5222	ปฏิบัติปานกลาง
46	การเข้าร่วมการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาการเรียนการสอน	2.5000	0.7977	ปฏิบัติปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
49	ความร่วมมือประสานงานกับคณะ ครูทางโรงเรียนเพื่อพัฒนา การเรียนการสอน	2.4166	1.1247	ปฏิบัติปานกลาง
50	การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษามาประกอบการสอน	2.3333	0.6513	ปฏิบัติปานกลาง
51	การส่งเสริมให้นักเรียนทำไม้ แขวน ไม้กระดาน หรือส้วกตั้ง บางชนิดมาเลี้ยงที่โรงเรียนและ ตกแต่งห้องเรียน	2.0833	0.6685	ปฏิบัติปานกลาง
52	การจัดกิจกรรมที่ทำให้โรงเรียน เป็นศูนย์กลางข่าวสาร เพื่อให้ บริการทางวิชาการ และกิจกรรม ของชุมชน	2.0000	0.8528	ปฏิบัติปานกลาง
53	การศึกษาคู่ประสานงานกับแหล่ง วิชาการ และสถานประกอบการ ต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างประสม- การณ์ให้แก่ักเรียน	2.0000	0.9534	ปฏิบัติปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับของพฤติกรรม
54	การเชิญวิทยากรในชุมชนที่มีความสามารถเฉพาะในเรื่องนั้น ๆ มาให้ความรู้แก่นักเรียน	1.8333	0.9374	ปฏิบัติปานกลาง
55	การพานักเรียนไปศึกษาดูงานที่ต่าง ๆ ในท้องถิ่นหรือพาไปทัศนศึกษาสถานที่สำคัญอื่น ๆ	1.4167	0.5149	ปฏิบัติน้อย
56	การใช้เวลาในการปฏิบัติงานไปทำธุระส่วนตัว	0.6667	0.6513	ปฏิบัติน้อย
57	การระบายนางานแก่นักเรียนในขณะสอน เนื่องจากอารมณ์ไม่ดีเพราะสาเหตุอื่น	0.5833	0.9003	ปฏิบัติน้อย
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.8172	0.9224	ปฏิบัติมาก

จากตาราง 4 การจัดลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ใช้ผู้อำนวยการสอนแต่ละข้อ โดยถือเอาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแต่ละข้อเป็นเกณฑ์ในการจัดลำดับ คือ รายการพฤติกรรมข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในอันดับหนึ่ง และค่าเฉลี่ยน้อยกว่าอยู่ในอันดับรองลงไป แต่ถ้าหากข้อใดมี

คะแนนเฉลี่ยเท่ากันก็พิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มีค่าน้อยกว่าไว้ในลำดับต้น ส่วนข้อที่ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงกว่าก็จัดไว้ลำดับรองลงไป

จากตาราง 4 พบว่ารายการพฤติกรรมที่ใช้อำนาจต่อการสอนของครูที่เกิน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยเฉลี่ยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2.8172) เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ใช้อำนาจต่อการสอนที่ครูที่เกินปฏิบัติในระดับมากที่สุด (3.51 - 4.00) มีจำนวนข้อปฏิบัติในระดับมาก (2.51 - 3.50) มีจำนวน 41 ข้อ ปฏิบัติในระดับปานกลาง (1.51 - 2.50) มีจำนวน 6 ข้อ และปฏิบัติในระดับน้อย (0.51 - 1.50) มีจำนวนสามข้อ

เมื่อพิจารณารายการพฤติกรรมที่ใช้อำนาจต่อการสอนที่ครูที่เกินปฏิบัติมากที่สุด (3.51 - 4.00) ทั้งสี่ข้อ ปรากฏว่าเป็นรายการพฤติกรรมด้านคุณธรรมทั้งหมด ไม่ปรากฏว่ามีรายการพฤติกรรมด้านอื่น ๆ เลย ส่วนรายการพฤติกรรมที่ใช้อำนาจต่อการสอนที่ครูที่เกินปฏิบัติในข้อย (0.51 - 1.50) ทั้งสามข้อ ปรากฏว่าเป็นรายการพฤติกรรมด้านคุณลักษณะทั่วไป จำนวนสองข้อ และรายการพฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน จำนวนหนึ่งข้อ ส่วนรายการพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ไม่ปรากฏ

ตาราง 5 ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่เลือกอ่านบทความสอน ด้านวิชาการ
ของครูที่เกษียณ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
1	การศึกษาค้นคว้า ภูมิความรู้ แผนการสอน และเอกสาร การ สอนอื่น ๆ ในกลุ่มประสบการณ์ ที่สอน	3.1667	0.3892	ปกติดีมาก
2	การศึกษาระบบการปฏิบัติงาน ในหน้าที่และปฏิบัติให้ถูกต้อง	3.0833	0.6665	ปกติดีมาก
3	การสะสมเอกสาร วารสาร และหนังสือต่าง ๆ ตลอดจน รวบรวมตัวอย่างแนวคิด ข้อสังเกต เกร็ดความรู้ไว้เพื่อประกอบการ สอน	2.8333	0.3892	ปกติดีมาก
4	การศึกษาวិเสกการหรือแนวคิด ทางการศึกษาใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุง การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น	2.8333	0.5773	ปกติดีมาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
5	การขอคำแนะนำจากเพื่อนครู ผู้บังคับบัญชา ครูวิชาการ และ ศึกษานิเทศก์ เพื่อปรับปรุงแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในการ จัดกิจกรรม การเรียนการสอน	2.7500	0.7537	ปฏิบัติมาก
6	การจัดทำแผนงาน โครงการทาง วิชาการเป็นแนวปฏิบัติล่วงหน้า	2.6667	0.4923	ปฏิบัติมาก
7	การศึกษาค้นคว้าหาวิธีการสอน วิธีสอน หรืองานวิจัยใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับ การสอน	2.6667	0.7784	ปฏิบัติมาก
7	การประเมินผลการทำงานของตน เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการทำงาน	2.6667	0.7784	ปฏิบัติมาก
9	การศึกษารายงานข่าวสาร เหตุการณ์ และข่าวความเคลื่อนไหวในวงการ ศึกษา	2.5833	0.6685	ปฏิบัติมาก
10	การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาทาง วิชาการ เพื่อนำความรู้มาพัฒนา การเรียนการสอน	2.5000	0.6685	ปฏิบัติปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับของพฤติกรรม
11	การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาไปประกอบการสอน	2.3333	0.6513	ปฏิบัติปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.7348	0.6637	ปฏิบัติมาก

จากตาราง 5 พบว่า รายการพฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวกด้านวิชาการของครูที่เกณฑ์สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2.7348) เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ครูที่เกณฑ์ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2.51 - 3.50) มีจำนวนเก้าข้อ และปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (1.51 - 2.50) มีจำนวนสองข้อ

ตาราง 6 ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ผู้อำนวยความสะดวกสอนนักเรียนของครูดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับของพฤติกรรม
1	ความภูมิใจ ความรัก ความศรัทธาในอาชีพครู และการให้เกียรติแก่ครูทุกคน	3.6667	0.4923	ปฏิบัติมากที่สุด
1	การฝึกนักเรียนให้มีวิสัยทัศน์ และมีน้ำใจอันดีงามต่อเพื่อนนักเรียนและบุคคลอื่น	3.6667	0.4923	ปฏิบัติมากที่สุด
3	การอบรมสั่งสอนนักเรียนที่ประพฤติผิดทันทีที่เห็น	3.5833	0.5149	ปฏิบัติมากที่สุด
3	การฝึกนักเรียนให้อยู่รวมกันด้วยความเสียสละ เอื้อเฟื้อต่อแม่บ้านซึ่งกันและกัน	3.5833	0.5149	ปฏิบัติมากที่สุด
5	การพิจารณาโทษนักเรียนที่ทำความผิดโดยให้ออกาสนักเรียนชี้แจงเหตุผลที่ก่อกระทำ	3.5000	0.5222	ปฏิบัติมาก
6	การฝึกนักเรียนให้มีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ตามลำดับ	3.4166	0.5149	ปฏิบัติมาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
7	การมาปฏิบัติราชการและปฏิบัติ การสอนตรงเวลา	3.3333	0.4923	ปฏิบัติมาก
8	การสนับสนุนงานของโรงเรียน หรือชุมชนด้วยการ สละเวลา กำลังกาย กำลังทรัพย์	3.3333	0.6513	ปฏิบัติมาก
9	การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน ที่มีปัญหาและความทุกข์ยาก	3.0833	0.5149	ปฏิบัติมาก
10	การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สิ้นเปลือง อย่างประหยัด เช่น วัสดุ วัสดุ กระดาษ เป็นต้น	3.0000	0.7385	ปฏิบัติมาก
11	การให้ความร่วมมือกับบุคลากร นักเรียนในการอบรมสั่งสอนและ ศึกษาค้นคว้าประพฤตินักเรียน	2.9166	0.6685	ปฏิบัติมาก
12	การให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำ เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของ นักเรียน	2.8333	0.5773	ปฏิบัติมาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
13	การ ล้อเล่นหรือความคุ่มซึ่ແພ່ เพื่อนครูที่ไม่มาปฏิบัติงาน	2.6667	0.7787	ปฏิบัติมาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.2756	0.6483	ปฏิบัติมาก

จากตาราง 6 พบว่า รายการพฤติกรรมที่ได้อ่านพบต่อการสอนด้านคุณธรรมของ
ครูดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
(3.2756) เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ครูดีเด่น
ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (3.51 - 4.00) มีจำนวนสี่ข้อ และปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
(2.51 - 3.50) มีจำนวนเก้าข้อ

ตาราง 7 ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ใช้ผู้อำนวยการสอนด้านคุณลักษณะ
ทั่วไปของครูที่เกษียณแล้ว สำนักงานงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
1	การแต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อย ตลอดจนการรักษา ความสะอาดของร่างกายให้เปี่ยม แบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	3.5000	0.6746	ปฏิบัติมาก
2	ความมั่นใจในตนเองในการ ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในขณะที่สอน	3.1667	0.5773	ปฏิบัติมาก
3	การลดทอนความตั้งใจ และใช้ ศิลปะในการสอนอย่างเต็มที่	3.0833	0.6685	ปฏิบัติมาก
4	การระบอบอารมณ์กับนักเรียนใน ขณะสอนเนื่องจากอารมณ์ไม่ดี เพราะสาเหตุอื่น	3.0833	0.9003	ปฏิบัติมาก
5	ความสำเร็จในการติดต่อสื่อสาร กับผู้อื่น	2.8333	0.5773	ปฏิบัติมาก
6	ความสามารถไกล่เกลี่ยความ ขัดแย้งในหมู่นักเรียนและคณะครู	2.6667	0.6513	ปฏิบัติมาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
7	ความรับผิดชอบในความผิดพลาด ที่เกิดขึ้นโดยไม่ชักช้าหรือโอน ความผิดให้แก่อื่นๆ เมื่อตนเอง เป็นผู้กระทำหรือร่วมกระทำ	2.5000	0.5222	ปฏิบัติปานกลาง
7	ความสามารถที่ถูกต้องหรือตั้งใจให้ นักเรียน ผู้ร่วมงาน และ ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตามแนวคิดที่ เสนอ	2.5000	0.5222	ปฏิบัติปานกลาง
9	การใช้เวลาในการปฏิบัติงานไม่ ทำธุระส่วนตัว	0.6667	0.6513	ปฏิบัติน้อย
10	การระบายอารมณ์กับนักเรียนใน ขณะสอนเนื่องจากอารมณ์ไม่ดี เพราะสาเหตุอื่น	0.5833	0.9003	ปฏิบัติน้อย
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.5583	1.2077	ปฏิบัติมาก

จากตาราง 7 พบว่า รายการพฤติกรรมที่ใช้อำนาจต่อการสอนด้านคุณลักษณะทั่วไปของครูดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2.5563) เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ครูดีเด่นปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2.51 - 3.50) มีจำนวนหกข้อ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (1.51 - 2.50) มีจำนวนสองข้อ และปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย (0.51 - 1.50) มีจำนวนสองข้อ

ตาราง 8 ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ใช้อำนาจต่อการสอนด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอนของครูดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับของพฤติกรรม
1	ความร่วมมือกับนักเรียนในการรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบของห้องเรียน	3.5000	0.7977	ปฏิบัติมาก
2	การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน ความที่นักเรียนได้เสนอมาอย่างมีเหตุผล	3.2500	0.6215	ปฏิบัติมาก
3	การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียนและนำผลงานของนักเรียนมาจัดตกแต่ง	3.0833	0.6685	ปฏิบัติมาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
4	การจัดตกแต่งห้องเรียนให้เข้ อำนวยความสะดวกต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	3.0833	0.7929	ปฏิบัติมาก
5	การให้อิสระนักเรียนได้ทำกิจกรรม ตามที่ต้องการหลังจากปฏิบัติงาน ที่ได้รับมอบหมายเสร็จ	3.0000	0.7385	ปฏิบัติมาก
6	การส่งเสริมให้นักเรียนจัด นิทรรศการ ป้ายนิเทศวันสำคัญ และเหตุการณ์ต่าง ๆ	3.0000	0.8528	ปฏิบัติมาก
7	การจัดสื่อและอุปกรณ์ตามกลุ่ม ประสบการณ์ที่สอนไว้ประจำ ห้องเรียน	2.9166	0.7929	ปฏิบัติมาก
8	การจัดมุมหนังสือในห้องเรียนให้ นักเรียนได้ศึกษากันกว่า	2.6667	0.7784	ปฏิบัติมาก
9	การใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เช่น เกม เพลง นิทาน เป็นต้น เพื่อ จูงใจหรือเร้าความสนใจ นักเรียนในขณะสอน	2.6667	0.6876	ปฏิบัติมาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
10	ความร่วมมือกับนักเรียนในการผลิตสื่อ เกมต่าง ๆ เพื่อประกอบการเรียนการสอน	2.5833	0.9003	ปฏิบัติมาก
11	การส่งเสริมให้นักเรียนนำไม้แฉวง ไม้กระดาง หรือสีกวเสียบางชนิด มาเลี้ยงที่โรงเรียนและตกแต่งห้องเรียน	2.0833	0.6685	ปฏิบัติปานกลาง
12	การพานักเรียนไปศึกษาดูงานที่ต่างๆ ในท้องถิ่น หรือพาไปทัศนศึกษาดูงานที่สำคัญ	1.4167	0.5149	ปฏิบัติน้อย
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.7708	0.9062	ปฏิบัติมาก

จากตาราง 8 พบว่า รายการพฤติกรรมที่ใช้อ่านช่วยต่อการสอนด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอนของครูที่เกณฑ์สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2.7708) เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ครูที่เกณฑ์ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2.51 - 3.50) มีจำนวน 10 ข้อ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (1.51 - 2.50) มีจำนวนหนึ่งข้อ และปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 9 ค่าสัมพันธภาพสำคัญของรายการพฤติกรรม ที่มีข้อเสนอแนะต่อการสอนนักเรียนที่มีพื้นฐานของครูที่เก่ง ซึ่งก็ทำสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับของพฤติกรรม
1	การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชน	3.2500	0.7537	ปฏิบัติมาก
2	การพบปะสนทนา ทักทายกับบุคลากรนักเรียน	3.1667	0.5773	ปฏิบัติมาก
3	การปฏิบัติงานร่วมกับคณะครูในโรงเรียนด้วยความสนิทสนม รักใคร่ปรองดอง	3.1667	0.7177	ปฏิบัติมาก
4	การประสานสัมพันธ์กับบุคคลฝ่ายต่างๆ ที่ทำงานร่วมกัน	3.0000	0.7385	ปฏิบัติมาก
5	การเชิญชวนบุคลากรและบุคคลทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	2.8333	0.8348	ปฏิบัติมาก
6	การเข้าร่วมกิจกรรมทาง ๆ ในระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับอำเภอ หรือระดับจังหวัด	2.8333	0.9374	ปฏิบัติมาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับของ พฤติกรรม
7	การให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำแก่เพื่อนครูทั้งในโรงเรียนและต่างโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน	2.5833	0.9003	ปฏิบัติมาก
8	ความร่วมมือประสานงานกับคณะครูต่างโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	2.4166	1.1247	ปฏิบัติปานกลาง
9	การจัดกิจกรรมที่ทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางข่าวสารเพื่อให้บริการด้านวิชาการและกิจกรรมของชุมชน	2.0000	0.6528	ปฏิบัติปานกลาง
10	การติดต่อประสานงานกับแหล่งวิทยากร สถานประกอบการต่างๆ ให้แก่นักเรียน	2.0000	0.9534	ปฏิบัติปานกลาง
11	การเชิญวิทยากร ในชุมชนที่มีความสามารถเฉพาะในเรื่องนั้น ๆ มาให้ความรู้แก่นักเรียน	1.6333	0.9374	ปฏิบัติปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.6439	0.9591	ปฏิบัติมาก

จากตาราง 9 พบว่า รายการพฤติกรรมที่ใช้อ่านวยต่อการสอนด้านมนุษยสัมพันธ์ของครูที่เกษียณ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โภคเจดีย์ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2.6439) เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ครูที่เกษียณปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2.51 - 3.50) มีจำนวนเจ็ดข้อ และปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (1.51 - 2.50) มีจำนวนสี่ข้อ

ตอนที่ 2 การจับสำคัญที่ความสำคัญของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนที่ครูที่เกษียณ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โภคเจดีย์ โดยที่ควรรวมคำร้อยละของพฤติกรรมในแต่ละข้อ แต่ละด้านและรายการพฤติกรรมทั้งหมด โดยใช้เกณฑ์การตัดสิน และพิจารณาคำร้อยละที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นในการประเมินพฤติกรรม โดยนำหลักการประเมินผลการเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2520 : 63 - 64) ดังนี้

ค่าคะแนนทั้งหมดที่ปฏิบัติร้อยละ	80 ขึ้นไป	หมายความว่า	ปฏิบัติมากที่สุด
ค่าคะแนนทั้งหมดที่ปฏิบัติร้อยละ	70 - 79	หมายความว่า	ปฏิบัติมาก
ค่าคะแนนทั้งหมดที่ปฏิบัติร้อยละ	60 - 69	หมายความว่า	ปฏิบัติปานกลาง
ค่าคะแนนทั้งหมดที่ปฏิบัติร้อยละ	40 - 59	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อย
ค่าคะแนนทั้งหมดที่ปฏิบัติร้อยละ	39 ลงไป	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อยที่สุด

ตาราง 10 ลำดับที่ของการวัดของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนทั้งสามด้านของครู
ที่เกษียณ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	จำนวนพฤติกรรม		ร้อยละ	ระดับของ พฤติกรรม
		คะแนน เต็ม	คะแนน		
1	การเตรียมการสอน	252	224	88.89	ปฏิบัติมากที่สุด
2	การวัดผลและประเมินผล	252	209	82.94	ปฏิบัติมากที่สุด
3	การดำเนินการสอน	864	624	72.22	ปฏิบัติมาก
	พฤติกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม	216	180	83.33	ปฏิบัติมากที่สุด
	พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนกระทำ ร่วมกัน	180	147	81.67	ปฏิบัติมากที่สุด
	พฤติกรรมที่ครูใช้หรือครูเป็นผู้นำ	252	173	68.65	ปฏิบัติปานกลาง
	พฤติกรรมที่ครูให้นักเรียนทำตามคำสั่ง	216	124	57.41	ปฏิบัติน้อย

จากตาราง 10 พบว่า รายการพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนของครูที่เกษียณ
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี มีลำดับของการวัดของพฤติกรรมทั้งหมด
ดังนี้ ด้านการเตรียมการสอน (88.89) การวัดผลและประเมินผล (82.94) และ
การดำเนินการสอน (72.22) ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม
(83.33) พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนกระทำร่วมกัน (81.67) พฤติกรรมที่ครูใช้หรือครู
เป็นผู้นำ (68.65) และพฤติกรรมที่ครูให้นักเรียนทำตามคำสั่ง (57.41)

ตาราง 11 ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนของครูที่เกษียณ
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	จำนวนพฤติกรรม		ร้อยละ	ระดับของ พฤติกรรม
		คะแนน เต็ม	คะแนน		
1	ครูเตรียมการสอนด้วยการทำคู่มือ การสอนหรือบันทึกการสอน	36	36	100.00	ปฏิบัติมากที่สุด
1	ครูจัดหาและจัดเตรียมสื่อการสอน	36	36	100.00	ปฏิบัติมากที่สุด
1	ครูเตรียมห้องเรียนให้สอดคล้องกับ กิจกรรมและการใช้อุปกรณ์	36	36	100.00	ปฏิบัติมากที่สุด
1	ครูเตรียมเครื่องมือวัสดุและเกณฑ์ การประเมินผล	36	36	100.00	ปฏิบัติมากที่สุด
1	ครูทดสอบความก้าวหน้าของนักเรียน หลังเรียนจบแต่ละเรื่อง	36	36	100.00	ปฏิบัติมากที่สุด
1	ครูตรวจและติดตามผลการปฏิบัติงาน ของนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้ง ให้คำแนะนำช่วยเหลือ	36	36	100.00	ปฏิบัติมากที่สุด
1	ครูจัดทำหลักฐานการวัดและการ ประเมินผล	36	36	100.00	ปฏิบัติมากที่สุด
8	ครูนำนักเรียนสนทนาซักถามหรือ อภิปราย	36	35	97.22	ปฏิบัติมากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	จำนวนพฤติกรรม		ร้อยละ	ระดับของ พฤติกรรม
		คะแนน เต็ม	คะแนน		
8	ครูให้นักเรียนร่วมกันปรึกษา แลก เปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ภายในกลุ่ม	36	35	97.22	ปฏิบัติมากที่สุด
10	ครูบอก อธิบาย หรือบรรยายให้ นักเรียนฟัง	36	34	94.44	ปฏิบัติมากที่สุด
10	ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรม ที่ได้รับมอบหมาย เช่น รวบรวม คำใหม่ทั้งหมดที่เรียนมา เป็นคำ	36	34	94.44	ปฏิบัติมากที่สุด
12	ครูกำหนดกลุ่มให้นักเรียนปฏิบัติ ร่วมกัน	36	33	91.67	ปฏิบัติมากที่สุด
12	ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน ที่ได้ปฏิบัติ	36	33	91.67	ปฏิบัติมากที่สุด
12	ครูใช้วิธีการที่หลากหลาย ๆ วิธีที่ เหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ตามจุดประสงค์การเรียนรู้	36	33	91.67	ปฏิบัติมากที่สุด
15	ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปและ รวบรวมประเด็นสำคัญจากคำอธิบาย หรือคำบรรยาย	36	32	88.89	ปฏิบัติมากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	จำนวนพฤติกรรม		ร้อยละ	ระดับของ พฤติกรรม
		คะแนน เต็ม	คะแนน		
15	ครูให้นักเรียนร้องเพลง เล่นเกม หรือรวมกิจกรรม	36	32	88.89	ปฏิบัติมากที่สุด
15	ในการวัดผลแต่ละครั้ง ครูวัดทั้ง ภาคความรู้และภาคปฏิบัติ	36	32	88.89	ปฏิบัติมากที่สุด
18	ครูใช้คำถาม ถามกระตุ้นให้ นักเรียนถามหรือแสดงความกึกก้อง	36	31	86.11	ปฏิบัติมากที่สุด
19	ครูเป็นผู้ให้คำตอบหรือสรุปที่ นักเรียนถามหรืออภิปราย	36	30	83.33	ปฏิบัติมากที่สุด
20	ครูเลือกกิจกรรมและใช้กิจกรรม ทดแทนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	36	29	80.56	ปฏิบัติมากที่สุด
21	ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการยก ตัวอย่างประกอบคำอธิบายหรือคำ บรรยาย	36	28	77.78	ปฏิบัติมาก
22	ครูเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน สำรองเผื่อปัญหาในการสอน	36	27	75.00	ปฏิบัติมาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	จำนวนพฤติกรรม		ร้อยละ	ระดับของ พฤติกรรม
		คะแนน เต็ม	คะแนน		
25	ครูให้นักเรียนอ่านในใจและสรุป ประเด็นสำคัญของเรื่องที่เรียน	36	25	69.44	ปฏิบัติปานกลาง
24	ครูให้นักเรียนจัดทำและจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์เพื่อการเรียน	36	24	66.67	ปฏิบัติปานกลาง
24	ครูให้นักเรียนได้เลือกทำ กิจกรรมต่าง ๆ	36	24	66.67	ปฏิบัติปานกลาง
24	ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มกำหนดขั้นตอน การกระทำกิจกรรมร่วมกัน	36	24	66.67	ปฏิบัติปานกลาง
27	ครูมอบหมายงานให้นักเรียนค้นคว้า จากนิตยสาร หนังสือ ห้องสมุดหรือ เอกสารที่ครูกำหนด	36	23	63.89	ปฏิบัติปานกลาง
28	ครูให้นักเรียนเล่าเรื่อง เหตุการณ์ ประสบการณ์ ฯลฯ	36	22	61.11	ปฏิบัติปานกลาง
28	ครูแจ้งผลการวัดและการประเมิน พร้อมทั้งตอบปัญหาข้อสงสัยให้ นักเรียนทราบ	36	22	61.11	ปฏิบัติปานกลาง
30	ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมสาธิต ทดลอง หรือทำให้อุปกรณ์	36	21	58.33	ปฏิบัติน้อย

ตาราง 11 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	จำนวนพฤติกรรม		ร้อยละ	ระดับของ พฤติกรรม
		คะแนน เต็ม	คะแนน		
30	ครูเป็นผู้กำหนดปัญหาหรือข้อคำถาม ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	36	21	58.33	ปฏิบัติน้อย
30	ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น หรือละคร	36	21	58.33	ปฏิบัติน้อย
30	ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมิน ผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม	36	21	58.33	ปฏิบัติน้อย
34	ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือตอบ คำถามท้ายบทเรียน	36	20	55.56	ปฏิบัติน้อย
35	ครูให้นักเรียนเรียนจากบทเรียน สำเร็จรูปหรือชุดการสอน	36	19	52.78	ปฏิบัติน้อย
36	ครูให้นักเรียนประเมินผลงานและ ผลการเรียนของตนเอง	36	14	38.89	ปฏิบัติน้อยที่สุด
37	ครูให้นักเรียนจับบันทึกความรู้จาก กระดานหรือถามคำถาม	36	13	36.11	ปฏิบัติน้อยที่สุด
37	ครูให้นักเรียนออกไปสำรวจ สิ่ง สภาพต่าง ๆ นอกห้องเรียนเพื่อ การเรียนรู้	36	13	36.11	ปฏิบัติน้อยที่สุด
	การวัดผลรวม	1368	1057	77.27	ปฏิบัติมาก

จากตาราง 11 การจัดลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแต่ละข้อ โดยถือเอาค่าร้อยละของแต่ละข้อเป็นเกณฑ์ในการจัดลำดับ คือ รายการพฤติกรรมข้อที่มีค่าร้อยละสูงสุดอยู่ในอันดับแรก และค่าร้อยละน้อยกว่าอยู่ในอันดับรองลงไป

จากตาราง 11 พบว่า รายการพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนของครูที่เกษียณสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (77.27) เมื่อพิจารณาค่าร้อยละเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนที่ครูที่เกษียณปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (80 ขึ้นไป) มีจำนวน 20 ข้อ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (70 - 79) มีจำนวนสองข้อ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (60 - 69) มีจำนวนเจ็ดข้อ ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย (40 - 59) มีจำนวนหกข้อ และปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด (39 ลงไป) มีจำนวนสามข้อ

เมื่อพิจารณารายการพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนที่ครูที่เกษียณปฏิบัติมากที่สุด (80 ขึ้นไป) ทั้ง 20 ข้อ ปรากฏว่า เป็นรายการพฤติกรรมด้านการเตรียมการสอน จำนวนห้าข้อ ด้านการดำเนินการสอน ประกอบด้วย พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนกระทำร่วมกัน จำนวนสามข้อ พฤติกรรมที่ครูใช้หรือครูเป็นผู้นำ จำนวนสามข้อ พฤติกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม จำนวนสี่ข้อ และด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวนห้าข้อ ส่วนรายการพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนที่ครูที่เกษียณปฏิบัติในน้อยที่สุด (39 ลงไป) ทั้ง 3 ข้อ ปรากฏว่า เป็นรายการพฤติกรรมด้านการดำเนินการสอน จำนวนสองข้อ ประกอบด้วย พฤติกรรมที่ครูใช้หรือครูเป็นผู้นำหนึ่งข้อ พฤติกรรมที่ครูให้นักเรียนทำตามลำพังหนึ่งข้อ และรายการพฤติกรรมด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวนหนึ่งข้อ ส่วนรายการพฤติกรรมด้านการเตรียมการสอนนั้นไม่ปรากฏ

ตาราง 12 ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนคำถามการเตรียม
การสอนของครูที่โคน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	จำนวนพฤติกรรม		ร้อยละ	ระดับของ พฤติกรรม
		คะแนน เต็ม	คะแนน		
1	ครูเตรียมการสอนช่วยการทำคู่มือ การสอนหรือบันทึกการสอน	36	36	100.00	ปฏิบัติมากที่สุด
1	ครูจัดหาและจัดเตรียมสื่อการสอน	36	36	100.00	ปฏิบัติมากที่สุด
1	ครูเตรียมห้องเรียนให้สอดคล้องกับ กิจกรรมและการใช้อุปกรณ์	36	36	100.00	ปฏิบัติมากที่สุด
1	ครูเตรียมเครื่องมื้อมือวัดและเกณฑ์ การประเมินผล	36	36	100.00	ปฏิบัติมากที่สุด
5	ครูเลือกกิจกรรมและใช้กิจกรรม ทดแทนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	36	29	80.56	ปฏิบัติมากที่สุด
6	ครูเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน สำรองเพื่อใช้ทดแทนในการสอน	36	27	75.00	ปฏิบัติมาก
7	ครูให้นักเรียนจัดหาและจัดเตรียมสื่อ และอุปกรณ์เพื่อการเรียน	36	24	66.67	ปฏิบัติปานกลาง
	การอับสรวม	252	224	88.89	ปฏิบัติมากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า รายการพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนด้านการเตรียม การสอนของครูที่เกิน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ใน ระดับมากที่สุด (88.89) เมื่อพิจารณากำรย่อยละเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ ครูที่เกินปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (80 ขึ้นไป) มีจำนวนห้าข้อ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (70 - 79) มีจำนวนหนึ่งข้อ และปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (60 - 69) มีจำนวน หนึ่งข้อ

ไม่ปรากฏว่า ครูที่เกินปฏิบัติพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนด้านการเตรียม การสอนอยู่ในระดับน้อย และน้อยที่สุด

ตาราง 13 ดัชนีความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนด้านการ คำเนินการสอนของครูที่เกิน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	จำนวนพฤติกรรม		ร้อยละ	ระดับของ พฤติกรรม
		คะแนน เกิน	คะแนน		
1	ครูนำนักเรียนสนทนาซักถามหรือ อภิปราย	36	35	97.22	ปฏิบัติมากที่สุด
1	ครูให้นักเรียนร่วมกันปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ภายในกลุ่ม	36	35	97.22	ปฏิบัติมากที่สุด
3	ครูบอก อธิบายหรือบรรยายให้ นักเรียนฟัง	36	34	94.44	ปฏิบัติมากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการ พฤติกรรม	จำนวนพฤติกรรม		ร้อยละ	ระดับของ พฤติกรรม
		คะแนน เต็ม	คะแนน		
3	ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมที่ ได้รับมอบหมาย เช่น รวบรวม คำใหม่ทั้งหมดที่เรียนมา	36	34	94.44	ปฏิบัติมากที่สุด
5	ครูกำหนดกลุ่มให้นักเรียนปฏิบัติงาน ร่วมกัน	36	33	91.67	ปฏิบัติมากที่สุด
5	ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน ที่ได้ปฏิบัติ	36	33	91.67	ปฏิบัติมากที่สุด
7	ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปและ รวบรวมประเด็นสำคัญจากคำอธิบาย หรือคำบรรยาย	36	32	88.89	ปฏิบัติมากที่สุด
7	ครูให้นักเรียนร้องเพลง เล่น เกม หรือรวมกิจกรรม	36	32	88.89	ปฏิบัติมากที่สุด
9	ครูใช้คำพูด คำถามกระตุ้นให้ นักเรียนถามหรือแสดงความคิดเห็น	36	31	86.11	ปฏิบัติมากที่สุด
10	ครูเป็นผู้ให้คำตอบหรือข้อสรุปที่ นักเรียนถามหรืออภิปราย	36	30	83.33	ปฏิบัติมากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	จำนวนพฤติกรรม		ร้อยละ	ระดับของ พฤติกรรม
		คะแนน เต็ม	คะแนน		
11	ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมสาธิต ทดลอง หรือทำให้เพื่อนดู	36	26	77.78	ปฏิบัติมาก
12	ครูให้นักเรียนอ่านในใจและสรุป ประเด็นสำคัญของเรื่องที่เรียน	36	25	69.44	ปฏิบัติปานกลาง
13	ครูให้อัฒระนักเรียนได้เลือกทำ กิจกรรมต่าง ๆ	36	24	66.67	ปฏิบัติปานกลาง
13	ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มกล่าวหาข้อ ตอนการกระทำกิจกรรมร่วมกัน	36	24	66.67	ปฏิบัติปานกลาง
15	ครูมอบหมายงานให้นักเรียนกันกว่า จากมุมหนังสือ ห้องสมุดหรือ เอกสารที่ครูกำหนด	36	23	63.89	ปฏิบัติปานกลาง
16	ครูให้นักเรียนเล่าเรื่อง เหตุการณ์ ประสบการณ์ ฯลฯ	36	22	61.11	ปฏิบัติปานกลาง
17	ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมสาธิต ทดลอง หรือทำให้เพื่อนดู	36	21	58.33	ปฏิบัติน้อย
17	ครูเป็นผู้กำหนดปัญหาหรือข้อคำถาม ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	36	21	58.33	ปฏิบัติน้อย

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	จำนวนพฤติกรรม		ร้อยละ	ระดับของ พฤติกรรม
		คะแนน เต็ม	คะแนน		
17	ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติ หรือละคร	36	21	58.33	ปฏิบัติน้อย
17	ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผล การปฏิบัติงานของกลุ่ม	36	21	58.33	ปฏิบัติน้อย
21	ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือตอบ คำถามท้ายบทเรียน	36	20	55.56	ปฏิบัติน้อย
22	ครูให้นักเรียนเรียนจากบทเรียน สำเร็จรูปหรือชุดการสอน	36	19	52.78	ปฏิบัติน้อย
23	ครูให้นักเรียนจดบันทึกความรู้จาก กระดานหรือทางผ่านอก	36	13	36.11	ปฏิบัติน้อยที่สุด
23	ครูให้นักเรียนออกไปสำรวจ สังเกต สภาพต่าง ๆ นอกห้องเรียน เพื่อ การเรียนรู้	36	13	36.11	ปฏิบัติน้อยที่สุด
	รวม ถรรวม	664	624	72.22	ปฏิบัติมาก

จากตาราง 13 พบว่า รายการพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนด้านการ
ดำเนินการสอนของครูที่เกิน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยเฉลี่ยปฏิบัติ
อยู่ในระดับมาก (72.22) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรม
ที่ครูที่เกินปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด(80 ขึ้นไป)มีจำนวน 10 ข้อปฏิบัติอยู่ในระดับมาก(70-79)มี
จำนวนหนึ่งข้อ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (60 - 69) มีจำนวนห้าข้อ ปฏิบัติอยู่ในระดับ
น้อย (40 - 59) มีจำนวนหกข้อ และปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด (39 ลงไป) มีจำนวน
สองข้อ

ตาราง 14 ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรม ที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนด้านการวัดผล
และประเมินผลของครูที่เกิน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	จำนวนพฤติกรรม		ร้อยละ	ระดับของ พฤติกรรม
		คะแนน เต็ม	คะแนน		
1	ครูทดสอบความก้าวหน้าของนักเรียน หลังเรียนจบบทเรียนแต่ละเรื่อง	36	36	100.00	ปฏิบัติมากที่สุด
1	ครูตรวจและติดตามผลการปฏิบัติงาน ของนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้ง ให้คำแนะนำช่วยเหลือ	36	36	100.00	ปฏิบัติมากที่สุด
1	ครูจัดทำหลักฐานการวัดและการ ประเมินผล	36	36	100.00	ปฏิบัติมากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	จำนวนพฤติกรรม		ร้อยละ	ระดับของ พฤติกรรม
		คะแนน เต็ม	คะแนน		
4	ครูใช้วิธีการวัดหลาย ๆ วิธีที่ เหมาะสมกับพฤติกรรมที่กองการวัด ตามจุดประสงค์การเรียนรู้	36	33	91.67	ปฏิบัติมากที่สุด
5	ในการวัดผลแต่ละครั้ง ครูวัดทั้ง ภาคความรู้และภาคปฏิบัติ	36	32	88.89	ปฏิบัติมากที่สุด
6	ครูแจ้งผลการวัดและการประเมิน พร้อมทั้งมอบหมายของใจให้ นักเรียนทราบ	36	22	61.11	ปฏิบัติปานกลาง
7	ครูให้นักเรียนประเมินผลงานและ ผลการเรียนของตนเอง	36	14	38.89	ปฏิบัติน้อยที่สุด
	ค่าร้อยละรวม	252	209	82.94	ปฏิบัติมากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า รายการพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนด้านการวัดผล
และประเมินผลของครูดีเกิน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยส่วนรวมมี
การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (82.94) เมื่อพิจารณาค่าร้อยละเป็นรายข้อ พบว่า รายการ
พฤติกรรมที่ครูดีเกินปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (80 ขึ้นไป) มีจำนวนหัวข้อ ปฏิบัติอยู่ในระดับ

ปานกลาง (60 - 69) มีจำนวนหนึ่งข้อ และปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด (39 ลงไป)
มีจำนวนหนึ่งข้อ

ไม่ปรากฏว่า ทฤษฎีเกณฑ์พฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนด้านการวัดและ
ประเมินผลอยู่ในระดับมาก และน้อย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่เกษียณ สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ในพฤติกรรมต่อไปนี้

1. พฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวก ประกอบด้วย พฤติกรรมด้านวิชาการ พฤติกรรมด้านคุณธรรม พฤติกรรมด้านคุณลักษณะทั่วไป พฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน และพฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์
2. พฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอน ประกอบด้วย การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน และการวัดผลและประเมินผล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูที่เกษียณคณิตศาสตร์และครูที่เกษียณ ภาษาไทย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ประจำปีการศึกษา 2528 จำนวน 12 คน ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างครูที่เกษียณในระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ แบบ การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวนร้อยละ 60 จากจำนวนครูที่เกษียณคณิตศาสตร์และครูที่เกษียณภาษาไทยทั้งหมด 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรมการสอน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแบ่งเป็น สอง ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมที่ใช้อ่านวญตอการสอน เป็นแบบมาตราส่วน
 ประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert's Type)
 ประกอบด้วย พฤติกรรมด้านวิชาการ พฤติกรรมด้านคุณธรรม พฤติกรรมด้านคุณลักษณะ
 ทั่วไป พฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน และพฤติกรรมด้านคุณธรรม

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอน เป็นแบบตรวจสอบ
 รายการ (Check Lists) ซึ่งเป็นแบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมที่ปฏิบัติตามรายการ
 พฤติกรรมที่กำหนด ประกอบด้วยพฤติกรรมในด้าน การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน
 และการวัดผลและประเมินผล

การเสนอข้อมูล

การเสนอข้อมูลแสดงโดยใช้สถิติพื้นฐานดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำมาเสนอผลของพฤติกรรมที่ใช้อ่านวญตอการสอนที่ครูก็เกินปฏิบัติตามรายการพฤติกรรมที่กำหนด ของพฤติกรรมทั้งหมด เป็นรายค้านและเป็นรายข้อ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งแบ่งออกเป็นห้า ระดับคือ ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย และไม่เคยปฏิบัติ
2. การร้อยละ นำมาเสนอผลของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนที่ครูก็เกินปฏิบัติตามรายการพฤติกรรมที่กำหนด ของพฤติกรรมทั้งหมด เป็นรายค้านและเป็นรายข้อ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งแบ่งออกเป็นสองรายการคือ ปฏิบัติ และไม่ปฏิบัติ

สรุปผลการรวบรวมข้อมูล

ผลการรวบรวมข้อมูล สรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การจัดลำดับที่ความสำคัญของพฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวกการสอนของครู
ดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

1. เปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมทั้งห้า ท่าน พบว่า
พฤติกรรมทั้ง ห้า ท่าน มีค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคะแนนเฉลี่ยโดยเรียงลำดับความสำคัญของพฤติกรรม
ที่ปฏิบัติดังนี้ พฤติกรรมก้านคุณธรรม พฤติกรรมก้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน พฤติกรรม
ก้านวิชาการ พฤติกรรมก้านมนุษยสัมพันธ์ และพฤติกรรมก้านคุณลักษณะทั่วไป

2. ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมทั้งหมดโดยไม่แยกเป็นรายท่านของครู
ดีเด่น โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรม
ที่ครูดีเด่นปฏิบัติมากที่สุดจำนวน 4 ข้อ ปฏิบัติมากจำนวน 41 ข้อ ปฏิบัติปานกลางจำนวน
9 ข้อ และปฏิบัติน้อยจำนวน 3 ข้อ ซึ่งรายการพฤติกรรมที่ครูดีเด่นปฏิบัติมากที่สุด โดยเรียง
ลำดับพฤติกรรมที่ปฏิบัติ ดังนี้ ความภูมิใจ ความรัก ความศรัทธาในอาชีพครู และการให้
เกียรติแก่ครูทุกคน การฝึกนักเรียนให้มีวิริยยามารถ และมีน้ำใจอันดีต่อเพื่อนนักเรียน
และบุคคลอื่น การอบรมสั่งสอนนักเรียนที่ประพฤติผิดทันทีที่พบเห็น การฝึกนักเรียนให้อยู่
รวมกันด้วยความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันซึ่งกันและกัน ส่วนรายการพฤติกรรมที่
ครูดีเด่นปฏิบัติน้อย โดยเรียงลำดับของพฤติกรรมที่ปฏิบัติดังนี้ การพานักเรียนไปศึกษา
สถานที่ต่าง ๆ ในท้องถิ่นหรือพาไปทัศนศึกษาสถานที่สำคัญอื่น ๆ การใช้เวลาในการปฏิบัติ
งานไปทำธุระส่วนตัว การระบายนามกับนักเรียนในขณะสอนเนื่องจากอารมณ์ไม่ดีเพราะ
สาเหตุอื่น

เมื่อพิจารณารายการพฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวกการสอนที่ครูดีเด่นปฏิบัติมากที่สุดทั้ง
4 ข้อ พบว่า เป็นรายการพฤติกรรมก้านคุณธรรมทั้งหมด โดยไม่ปรากฏว่ามีรายการ
พฤติกรรมก้านอื่น ๆ เลย ส่วนรายการพฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวกการสอนที่ครูดีเด่นปฏิบัติ

ทั้ง 3 ข้อ ปรากฏว่าเป็นรายการพฤติกรรมด้านคุณลักษณะทั่วไป จำนวนสองข้อ และรายการพฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน จำนวนหนึ่งข้อ

3. ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ให้อ่านายกต่อการ สอนด้านวิชาการของครูที่เกิน โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ครูที่เกินปฏิบัติอยู่ในระดับมากจำนวน 9 ข้อ ปฏิบัติปานกลางจำนวน 2 ข้อ ซึ่งรายการพฤติกรรมที่ครูที่เกินปฏิบัติเป็นลำดับที่แรกคือ การศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอน และเอกสารอื่น ๆ ในกลุ่มประสบการณ์ที่สอน ส่วนรายการพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นลำดับที่สุดท้ายคือ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาประกอบการสอน

4. ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ให้อ่านายกต่อการ สอนด้านคุณธรรมของครูที่เกิน โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ครูที่เกินปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 4 ข้อ ปฏิบัติมากจำนวน 9 ข้อ ซึ่งรายการพฤติกรรมที่ครูที่เกินปฏิบัติเป็นลำดับที่แรกคือ ความภูมิใจ ความรัก ความศรัทธา ในอาชีพครู และการให้เกียรติแก่ครูทุกคน และการฝึกนักเรียนให้มีวินัยมารยาท และมีน้ำใจอันดีงามต่อเพื่อนนักเรียนและบุคคลอื่น ส่วนรายการพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นลำดับที่สุดท้ายคือ การสอนแทนหรือควบคุมชั้นแทนเพื่อนครูที่ไม่มาปฏิบัติงาน

5. ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ให้อ่านายกต่อการ สอนด้านคุณลักษณะทั่วไปของครูที่เกิน โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ารายการพฤติกรรมที่ครูที่เกินปฏิบัติอยู่ในระดับมากจำนวน 6 ข้อ ปฏิบัติปานกลางจำนวน 2 ข้อ ปฏิบัติน้อยจำนวน 2 ข้อ ซึ่งรายการพฤติกรรมที่ครูที่เกินปฏิบัติเป็นลำดับที่แรกคือ การแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อย ตลอดจนรักษาความสะอาดของร่างกายให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ส่วนรายการพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นลำดับที่สุดท้ายคือ การระบายอารมณ์กับนักเรียนในขณะที่สอน เนื่องจากอารมณ์ไม่ดี เพราะสาเหตุอื่น

6. ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ใช้อ่านวชต่อการสอนด้านคุณลักษณะ โดยเฉพาะในการสอนของครูที่เก่ง โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ครูที่เก่งปฏิบัติอยู่ในระดับมากจำนวน 10 ข้อ ปฏิบัติปานกลางจำนวน 1 ข้อ ปฏิบัติน้อยจำนวน 1 ข้อ ซึ่งรายการพฤติกรรมที่ครูที่เก่งปฏิบัติเป็นลำดับที่แรก คือ ความร่วมมือกับนักเรียนในการรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบของห้องเรียน ส่วนรายการพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นลำดับที่สุดท้าย คือ การพานักเรียนไปศึกษาดูงานที่ต่าง ๆ ในท้องถิ่น หรือพาไปทัศนศึกษาศถานที่สำคัญ

7. ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่ใช้อ่านวชต่อการสอนด้านมนุษยสัมพันธ์ของครูที่เก่ง โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ครูที่เก่งปฏิบัติอยู่ในระดับมากจำนวน 7 ข้อ ปฏิบัติปานกลางจำนวน 4 ข้อ ซึ่งรายการพฤติกรรมที่ครูที่เก่งปฏิบัติเป็นลำดับที่แรก คือ การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และชุมชน ส่วนรายการพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นลำดับที่สุดท้าย คือ การเชิญวิทยากรในชุมชนที่มีความสามารถเฉพาะในเรื่องนั้น ๆ มาให้ความรู้แก่นักเรียน

ตอนที่ 2 การจัดลำดับที่ความสำคัญของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนของครูที่เก่ง - สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

1. เปรียบเทียบลำดับที่ของการยละของพฤติกรรมทั้งสามด้าน พบว่า พฤติกรรมทั้งสามด้าน มีลำดับที่ของการยละโดยเรียงลำดับความสำคัญของพฤติกรรมที่ปฏิบัติดังนี้ การเตรียมการสอน การวัดผลและประเมินผล และการกำเนิการสอน

2. ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนทั้งหมดโดยไม่แยกเป็นรายด้านของครูที่เก่ง โดยส่วนรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ครูที่เก่งปฏิบัติมากที่สุดจำนวน 20 ข้อ ปฏิบัติมากจำนวน 2 ข้อ ปฏิบัติปานกลางจำนวน 7 ข้อ ปฏิบัติน้อยจำนวน 6 ข้อ และปฏิบัติน้อยที่สุดจำนวน 3 ข้อ ซึ่งรายการพฤติกรรมที่ครูที่เก่งปฏิบัติทุกครั้งที่ทำการสอน คือ เตรียมการสอนด้วยการทำคู่มือ

การสอนหรือบันทึกการสอน จัดหาและจัดเตรียมสื่อการสอน เตรียมห้องเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมและการใช้อุปกรณ์ เตรียมเครื่องมือวัดผลและเกณฑ์การประเมินผล ทดสอบความก้าวหน้าของนักเรียนหลังเรียนจบบทเรียนแต่ละเรื่อง ตรวจและติดตามผลการปฏิบัติงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งให้คำแนะนำช่วยเหลือ และจัดทำหลักฐานการวัดและการประเมินผล ส่วนรายการพฤติกรรมที่ครูตีเค้นปฏิบัติบ่อยที่สุด โดยเรียงลำดับของพฤติกรรมที่ปฏิบัติดังนี้ ให้นักเรียนประเมินผลงานและผลการเรียนของตนเอง ให้นักเรียนจับบันทึกความรู้จากกระดานหรือคามกำแพง และให้นักเรียนออกไปสำรวจ สังเกตสภาพต่าง ๆ นอกห้องเรียนเพื่อการเรียนรู้

เมื่อพิจารณารายการพฤติกรรมรายการพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนที่ครูตีเค้นปฏิบัติมากที่สุดทั้ง 20 ข้อ พบว่า เป็นรายการพฤติกรรมด้านการเตรียมการสอน จำนวนห้าข้อ ด้านการดำเนินการสอน ประกอบด้วย พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนกระทำร่วมกัน จำนวนสามข้อ พฤติกรรมที่ครูใช้หรือครูเป็นผู้นำ จำนวนสามข้อ พฤติกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม จำนวนสี่ข้อ และด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวนห้าข้อ ส่วนรายการพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนที่ครูตีเค้นปฏิบัติบ่อยที่สุดทั้ง 3 ข้อ ปรากฏว่าเป็นรายการพฤติกรรมด้านการดำเนินการสอน จำนวนสองข้อ ประกอบด้วย พฤติกรรมที่ครูใช้หรือครูเป็นผู้นำหนึ่งข้อ พฤติกรรมที่ครูให้นักเรียนทำตามลำพังหนึ่งข้อ และรายการพฤติกรรมด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวนหนึ่งข้อ

3. ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนด้านการเตรียมการสอนของครูตีเค้น โดยส่วนรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ครูตีเค้นปฏิบัติมากที่สุดจำนวน 5 ข้อ ปฏิบัติมากจำนวน 1 ข้อ ปฏิบัติปานกลางจำนวน 1 ข้อ ไม่ปรากฏว่า ครูตีเค้นปฏิบัติพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนด้านการเตรียมการสอนอยู่ในระดับน้อย และน้อยที่สุด ซึ่งรายการพฤติกรรมที่ครูตีเค้นปฏิบัติเป็นลำดับที่แรกคือ เตรียมการสอนด้วยการหาคู่มือการสอนหรือบันทึกการสอน จัดหาและจัด

เตรียมสื่อการสอน เตรียมห้องเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมและการใช้อุปกรณ์ และ
เตรียมเครื่องมือวัดผลและเกณฑ์การประเมินผล ส่วนรายการพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นลำดับที่
สุดท้ายคือ ให้นักเรียนจัดหาและจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์เพื่อการเรียน

4. ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนด้านการดำเนินการ
การสอนเป็นรายค่านของครูที่เกิน โดยส่วนรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาคำร้อยละ
เป็นรายค่าน พบว่า รายการพฤติกรรมที่ครูที่เกินปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 2 ค่าน
โดยเรียงลำดับการปฏิบัติดังนี้ พฤติกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม และพฤติกรรมที่ครูและ
นักเรียนกระทำร่วมกัน รายการพฤติกรรมที่ครูที่เกินปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 1
ค่าน คือ พฤติกรรมที่ครูใช้หรือครูเป็นผู้นำ และรายการพฤติกรรมที่ครูที่เกินปฏิบัติอยู่ใน
ระดับน้อยจำนวน 1 ค่าน คือ พฤติกรรมที่ครูให้นักเรียนทำตามคำสั่ง ไม่ปรากฏว่าครู
ที่เกินปฏิบัติพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนด้านการดำเนินการสอนอยู่ในระดับมาก และ
น้อยที่สุด

5. ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนด้านการ
ดำเนินการสอนของครูที่เกิน เมื่อพิจารณาคำร้อยละเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรม
ที่ครูที่เกินปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 10 ข้อ ปฏิบัติมากจำนวน 1 ข้อ ปฏิบัติปานกลาง
จำนวน 5 ข้อ ปฏิบัติน้อยจำนวน 6 ข้อ และปฏิบัติน้อยที่สุดจำนวน 2 ข้อ ซึ่งรายการ
พฤติกรรมที่ครูที่เกินปฏิบัติเป็นลำดับที่แรกคือ ให้นักเรียนสนทนา ชักถามหรืออภิปราย และ
ให้นักเรียนร่วมกันปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ส่วนรายการพฤติกรรมที่
ปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย คือ ครูให้นักเรียนจับบันทึกความรู้จากกระดานหรือตามคำถาม
และให้นักเรียนออกไปสำรวจ สังเกตสภาพต่าง ๆ นอกห้องเรียนเพื่อการเรียนรู้

6. ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนด้านการวัดผล
และประเมินผลของครูที่เกิน โดยส่วนรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาคำร้อยละ
เป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ครูที่เกินปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 5 ข้อ

ปฏิบัติปานกลางจำนวน 1 ข้อ ปฏิบัติน้อยจำนวน 1 ข้อ ไม่ปรากฏว่า ครูก็เกินปฏิบัติ
 พฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก และน้อย
 ซึ่งรายการพฤติกรรมที่ครูก็เกินปฏิบัติเป็นลำดับที่แรกคือ ทดสอบความก้าวหน้าของนักเรียน
 หลังเรียนจบบทเรียนแต่ละเรื่อง ตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิด
 พร้อมทั้งให้คำแนะนำช่วยเหลือ และจัดทำหลักฐานการวัดและการประเมินผล ส่วนรายการ
 พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นลำดับที่สุดท้ายคือ ให้นักเรียนประเมินผลการเรียนของตนเอง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่ได้นำเสนอมาแล้วนั้น มีข้อค้นพบที่น่าสนใจและสมควรนำมาอภิปราย
 กังขอไปนี้

ตอนที่ 1 ลำดับความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่เื้อ้อำนวยต่อการสอนของครู
 ก็เกิน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

จากการศึกษารายการพฤติกรรมที่เื้อ้อำนวยต่อการสอนทั้งห้าด้านของครูก็เกิน พบว่า
 ครูก็เกินมีระดับการปฏิบัติโดยเฉลี่ยของรายการพฤติกรรมแต่ละด้าน และส่วนรวมของพฤติกรรม
 ทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับความสำคัญของพฤติกรรมที่ปฏิบัติดังนี้ พฤติกรรมด้าน
 คุณธรรม พฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน พฤติกรรมด้านวิชาการ พฤติกรรมด้าน
 มนุษยสัมพันธ์ และพฤติกรรมด้านคุณลักษณะทั่วไป โดยเสนอการอภิปรายเรียงลำดับความ
 สำคัญของพฤติกรรมที่ปฏิบัติในแต่ละด้านดังนี้

1. พฤติกรรมด้านคุณธรรม พบว่า ครูก็เกินปฏิบัติพฤติกรรมด้านนี้โดยเรียงลำดับ
 ความสำคัญของการปฏิบัติเป็นลำดับแรก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พฤติกรรมด้านนี้เป็น
 รากฐานของการประกอบวิชาชีพครูที่ครูทุกคนควรยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ พุทธศาสนิกศู (พุทธศาสนิกศู
 2524 : 51 - 52) กล่าวว่า ผู้ที่เป็นครูจะต้องประพฤติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่ตามกฎ
 ระเบียบและศีลธรรมอันดีงามของสังคม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับนักเรียน สมกับที่กล่าวว่า

ครู ก็อนุชนนิยมบุคคล หรือบุคคลที่ควรเคารพและเป็นผู้นำทางวิญญาณของนักเรียนไปในทางที่
ดีงาม ทักนีย์ ตุกเมธี (ทักนีย์ ตุกเมธี 2524 : 33) กล่าวว่า ครูนอกจากจะมีหน้าที่
เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และทักษะให้ศิษย์แล้ว จะต้องมียุทธธรรมของความเป็นครูที่
ประกอบด้วย มีเมตตาธรรม มีความรักความอาทรและความปรารถนาดีที่จะให้ศิษย์เป็นคนที่
ประพฤติดีตามที่สังคมต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิรัช วรณรัตน์ (วิรัช
วรณรัตน์ 2518 : ภาคผนวก ง) ที่พบว่า ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูควรมีคุณลักษณะในด้าน
คุณธรรมที่พึงปฏิบัติดังนี้ มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย เมตตากรุณา เห็นอกเห็นใจ ยุติธรรม
ซื่อสัตย์สุจริต และขยันหมั่นเพียรมีมานะอดทน

เมื่อพิจารณาคำแนะนำเด่นชัดเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมด้านคุณธรรม
ที่ครูดีเกณฑ์ปฏิบัติเป็นลำดับที่แรก คือ ความภูมิใจ ความรัก ความศรัทธาในอาชีพครู และ
การให้เกียรติแก่ครูผู้สอน อาจเป็นเพราะ วิชาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติได้รับการเคารพ
ยกย่องจากสังคม โดยเฉพาะในสังคมชนบทนั้นบุคคลทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็ก ผู้ใหญ่ คนเฒ่า
คนแก่จะเคารพรักครู เพราะถือว่าครูเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ นอกจากนี้ครู
ยังให้เกียรติยกย่องแก่ผู้ร่วมวิชาชีพเดียวกัน เพราะผู้ที่ประกอบวิชาชีพทุกคนต่างรู้ระเบียบ
และจรรยาของความเป็นครู เป็นผู้ให้เป็นผู้เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ซึ่ง
สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสนีย์ มีทรัพย์ (เสนีย์ มีทรัพย์ 2521 : 77 - 78)
ที่พบว่าคุณธรรมของครูที่เป็นส่วนหนึ่งของคุณธรรมนิยม เป็นสิ่งจำเป็นต่ออาชีพครูเป็นอย่างมากยิ่ง
ควรส่งเสริมปลูกฝังให้แก่วัยที่จะเป็นครูทั้งนี้ มีความยุติธรรม ให้เกียรติแก่เพื่อนร่วมอาชีพ
เดียวกัน และบุคคลทั่วไป อบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนดี และรายการพฤติกรรมด้านคุณธรรม
ที่ครูดีเกณฑ์ปฏิบัติเป็นลำดับที่แรกเช่นกัน คือ การฝึกนักเรียนให้มีกิจกรรมารยาทและมีน้ำใจ
อันดีงามต่อเพื่อนนักเรียนและบุคคลอื่น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ หน้าที่หลักของครูนอกจาก
จะเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้แล้วยังต้องอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นผู้ที่ประพฤติดี มีกิจกรรมารยาท
เรียบร้อยตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย เพื่อให้เด็กเรียนเป็นที่รักและชื่นชมแก่

ผู้รับเห็น และการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีแก่นักเรียนนั้นเป็นคุณธรรมที่หลักสูตรประถมศึกษา
 หลักสูตร 2521 ต้องการ ทั้งได้ระบุไว้ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (จริยศึกษา)
 ว่า ครูจะต้องสอนหลักธรรม 30 ข้อ เช่น ให้นักเรียนมีเมตตาคุณ เป็นผู้มีเหตุผล มี
 สติยังตั้งใจ รู้สึกมีขอบเขต รู้จักทำให้สงฆ์มีสมาธิและมีอารมณ์แจ่มใส มีมารยาท
 หลักธรรมในการอยู่รวมกัน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิรัตน์ เลหาวัฒน์
 (วิรัตน์ เลหาวัฒน์ 2527 : 84) ที่ศึกษาพฤติกรรมของครูที่นักเรียนชั้นประถมปีที่หกประทับใจ
 ใจในต่างบอก พบว่า พฤติกรรมครูในค่านุธรรมที่เด็กประทับใจคือ ทั้งใจสั่งสอนศิษย์
 ให้เป็นคนดีมีมารยาทและมีน้ำใจคอยช่วยด้วยความรักความห่วงใยและหวังดี

ส่วนรายการพฤติกรรมที่ครูได้เคยปฏิบัติกันน้อยกว่ารายการพฤติกรรมข้ออื่น ๆ ในพฤติกรรม
 ค่านนี้คือ การสอนแทนหรือควบคุมชั้นแทนเพื่อนครูที่ไม่มาปฏิบัติงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ
 ครูประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นครูประจำชั้นที่ต้องสอนทุกวิชาโดยไม่มีชั่วโมงหรือคาบเวลาที่ว่าง
 แล้นอกจากเวลาที่ได้รับประทานอาหารกลางวัน ดังนั้นงานสอนในหน้าที่ของตนเองนับว่าเป็น
 งานที่หนักอยู่แล้ว ยังมีงานด้านอื่นที่ครูต้องมีหน้าที่รับผิดชอบอีกในโรงเรียน เช่น งานการเงิน
 งานพัสดุและธุรการ งานวิชาการ งานกิจกรรมงานโครงการต่าง ๆ เป็นต้น จึงเป็นสาเหตุ
 ทำให้ครูรับภาระช่วยสอนแทนเพื่อนครูที่ไม่มาทำการสอนไ้มากนัก นอกจากนี้ การเรียน
 การสอนตามแนวทางของหลักสูตรปัจจุบัน ยังเน้นให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง ดังนั้นเมื่อครู
 พยายามล่วงหน้าว่าจะมาสอนไม่ได้ ก็จะเตรียมจัดกิจกรรมที่นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเอง
 ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เรียนจากบทเรียนวิทยุโรงเรียน หรือจากเทปบันทึกเสียง จาก
 บทเรียนสำเร็จรูปหรือชุดการสอน จากบัตรสั่งงาน เป็นต้น

2. พฤติกรรมค่านุธรรมเฉพาะในการสอน พบว่า ครูได้เคยปฏิบัติพฤติกรรม
 ค่านนี้โดยเรียงลำดับความสำคัญเป็นลำดับที่สอง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พฤติกรรมค่านนี้
 เป็นทักษะที่จำเป็นของครู โดยเฉพาะครูที่ประสบความสำเร็จในการสอน ซึ่งได้รับคัดเลือก
 ให้เป็นครูดีเด่น ปฏิบัติพฤติกรรมในค่านนี้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นแบบอย่างแก่ครูทั่วไปอยู่แล้ว

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2525 : 4)

ได้เสนอแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 ดังนี้ เช่น ใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี โดยเฉพาะวิธีที่ผู้เรียนเป็น

ศูนย์กลาง จัดห้องเรียนให้สามารถยืดหยุ่นได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง จัด

มุมประสบการณ์ ป้ายนิเทศ นิตยรรณการ มุมหนังสือให้นักเรียนศึกษากันค้ำว่า เป็นต้น

ธ.ชนบท (ธ.ชนบท (นามแฝง) 2526 : 5) กล่าวว่า ครูของหลักสูตรปัจจุบันจะค่อนข้าง

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปจากเดิมด้วยการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้นักเรียนให้

มากที่สุด โดยเฉพาะการจัดสภาพและบรรยากาศภายในห้องเรียนดังนี้ ตกแต่งห้องเรียน

ให้น่าอยู่สวยงามเป็นธรรมชาติ มีการนำผลงานของนักเรียนมาแสดง มีกระดานทราย

ป้ายนิเทศ มุมหนังสือ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอ่ำไพ สุจริตกุล และ

คนอื่นๆ (อ่ำไพ สุจริตกุล และคนอื่นๆ 2521 : 11 - 12) ที่พบว่า ครูของ

หลักสูตรใหม่ควรมีทักษะในก้านต่าง ๆ ดังนี้ ปรับปรุงห้องเรียนอยู่เสมอ เปิดโอกาสให้

นักเรียนฝึกการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีความสามารถพิเศษในการสอน เช่น วาดภาพ

เล่านิทาน ร้องเพลง เล่นดนตรีประกอบการสอน เป็นต้น ทั้งสามารถสอนได้หลายวิชา

อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาคำแนะนำดังกล่าวเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมด้านคุณลักษณะ
เฉพาะในการสอนที่ครูผู้สอนปฏิบัติเป็นลำดับที่แรก คือ ความร่วมมือกับนักเรียนในการรักษา
ความสะอาด ความเป็นระเบียบของห้องเรียนที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ต้องการให้นักเรียน
มีลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน ไม่เกียจคร้าน และต้องการให้นักเรียนมีความรู้ดีกว่าตนเอง
เป็นสมาชิกที่สำคัญของห้องเรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบและดูแลรักษา ตกแต่งห้องเรียนให้สะอาด
เรียบร้อยสวยงามน่าอยู่ เพื่อให้นักเรียนทุกคนรักห้องเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน ไม่ว่า
ความสกปรกหรือห่วยหายหรือห่วยสมมติของโรงเรียน ตลอดจนต้องการให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน
ในการรักษาความสะอาดที่อยู่อาศัยของตนเอง

ส่วน ารายการพฤติกรรมที่ครูถือปฏิบัติน้อยกว่ารายการพฤติกรรมข้ออื่น ๆ ในพฤติกรรมค่านี้นั้น คือ การพานักเรียนไปศึกษาสถานที่ต่าง ๆ ในท้องถิ่น หรือพาไปทัศนศึกษาสถานที่สำคัญอื่น ๆ อาจเป็นเพราะ การพานักเรียนไปศึกษาสถานที่ต่าง ๆ เป็นการเสียเวลามาก ทำให้เสียเวลาทำการสอนกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ซึ่งหาเวลาทดแทนได้ยาก เนื่องจากการวางเวลาเรียนของเนื้อหาวิชาในหลักสูตรประถมศึกษาในปัจจุบันนี้จำกัดพอกับระยะเวลาในแต่ละปีการศึกษา ทั้งยังเป็นภาระสิ้นเปลืองงบประมาณที่ต้องใช้จ่ายสูงมาก เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาไม่มีรถประจำโรงเรียน ต้องเช่าหรือจัดหาเอง นอกจากนี้ยังต้องรับผิดชอบด้านความปลอดภัยของนักเรียนด้วย จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ครูปฏิบัติพฤติกรรมในข้อนี้ได้น้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุจิตร์ โนคำ (สุจิตร์ โนคำ 2527 : 264) และ พิทยา ซากิสุวรรณ (พิทยา ซากิสุวรรณ 2528 : 177) ที่พบว่า การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงนั้นครูปฏิบัติได้น้อย

3. พฤติกรรมด้านวิชาการ พบว่า ครูถือปฏิบัติพฤติกรรมค่านี้น้อยเรียงลำดับความสำคัญเป็นลำดับที่สาม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พฤติกรรมค่านี้นั้นต้องอาศัยแหล่งวิชาการในการค้นคว้าวิชาการ ความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในชนบทห่างไกล หรือขาดแหล่งวิชาการที่มาตรฐานสูง คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา 2518 : 142) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่ครูทุกคนจะต้องแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน รักการอ่าน รักการศึกษากันคว้า ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ สุภาพ วาดเขียน (สุภาพ วาดเขียน 2523 : 6) ได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาสมรรถภาพด้านวิชาการของครูดังนี้ ศึกษาหลักสูตร ประมวลการสอน คู่มือครูและแผนการเรียนการสอน ศึกษาจิตวิทยาการเรียนการสอน ศึกษาเทคนิคการสอนและผลิตสื่อการสอน และพยายามชวนช่วยหาความรู้และวิชาการใหม่ ๆ ด้วยตนเองอยู่เสมอทุกเวลา ทุกโอกาสที่ทำได้

เมื่อพิจารณาภาวะเกณฑ์เด่นชัดเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมด้านวิชาการที่ครูที่เกณฑ์ปฏิบัติเป็นลำดับที่แรก คือ การศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอนและเอกสารอื่น ๆ ในกลุ่มประสบการณ์ที่สอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอนและเอกสารอื่น ๆ ในกลุ่มประสบการณ์ที่สอนทุกครั้งก่อนทำการสอน เพื่อทำมันที่การสอน เพราะจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพตรงตามที่หลักสูตรต้องการ และทำให้ครูมีความมั่นใจในการสอน ทำให้การสอนไม่น่าเบื่อ ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา แชนมณี (ทิศนา แชนมณี 2527 : 883 - 912) ที่กล่าวว่า ครูจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในหลักสูตรและแผนการสอน ต้องมีการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับชั้นเรียน ต้องดำเนินการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ตลอดจนติดตามผลการฝึกและปฏิบัติ จึงจะแสดงว่าประสบความสำเร็จในการสอน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประยูร อาษานาม และ สุลักศา ลอยฟ้า (ประยูร อาษานาม และ สุลักศา ลอยฟ้า 2526 : 56 - 57) ที่พบว่า ครูให้ความสำคัญต่อสมรรถภาพในด้านการรู้เกี่ยวกับหลักสูตรอยู่ในระดับสูงมาก

ส่วนรายการพฤติกรรมที่ครูที่เกณฑ์ปฏิบัติน้อยกว่ารายการพฤติกรรมข้ออื่น ๆ ในพฤติกรรมด้านนี้ คือ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาประกอบการสอน อาจเป็นเพราะครูยังมีทักษะไม่เพียงพอในการใช้และการผลิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาสมัยใหม่ เนื่องจากครูส่วนใหญ่จบการศึกษาจากสถาบันผลิตครูมานานแล้ว และไม่ได้รับการพัฒนาสมรรถภาพของการใช้และการผลิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอีกประการหนึ่งคือ ขาดงบประมาณที่จะจัดซื้อ เพราะโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจึงไม่เพียงพอที่จะพัฒนาการเรียนการสอนด้วยการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประกอบการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิไล โยเสรีวงศ์ (วิไล โยเสรีวงศ์ 2522 : 109 - 110) ที่พบว่า ครูขาดงบประมาณ

ที่จะจัดซื้อสื่อการสอน ตลอดจนจัดหาทักษะในการจัดทำและใช้สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เช่นเกี่ยวกับผลงานวิจัยของ กษมา ลาวสมุทร (กษมา ลาวสมุทร 2524 : 75) ที่พบว่า ครูประสบปัญหาและมีความต้องการที่จะเสริมสร้างบรรยากาศด้านการใช้และผลิตสื่อ ตลอดจนการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ประกอบการสอน

4. พฤติกรรมค่านิยมสัมพันธ์ พบว่า ครูตีเกณฑ์ปฏิบัติพฤติกรรมค่านิยมโดยเรียงลำดับความสำคัญเป็นลำดับที่สี่ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พฤติกรรมค่านิยมนี้จะต้องอาศัยการติดต่อประสานสัมพันธ์กับบุคคลทุกฝ่าย โดยเฉพาะนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง นักเรียนและบุคลากรในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ แต่ครูประถมศึกษาค้นหาส่วนใหญ่มิได้มีภูมิสำเนาหรือพักอาศัยอยู่ในชุมชนที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียน จึงทำให้การปฏิบัติพฤติกรรมในค่านิมน้อยกว่าพฤติกรรมค่านิยมอื่น ๆ สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ ชีระ รุญเจริญ (ชีระ รุญเจริญ 2525 : 38) ที่พบว่า ครูประถมศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาในการเดินทางมาปฏิบัติงาน เพราะพักอาศัยอยู่ห่างจากโรงเรียนที่ทำการสอน ซึ่งต้องใช้เวลาในการเดินทางไม่น้อยกว่า 45 นาที เนื่องจากโรงเรียนมีบ้านพักครูไม่เพียงพอ ไม่มีสวัสดิภาพและความปลอดภัยเท่าที่ควร จึงทำให้ครูห่างเหินกับชุมชน ขาดการติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนและบุคลากรในชุมชน และเหตุผลอีกประการหนึ่งคือ ภาวะทางเศรษฐกิจและค่าครองชีพสูงมากทำให้รายได้อันที่ครูได้รับไม่เพียงพอ ทำให้ครูส่วนใหญ่ต้องประกอบอาชีพรอง จึงมีเวลาให้กับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนน้อยลง

เมื่อพิจารณากำหนดแนบเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมค่านิยมสัมพันธ์ที่ครูตีเกณฑ์ปฏิบัติเป็นลำดับที่แรก คือ การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชนอาจเป็นเพราะ กิจกรรมของโรงเรียนและชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นงานพิธีตามประเพณี หรือวันสำคัญต่าง ๆ ซึ่งมีไม่มากนัก และโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นศูนย์กลางของชุมชนในการจัดกิจกรรม โดยคณะครูมีส่วนร่วมเป็นผู้ดำเนินการ จึงจำเป็นที่ครูจะต้องเป็นผู้นำที่จะให้ความร่วมมือและเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วภาภรณ์ พูลผลอำนวย (วภาภรณ์ พูลผลอำนวย 2522 : 94) ที่พบว่า โดยอาชีพและสภาพ

แวดล้อมของครู ประถมศึกษาจะต้องมีความผูกพันและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชนนั้น ๆ

ส่วนร่ายการพฤติกรรมที่ครูได้เคยปฏิบัติมีน้อยกว่าร่ายการพฤติกรรมข้ออื่น ๆ ในพฤติกรรมค่านนี้คือ การเชิญวิทยากรในชุมชนที่มีความสามารถเฉพาะในเรื่องนั้น ๆ มาให้ความรู้แก่นักเรียนที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การเชิญวิทยากรหรือบุคคลากรในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักเรียนมีข้อจำกัดหลายประการ กล่าวคือ ข้อจำกัดในเรื่องการจัดตามเวลาของการสอนให้พอเหมาะแก่ช่วงเวลาที่ยุทธการจะมาให้ความรู้ ประการที่สอง อาจเป็นเพราะขาดแคลนวิทยากรหรือบุคคลากรในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะในเรื่องที่ต้องการให้นักเรียนได้รับความรู้หรือไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคคลากรเหล่านั้น เนื่องจากอาชีพส่วนใหญ่ในชุมชนเป็นอาชีพรับจ้าง และทำการเกษตร ต้องออกประกอบตั้งแต่เช้าครู่และกลับบ้านในเวลาเย็น ทำให้ไม่มีเวลามาเป็นวิทยากรให้กับทางโรงเรียนได้ ประการที่สาม อาจเนื่องจากโรงเรียนขาดแคลนงบประมาณค่าตอบแทนเพื่อการนี้ หรือเกิดจากความยากลำบากในการเชิญ เนื่องจากความไม่สะดวกในเรื่องการเดินทางซึ่งอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน ประการสุดท้าย อาจเป็นเพราะครูได้เชิญเพื่อนครูด้วยกันมาให้ความรู้แก่นักเรียนเป็นครั้งคราวแล้ว กวดยเหตุนี้จึงทำให้ครูได้เคยปฏิบัติพฤติกรรมมีข้ออื่นน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชูชาติ ทรัพย์มาก (ชูชาติ ทรัพย์มาก 2521 : 104) และการวิจัยของพานิช (การวิจัย ๒๕๒๘ : 106) ที่เห็นว่า บทบาทที่เป็นจริงของครู ประถมศึกษาในเรื่องการเชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียนในบางโอกาส ปฏิบัติได้น้อย

5. พฤติกรรมค่านคุณลักษณะทั่วไป พบว่า ครูได้เคยปฏิบัติพฤติกรรมค่านนี้โดยเรียงลำดับความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย ที่เป็นเช่นนี้ เพราะ พฤติกรรมค่านนี้เป็นคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกันในด้านบุคลิกลักษณะ จุณนิสัยใจคอและค่านิยม พรรณี ชูทัย (พรรณี ชูทัย 2522 : 195) กล่าวว่า บุคคลจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันเนื่องจาก

พื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดู และลักษณะประจำตัวที่ได้รับการถ่ายทอดทางพันธุกรรมเป็นสำคัญ ซึ่งมุกสิกลักษณะ การแต่งกาย ลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคลจึงแตกต่างกัน แต่สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครูจำเป็นต้องประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบหรือกรอบของสังคมที่ทำงาน ประจักษ์ อุปรมัย (ประจักษ์ อุปรมัย 2524 : 146) ใ้กล่าวว่า ครูประถมศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะส่วนตัวที่นักเรียนต้องการดังนี้ ขี้มขี้มแจ่มใส แต่งกายสะอาดสวยงาม พูดไพเราะและเสียงดังฟังชัด ไม่โกรธง่ายหรือหน้ามึง ไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับนักเรียนในการลงโทษ จากพฤติกรรมต่าง ๆ ที่กล่าวมาเป็นสาเหตุที่ทำให้ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติพฤติกรรมในค่าน้ำของครูน้อยกว่าพฤติกรรมค่าน้ำอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมค่าน้ำคุณลักษณะทั่วไปที่ครูก็เอนปฏิบัติเป็นสำคัญแรก คือ การแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อย ตลอดจนรักษาความสะอาดของร่างกายให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูเป็นอาชีพชั้นสูง (Professional) ที่สังคมยอมรับและให้เกียรติ จึงต้องปฏิบัติตนโดยเฉพาะในเรื่องการแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย สะอาดและเหมาะสมกับกาลเทศะเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนที่จะประพฤติปฏิบัติตาม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กมล สุกประเสริฐ และคนอื่น ๆ (กมล สุกประเสริฐ และคนอื่น ๆ ม.ป.ป. : 4) ที่พบว่า ครูประถมศึกษาที่สังคมต้องการควรประพฤติปฏิบัติตนในด้านบุคลิกภาพดังนี้ การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ไม่ไว้มและไว้นวมเกรายาวรุงรัง ตลอดจนรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ การันย์ เสงพานิช (การันย์ เสงพานิช 2528 : 106) ที่พบว่า ครูประถมศึกษามีการรับรู้ตนเองด้านบุคลิกภาพเกี่ยวกับ แสดงกิริยาวาจาวอนโยน และการแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อยอยู่ในระดับมาก

ส่วนรายการพฤติกรรมที่ครูก็เอนปฏิบัติน้อยกว่ารายการพฤติกรรมข้ออื่น ๆ ในพฤติกรรมค่าน้ำนี้ คือ การระบายอารมณ์กับนักเรียนในขณะสอน เนื่องจากอารมณ์ไม่ดีเพราะ

สาเหตุอื่น ปรากฏว่า ครูดีเด่นส่วนใหญ่ปฏิบัติพฤติกรรมข้อนี้ น้อยมาก เนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าว เป็นพฤติกรรมที่ผู้ประกอบวิชาชีพครู ไม่สมควรประพฤติปฏิบัติ นอกจากนี้ เด็กวัยประถมศึกษาเป็นวัยที่น่ารัก ไร้เดียงสา พฤติกรรมของเขาจะเลียนแบบพฤติกรรมผู้ที่ใกล้ชิดกับตน ครูจึงไม่ควรแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้นักเรียนพบเห็นจำเป็นแบบอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เฉลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ (เฉลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ 2520 : 192) ที่พบว่า ครูที่ดีควรมีคุณลักษณะดังนี้ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ไม่ใช้อารมณ์และลงโทษนักเรียนด้วยความโกรธ เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ครูประพฤติปฏิบัติพฤติกรรมในค่านี้น้อย เพราะผู้ที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน จะต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากเรื่องงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป. : 74) ที่ศึกษาองค์ประกอบของครูดีเด่นโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นครูดีเด่นส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่มีอุดมคติในการทำงาน เสียสละ อุทิศตน และไม่นำเรื่องส่วนตัวมาเป็นอุปสรรคขัดขวางการทำงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จารึก นนทาวลี จารึก นนทาวลี 2524 : 89) และวิรัตน์ เลาหวิวัฒน์ (วิรัตน์ เลาหวิวัฒน์ 2527 : 77 - 78) ที่พบว่า ครูที่นักเรียนต้องการจะต้องมีคุณลักษณะในค่านี้อุทิศตนให้กับการสอนอย่างเต็มที่ สอนสนุก ไม่แสดงอารมณ์โกรธโดยไม่มีเหตุผล อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 สำคัญ ความสำคัญของรายการพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนของครูดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

จากการศึกษารายการพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนทั้งสามค่านของครูดีเด่นพบว่า ครูดีเด่นมีระดับการปฏิบัติโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายค่านพบว่า

1. พฤติกรรมค่านการเตรียมการสอน พบว่า ครูดีเด่นปฏิบัติพฤติกรรมค่านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ เกณฑ์การคัดเลือกครูดีเด่น ที่สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2526 : 13) กำหนดว่าจะต้องเป็นครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการเตรียมการสอนทุกครั้งก่อนสอน อีกประการหนึ่ง คณะกรรมการคัดเลือกครูที่เก่งได้พิจารณาคัดเลือกแล้วเห็นว่า เป็นครูที่ปฏิบัติงานด้านการเตรียมการสอนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูทั่วไป เพราะคณะกรรมการจะตรวจหลักฐานการเตรียมการสอนเมื่อหลังถึง 3 ปี นอกจากนี้ ครูที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นครูที่เก่งต่างเข้าใจและตระหนักในความรับผิดชอบต่อเกียรติที่ได้รับ จึงกระตือรือร้นเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องในการดำเนินการสอน จึงทำให้การปฏิบัติงานด้านการเตรียมการสอนของครูที่เก่งอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526 : 54) พบว่า มีหลักฐานการวิจัยหลายเรื่อง ซึ่งแสดงว่า นิสิต นักศึกษา ผู้บริหารและตัวครูเองถือว่า การเตรียมการสอนเป็นหน้าที่สำคัญ ซึ่งหมายความว่าตัวครูจะต้องมีพฤติกรรมการเตรียมการสอนอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนิต ทองขวัญะ (ธนิต ทองขวัญะ 2525 : 87 - 88) พบว่า ค่าเฉลี่ยน้ำหนักพฤติกรรมการเตรียมการสอนในทัศนะของตนเองของผู้สำเร็จการอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ มีค่าสูงกว่าค่าที่เป็นกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอยู่ในเกณฑ์มาก

เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมการเตรียมการสอนที่ครูที่เก่งปฏิบัติเป็นลำดับที่แรกคือ การเตรียมการสอนด้วยการทำคู่มือการสอนหรือบันทึกการสอน จัดหาและจัดเตรียมสื่อการสอน เตรียมห้องเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมและการใช้อุปกรณ์และเตรียมเครื่องมือวัดผลและเกณฑ์การประเมินผล ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการที่ครูเตรียมการสอนในชั้นต่าง ๆ ที่กล่าวมา เป็นเพราะครูมีการวางแผนการสอนทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการสอนของตนว่า การสอนจะบรรลุเป้าหมาย นักเรียนเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ชีรบุษย์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา (ชีรบุษย์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา

2526 : 220) กล่าวว่าการเตรียมการสอนเป็นภาระหน้าที่ที่ครูจำเป็นต้องเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งในเนื้อหาวิชาที่สอน และเข้าใจธรรมชาติของเด็กที่จะสอนเพื่อเตรียมวิธีสอน วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบการสอน ซึ่งภาระหน้าที่ดังกล่าวจะช่วยให้ครูวินิจฉัยภูมิหลังของนักเรียน กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนการสอน กำหนดเนื้อหาและกิจกรรม ตลอดจนกำหนดวิธีการประเมินผลได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิวัฒน์ โรจนพงษ์ (นิวัฒน์ โรจนพงษ์ 2521 : 78 - 79) ที่ศึกษาเกณฑ์ประเมินผลการใช้ปฏิบัติงานของข้าราชการครู พบว่าการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูที่จำเป็นต่อบริบทเป็นประจำ คือ การเตรียมการสอน โดยทำโครงการสอนหรือบันทึกการสอนล่วงหน้า ตลอดจนมีความรู้เรื่องการวัดผลการศึกษา และมีการเตรียมเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นประจำ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิษญา ธาภิสุวรรณ (พิษญา ธาภิสุวรรณ 2528 : 173) ที่ได้ศึกษาระบบการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของครูในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พบว่าการปฏิบัติงานด้านการเตรียมการสอนของครูอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเตรียมการสอนโดยทำโครงการสอนหรือบันทึกการสอนล่วงหน้านั้นเป็นพฤติกรรมที่ครูปฏิบัติมากที่สุด

ส่วนรายการพฤติกรรมที่ครูก็เคยปฏิบัติบ่อยกว่าข้ออื่น ๆ ในรายการพฤติกรรมก้านนี้คือ ให้นักเรียนจัดหาและจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์เพื่อการเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสภาพครอบครัวของนักเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ยากจน อยู่ห่างไกลจากแหล่งชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครองมีเวลาในการเอาใจใส่หรือสนับสนุนการเรียนของนักเรียนน้อยมาก อีกทั้งนักเรียนต้องมีการหน้าที่ช่วยเหลืองานของผู้ปกครองเป็นประจำ จึงไม่มีเวลาที่จะมาจัดหาและจัดเตรียมสื่อการเรียนตามที่ครูตั้ง ดังนั้นจึงเป็นภาระหน้าที่ของครูที่จะเตรียมให้กับนักเรียน นอกจากจะเป็นสื่อและอุปกรณ์ที่เป็นวัสดุธรรมชาติหรือวัสดุเหลือใช้ในห้องที่ไม่ต้องซื้อหา และใช้เวลาในการเตรียมไม่นานนักเท่าที่ครูให้นักเรียนจัดหาและจัดเตรียมมาเอง จึงเป็นเหตุทำให้ครูปฏิบัติพฤติกรรมในค่านี้น้อยกว่าพฤติกรรมในก้านอื่น ๆ

2. พฤติกรรมด้านการดำเนินการสอน พบว่า ครูที่เกณฑ์ปฏิบัติพฤติกรรมด้านนี้ อยู่ในระดับมาก ที่ไม่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะ ผู้ที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้เป็นครูที่เกณฑ์ จะพยายามพัฒนาการสอนของตนในด้านเทคนิคการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมาย ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่เกณฑ์จนได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการ ประเมินให้เป็นครูที่เกณฑ์ จึงทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าได้ใช้เทคนิคการสอน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรต้องการ คือ พัฒนาเด็กทุก ๆ ด้าน สอนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ โดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลายมาบูรณาการกันและเหมาะสมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม จนสามารถเป็นแบบอย่างแก่เพื่อนครูได้ จึงไม่ใช่สิ่งที่ผิดปกติวิสัยที่ครูที่เกณฑ์จะมีพฤติกรรมด้านการดำเนินการสอนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธนิก ทองขวัญะ (ธนิก ทองขวัญะ 2525 : 88 - 92) ที่พบว่าค่าเฉลี่ยน้ำหนัก พฤติกรรมด้านวิธีดำเนินการสอนในทัศนะของตนเองของผู้ที่สำเร็จการอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำภาคมีค่าสูงกว่าค่าที่เป็นกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอยู่ในเกณฑ์มาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิษณุ ธาศิสูวรน (พิษณุ ธาศิสูวรน 2528 : 175 - 176) ที่พบว่า ครูในโรงเรียน ผู้นำการใช้หลักสูตร ประถมศึกษามีการปฏิบัติงานด้านการดำเนินการสอนอยู่ในระดับมากเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของรายการพฤติกรรมด้านการดำเนินการสอนของครูที่เกณฑ์ พบว่า ลำดับความสำคัญของการย่อยละของพฤติกรรมด้านนี้ที่ครูที่เกณฑ์ปฏิบัติโดยเรียงตามลำดับดังนี้

2.1 พฤติกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม พบว่า ครูที่เกณฑ์ปฏิบัติพฤติกรรมด้านนี้โดยเรียงลำดับความสำคัญของการปฏิบัติเป็นลำดับแรก ซึ่งมีการย่อยละโดยส่วนรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ที่ไม่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ต้องการเปลี่ยนแปลงบทบาทพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน มาให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางแทน จึงทำให้ครูที่เกณฑ์ปรับปรุงเทคนิควิธีการสอนของตน โดย

แผนพฤติกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่มที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ซึ่งผลที่ได้รับนอกจากผู้เรียนจะเกิดกระบวนการเรียนรู้ความมีธรรมาภิบาลของหลักสูตร ก็คือ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ ยังช่วยสร้างลักษณะนิสัยอันดีงามตามคุณธรรม 30 ประการของ วิชาจริยศึกษาอีกด้วย เช่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นร่วมงาน เป็นต้น อันเป็นลักษณะที่ดีให้ เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว สมพงษ์ จิตระดม (สมพงษ์ จิตระดม 2525 : 57) กล่าวถึง บทบาทของครูประถมศึกษาตอนต้นว่า การเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นการสร้างความพร้อมในการเรียนรู้และเกิดการเรียนรู้ที่ทงหน ตลอดจนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาทางด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น และมีทัศนคติต่อการเรียนเป็นไปในทางที่ดีโดยรักและเอาใจใส่ในการเรียนมากขึ้น

เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า "รายการพฤติกรรมด้านกระบวนการกลุ่มที่ครูได้เกณฑ์ปฏิบัติเป็นลำดับที่แรก คือ ครูให้นักเรียนร่วมกับปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พฤติกรรมดังกล่าวเป็น พฤติกรรมที่นักเรียนส่วนใหญ่แสดงออกเป็นประจำและสม่ำเสมอ เพราะเป็นพฤติกรรมทาง พฤติกรรมชักจูง บอกรับและเอาใจเขามาใส่ใจเรา ซึ่งเป็นการโต้แสดงออกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของ กลุ่มและได้มีส่วนร่วมช่วยเหลือแสดงความคิดเห็นให้กับกลุ่ม เป็นไปตามพัฒนาการทางสังคม ของเด็กวัยประถมศึกษาที่ชอบรวมกลุ่มเพื่อพูดคุย สนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกัน และกัน และพฤติกรรมเหล่านี้แสดงออกได้บ่อยากและบ่อยครั้งจนกว่าจะฝึกพลาดและเมื่อ ฝึกพลาดก็จะมี การโต้แย้ง ตกลงกันของสมาชิกภายในกลุ่ม จึงทำให้พฤติกรรมด้านนี้เป็น พฤติกรรมที่ครูให้นักเรียนปฏิบัติมากที่สุด

ส่วนรายการพฤติกรรมที่ครูได้เกณฑ์ปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ในรายการพฤติกรรม ด้านนี้ คือ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม ที่เป็นเช่นนี้อาจ เป็นเพราะ เวลาในการทำงานกลุ่มมีน้อยเนื่องจากเวลาเรียนในชั้นประถมศึกษาของ

หลักสูตรปัจจุบัน กำหนดไว้กึ่ง 20 นาที เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กที่มีความสนใจอยู่ในระยะสั้น ต้องเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่เสมอไม่ใช้เวลานานมากนัก ซึ่งส่วนใหญ่จะจำกัดเวลาเรียนแต่ละครั้งไม่เกิน 2 - 3 คาบ หรือประมาณ 40 - 60 นาที ดังนั้นในการดำเนินการสอนจึงต้องใช้วิธีผสมผสานเทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี จึงทำให้ต้องแบ่งเวลาทำกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนจึงไม่มีโอกาสพูดคุย ซักถามเกี่ยวกับคุณภาพของผลงานหรือร่วมกันปฏิบัติ พร้อมทั้งเสนอแนะวิธีการเพื่อปรับปรุงและศึกษาค้นคว้าของกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทิพย์วัลย์ สมแดง (ทิพย์วัลย์ สมแดง 2528 : 144 - 145) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมระหว่างกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเมืองกับเขตชนบท พบว่า พฤติกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่มที่สังเกตพบได้น้อยที่สุดคือ การได้พูดคุย ซักถามเกี่ยวกับคุณภาพของงานและเสนอแนะวิธีปรับปรุงงาน

2.2 พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนกระทำร่วมกัน พบว่า ครูก็เห็นปฏิบัติ พฤติกรรมกันนี้ โดยเรียงลำดับความสำคัญของการปฏิบัติเป็นลำดับที่สอง ซึ่งมีค่าร้อยละ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครูปฏิบัติกิจกรรมตรงตามแผนการสอนและคู่มือครูของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยพบว่า แผนการสอนและคู่มือครูทุกกลุ่มประสบความสำเร็จ ส่วนใหญ่ได้เสนอกิจกรรมการเรียนการสอนให้ครูทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียน ซึ่งครูส่วนใหญ่เข้าใจและเห็นความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวมีส่วนส่งเสริมคุณภาพทางการเรียนของนักเรียน จึงเต็มใจปฏิบัติกิจกรรมที่เสนอไว้ในแผนการสอนและคู่มือครูที่ได้เสนอแนวทางปฏิบัติ ซึ่งเห็นว่าแบบกิจกรรมที่เหมาะสมแล้ว ชูมน อมรวิวัฒน์ (ชูมน อมรวิวัฒน์ 2524 : 5 - 6) ได้เสนอแนะไว้ว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ควรทำให้ผู้เรียนได้แสดงออกและมีส่วนร่วมกระทำ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีที่ถูกต้อง จากผลการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูที่เด่นที่พบว่า ครูที่เด่นดำเนินการสอนตามแผนการสอนและคู่มือครูนั้นตรงตามหลักผู้ทรงถ่วงการ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ครูและนักเรียนกระทำร่วมกันนั่นเอง

เมื่อพิจารณาการวิจัยและเป็นรายชื่อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ครูและนักเรียนกระทำร่วมกันตามที่ครูได้เกณฑ์ปฏิบัติเป็นลำดับที่แรก คือ ครูนำนักเรียนสนทนา ซักถามหรืออภิปราย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ครูปฏิบัติเป็นประจำ ทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ที่ใช้การสื่อสารสัมพันธ์กับการสนทนา ซักถามหรืออภิปรายร่วมกันนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทองสุข รวยสูงเนิน (ทองสุข รวยสูงเนิน 2526 : 97 - 98) ที่พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษาที่ปฏิบัติมากที่สุดคือ การบอกบรรยาย หรืออธิบาย ให้นักเรียนฟัง เพื่อให้เกิดการสนทนา ซักถามหรืออภิปรายร่วมกัน

ส่วนรายการพฤติกรรมที่ครูได้เกณฑ์ปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ในรายการพฤติกรรมก้านนี้ คือ ให้นักเรียนรวมสาธิต ทดลอง หรือทำให้เพื่อนดู ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้ เรื่องธรรมชาติที่อยู่ใกล้ตัว เป็นข้อเท็จจริงที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ไม่ค่อยมีขั้นตอนที่ซับซ้อน ยุ่งยาก และเป็นสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติอยู่แล้วในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้นักเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อีกมีประสบการณ์ไม่แตกต่างกันเท่าใด จึงเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ครูให้นักเรียนรวมสาธิต ทดลอง หรือทำให้เพื่อนดูเป็นพฤติกรรมที่ปฏิบัติน้อยกว่าพฤติกรรมข้ออื่น ๆ

2.3 พฤติกรรมที่ครูใช้หรือครูเป็นผู้นำ พบว่า ครูได้เกณฑ์ปฏิบัติพฤติกรรมก้านนี้โดยเรียงลำดับความสำคัญของการปฏิบัติเป็นลำดับที่สาม ซึ่งการวิจัยโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พฤติกรรมก้านนี้เป็นพฤติกรรมที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรปัจจุบัน จึงทำให้ครูลดบทบาทของตนเองให้น้อยลง ให้คงเหลือไว้แต่พฤติกรรมที่จำเป็นเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกื้อนเพ็ญ ฤกษ์อร่าม (เกื้อนเพ็ญ ฤกษ์อร่าม 2523 : 87 - 88) ที่พบว่าพฤติกรรมการสอนของครูจะสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้แก่นั้น ครูต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เสนอไว้ในแผนการสอนและคู่มือครูในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายงานการพฤติกรรมที่ครูใช้หรือครู เป็นผู้นำทางที่ครูใช้เกณฑ์ปฏิบัติเป็นลำดับที่แรก คือ การบอก อธิบาย หรือบรรยายให้นักเรียนฟัง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ครูยังมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนสนใจอยากเรียน เข้าใจและเรียน และปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนดได้ถูกต้อง ซึ่งครูต้องเป็นผู้บอก อธิบาย หรือบรรยายให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งจัดจุดและโน้มน้าวให้ผู้เรียนสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอน และอธิบายความหมายหรือขยายความเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทองสุข รวยสูงเนิน (ทองสุข รวยสูงเนิน 2526 : 98 - 99) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่สอง พบว่า พฤติกรรมที่ครูยังใช้และปฏิบัติมากที่สุดในการสอน คือ การบอก อธิบาย หรือบรรยายรายละเอียดของเนื้อหา นักเรียนเป็นผู้ฟังและจดจำ

ส่วนรายงานการพฤติกรรมที่ครูใช้เกณฑ์ปฏิบัติที่น้อยกว่าข้ออื่น ๆ ในรายงานพฤติกรรมก้านนี้ คือ ครูให้นักเรียนจดบันทึกความรู้จากกระดาน หรือคำถามที่ออก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันนี้โรงเรียนต่าง ๆ มีความพร้อมในเรื่องเอกสารประกอบหลักสูตรที่มีให้นักเรียนยืมหรือแจกให้กับนักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นหนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบหรือหนังสืออ่านเพิ่มเติม สมุดแบบฝึกหัด นิตรางาน เหล่านี้เป็นต้น ทำให้ครูลดพฤติกรรมที่ให้นักเรียนจดบันทึกน้อยลง เพราะเสียเวลามาก ถ้าครูยังปฏิบัติอยู่อาจเป็นสาเหตุให้สอนไม่ทันตามที่แผนการสอนและคู่มือครูได้เสนอแนะไว้ ซึ่งไม่มีกิจกรรมดังกล่าวด้วย

2.4 พฤติกรรมที่ครูให้นักเรียนทำตามลำพัง พบว่า ครูใช้เกณฑ์ปฏิบัติพฤติกรรมก้านนี้ โดยเรียงลำดับความสำคัญของการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งมีค่าร้อยละโดยส่วนรวมอยู่ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนประถมศึกษายังมีทักษะและความรับผิดชอบไม่เพียงพอที่จะปฏิบัติกิจกรรมการเรียนบางอย่างได้ตามลำพังด้วยตนเอง เพราะเด็กวัยนี้ยังพัฒนาการทางสังคมที่ต้องการกลุ่มเพื่อน ห่วงการเล่น จึงทำให้งานที่ครูสั่งให้ทำ

ไม่เสรีจากกำหนดเวลา ดังนั้นในการเรียนการสอนจึงต้องลดพฤติกรรมในค่านั่งลง และใช้กิจกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม หรือกิจกรรมที่ครูและนักเรียนทำร่วมกันแทน อีกประการหนึ่งคือ กิจกรรมที่ครูให้นักเรียนทำตามคำสั่งนั้นจะต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนให้พร้อมและมีเท่ากับจำนวนนักเรียนในวัน เช่น หนังสือหรือเอกสารที่ครูให้กันคว่า ชุดการเขียน บทเรียนสำเร็จรูป บัตรงาน เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรค เพราะขาดงบประมาณในการดำเนินการ ดังนั้นพฤติกรรมที่ครูให้นักเรียนทำตามคำสั่งส่วนใหญ่ จึงต้องให้ทำนอกเวลา ซึ่งต้องสลับมัดเปลี่ยนกันหรือให้นักเรียนทำตามความสมัครใจ หรืออาจใช้เป็นการสนทนาชมเชยให้นักเรียนก็ได้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการพฤติกรรมที่ครูให้นักเรียนทำตามคำสั่ง ความที่ครูตีเกณฑ์มักเป็นลำดับแรก คือ ครูให้นักเรียนอ่านในใจและสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องที่เรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครูต้องการให้นักเรียนกันพบประเด็นสำคัญ หรือข้อสรุปของเรื่องที่เรียนด้วยตนเอง มากกว่าที่ครูจะเป็นผู้บอก อันก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกื้อนเพ็ญ ฤกษ์อร่าม (เกื้อนเพ็ญ ฤกษ์อร่าม 2523 : 68 - 69) ที่พบว่า พฤติกรรมการสอนภาษาไทยของครูประถมศึกษา ที่ปฏิบัติมากในการเรียนการสอนคือ การให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกันและอ่านตาม และการให้นักเรียนอ่านในใจ

ส่วนรายการพฤติกรรมที่ครูตีเกณฑ์น้อยกว่าข้ออื่น ๆ ในรายการพฤติกรรม ค่านั่ง คือ ครูให้นักเรียนออกไปสำรวจ สังเกตสภาพต่าง ๆ นอกห้องเรียนเพื่อการเรียนรู้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พฤติกรรมค่านั่งจะต้องใช้เวลาทำ ทำให้เสียเวลาทำการสอนของกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ทั้งยังต้องรับผิดชอบต่อความปลอดภัยที่อาจจะเกิดขึ้นได้ จึงทำให้การปฏิบัติพฤติกรรมในค่านั่งน้อยกว่ารายการพฤติกรรมข้ออื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุจิตร์ โนนคำ (สุจิตร์ โนนคำ 2527 : 262 - 263) พบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีพฤติกรรมในค่านั่ง การให้นักเรียนออกไปศึกษานอกนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงกับปฏิบัติค่านั่ง

3. พฤติกรรมด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ครูที่เฝ้าปฏิบัติพฤติกรรม ด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งได้กำหนดหลักการในการประเมินผล วิธีการประเมินผลและผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินผล และการตัดสินผลการเรียนไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติของครูที่คงปฏิบัติให้เป็นที่ปฎิบัติกันนั้น จากการสังเกตพบของผู้วิจัย พบว่าครูที่เฝ้าครั้นหนึ่งในเรื่องนี้มาก เนื่องจากต้องปฏิบัติให้ถูกต้องและเป็นแบบอย่างแก่เพื่อนครู และจากการสอบถามเพิ่มเติมพบว่า ครูที่เฝ้าส่วนใหญ่จะได้รับเชิญจากทางกลุ่มโรงเรียน หรือสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ให้ช่วยเหลือด้านวิชาการอยู่เสมอ เช่น การเป็นวิทยากร การเป็นผู้สาธิตและให้คำแนะนำในการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลเป็นต้น จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูที่เฝ้ามีพฤติกรรมในด้านการวัดผลและประเมินผลในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธนิต ทองธัญยะ (ธนิต ทองธัญยะ 2525 : 92 - 93) ที่พบว่า ถ้าเจตจำนงนักพฤติกรรมกรรมการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลในทัศนะของตนเอง ของผู้สำเร็จการอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการสูงกว่าที่เป็นกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และอยู่ในเกณฑ์มาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุทัศน์ แดงทอง (สุทัศน์ แดงทอง 2528 : 97) ที่ศึกษาพฤติกรรมกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ครูส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการสอนด้านการวัดผลและการประเมินผลอยู่ในระดับสูง

เมื่อพิจารณาการวิจัยนี้เป็นรายข้อ พบว่า รายงานพฤติกรรมด้านการวัดผลและประเมินผลที่ครูที่เฝ้าปฏิบัติเป็นลำดับที่แรก คือ ครูตรวจและติดตามผลการปฏิบัติงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งให้คำแนะนำช่วยเหลือ และครูจัดทำหลักฐานการวัดและประเมินผล ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้เป็นครูที่เฝ้าส่วนใหญ่จะมีคุณลักษณะของพฤติกรรมดังกล่าวตามเกณฑ์การประเมินครูที่เฝ้าของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนยังมีคุณลักษณะของครูที่ดีให้

ความเอาใจใส่ศึกษาค้นคว้าที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเสมอ จึงเป็นเหตุทำให้ครูที่เด่นให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติพฤติกรรมในชั้นมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุจิตร์ โนคำ (สุจิตร์ โนคำ 2527 : 262 - 266) ที่พบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนปฏิบัติการสอนให้เป็นแบบอย่างแก่ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดทำสมุดรายงาน (ป.01) สมุดประจำชั้น (ป.02) และบัตรสุภาพอย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอเป็นอันดับแรก เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ พิษญา ชาติสุวรรณ (พิษญา ชาติสุวรรณ 2528 : 177 - 178) ที่ศึกษาระบบการสอบกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของครูในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พบว่า การปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผลของครูที่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือ การจัดทำหลักฐานการวัดและการประเมินผล เช่น สมุดรายงาน (ป.01) สมุดประจำชั้น (ป.02) บุ๊กคั้งและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

ส่วนรายการพฤติกรรมที่ครูที่เด่นปฏิบัติบ่อยกว่าผู้อื่น ๆ ในรายการพฤติกรรมก้านนี้ คือ ครูแจ้งผลการวัดและการประเมิน พร้อมทั้งทวนปัญหาข้อข้องใจให้นักเรียนทราบ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ มีเวลาจำกัดในการสอนแต่ละครั้งซึ่งต้องปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนทาง ๆ มาก ทำให้ครูปฏิบัติพฤติกรรมก้านนี้น้อยลงไป โดยส่วนใหญ่แล้วครูจะแจ้งให้นักเรียนทราบภายหลัง เช่น เวลาหยุดพัก หรือหลังเลิกเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่เด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ครั้งนี้ข้อเสนอแนะอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องดังนี้

1. สำหรับผู้บริหารการศึกษา ทั้งในระดับโรงเรียนจนถึงระดับสูงขึ้น ควรพิจารณาให้ความสนใจพัฒนาประสิทธิภาพพฤติกรรมการสอนของครูเป็นพิเศษ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เอื้ออำนวยต่อการสอน และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอน ถึงแม้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้ ครูที่เด่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะปฏิบัติพฤติกรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก

ก็ตาม แต่เป็นเพียงตัวแทนของครูส่วนน้อยเท่านั้นที่ได้รับพิจารณาคัดเลือกให้เป็นแบบอย่างแก่ครูทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยก็คิดว่าพฤติกรรมรวมการสอนทั้งสองด้านของครูทั่วไปคงจะมีระดับการปฏิบัติที่น้อยกว่า และการวิจัยครั้งนี้ก็น่าจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาโดยตรงคือ แบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรมรวมการสอนของครูที่ผู้วิจัยเชื่อว่าครอบคลุมพฤติกรรมของครูที่พึงปฏิบัติพอสมควรที่จะนำไปใช้หรือพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการใช้ ซึ่งจากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนหลายท่านให้ความสนใจในเรื่องนี้มาก เพื่อนำไปพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษาในโรงเรียนที่ตนรับผิดชอบ

2. สำหรับศึกษานิเทศก์ ถึงแม้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูก็เคยมีการปฏิบัติพฤติกรรมทั้งสองด้านอยู่ในระดับมากก็ตาม แต่ยังมีรายการพฤติกรรมที่ควรจะได้รับช่วยเหลือและสนับสนุนจากการนิเทศของศึกษานิเทศก์ ได้แก่ การพานักเรียนไปศึกษาสถานที่ต่าง ๆ ในท้องถิ่นหรือพาไปทัศนศึกษาสถานที่สำคัญอื่น ๆ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาประกอบการสอนและการเชิญวิทยากรในชุมชนที่มีความสามารถเฉพาะในเรื่องนั้น ๆ มาให้ความรู้แก่นักเรียน ซึ่งผู้วิจัยก็คิดว่าข้อมูลทั้งหลายจากการวิจัยครั้งนี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อศึกษานิเทศก์ที่จะให้การนิเทศการสอนแก่ครูได้ถูกต้องตรงสภาพที่เป็นจริง

3. สำหรับครูผู้สอน ถึงแม้ว่าเครื่องมือวิจัยครั้งนี้จะมีรายการพฤติกรรมมากเนื่องจากต้องการให้มีรายการพฤติกรรมที่ครอบคลุมพฤติกรรมการสอนของครูให้มากที่สุดและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้พิจารณาปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของตนเอง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นเกณฑ์พื้นฐานในการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของตน

4. สำหรับกลุ่มโรงเรียน ควรจัดประชุมสัมมนาเพื่อพบปะสนทนาของกลุ่มโรงเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงยกระดับคุณภาพงานด้านวิชาการแก่โรงเรียนต่าง ๆ

ภายในกลุ่มอย่างจริงจัง โดยมุ่งวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมต่อพฤติกรรม การสอนของครู ตลอดจนกลุ่มโรงเรียนการจะมีโครงการ ประเมินพฤติกรรม การสอนของครูอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะดำเนินการ ในรูปของการให้ ความสำคัญต่อพฤติกรรม การสอนของครู โดยถือเป็นปัจจัย ในการพิจารณาความ ที่ความชอบ เลื่อนขั้น เงินเดือนของข้าราชการครูภายในกลุ่มด้วยความเป็นธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควร ได้ศึกษาพฤติกรรม การสอนของครู ซึ่งกำหนดตัวแปรตามในทำนองเดียวกับ การวิจัยครั้งนี้ กับครูประถมศึกษาทั่วไป
2. ควรศึกษาเกณฑ์มาตรฐานของพฤติกรรม การสอนของครูประถมศึกษา เพื่อเป็นมาตรฐานในการ ประเมินประสิทธิภาพ การสอนของครู
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรม การสอนของครูประถมศึกษา ระหว่างพฤติกรรมที่ใช้อำนวย การสอน กับพฤติกรรมที่เกี่ยวกับ เทคนิค การสอน ความถี่แปร กว้าง ๆ
4. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่ใช้อำนวย การสอน กับพฤติกรรมที่เกี่ยวกับ เทคนิค การสอนของครูประถมศึกษา
5. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียน กับพฤติกรรม การสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาของสังกัดต่าง ๆ
6. ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับขวัญของครู ความพึงพอใจในการทำงาน และ สถานภาพทาง เศรษฐกิจของครูที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การสอนในชั้น พฤติกรรมที่ใช้อำนวย การสอนและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับ เทคนิค การสอนของครู ประถมศึกษา

RESULTS

บรรณานุกรม

- กมล สุกประเสริฐ และคนอื่น ๆ รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาหาสมรรถวิสัยของครู
 ประถมศึกษาที่ตองการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป.,
 192 หน้า
- กมลรัตน์ หล้าสูงรัง จิตวิทยาการศึกษา โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย 2526, 264 หน้า
 กษมา สารสมุทร ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครู
 โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2524, 117 หน้า อักสำเนา
- กักรัญย์ เองพานิช พฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
 ประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 8 ตามการรับรู้ของตนเอง วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2528, 140 หน้า อักสำเนา
- เกรียงศักดิ์ ฤทธิรงค์ ลักษณะผู้นำทางการศึกษาของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
 ประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2526, 72 หน้า อักสำเนา
- โกเมศ จันทร์เกษ "การประเมินผลการเรียนรู้การสอน" ใน เอกสารประกอบการสอน
 จิตวิทยาประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ หน้า 254 - 306 มหาวิทยาลัยสุโขทัย
 ธรรมมาชิราช 2524
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน คู่มือการประเมินโรงเรียน ผู้บริหาร
 ครูและนักเรียนดีเด่น ปีการศึกษา 2526 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่ง
 ชาติ 2526, 52 หน้า
 _____ รายงานการวิจัยเรื่ององค์ประกอบของครูดีเด่นโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน
 คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป., 105 หน้า
 คณะกรรมการการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา วัฒนาพานิช
 2518, 342 หน้า

- คณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษา เอร่าวันการพิมพ์ 2526, 76 หน้า
- จารึก นนทวาลี เกณฑ์การคัดเลือกครูประถมศึกษาที่เคม วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2524, 112 หน้า อัครสำเนา
- เฉลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์ตำรวจ 2520, 425 หน้า
- ช. ชนบท (นามแฝง) "เป็นครูต้องคิดเป็น" ประชาศึกษา 35 : 3 - 5 พฤษภาคม
 2526
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ "หลักพื้นฐานในการสอน" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการการสอน
หน้า 3 - 56 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2524
- ชารี มีศรี การนิเทศการศึกษา อมรการพิมพ์ 2523, 329 หน้า
- ชูชาติ ทรัพย์มาก ความบกพร่องเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียน สังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521,
 153 หน้า อัครสำเนา
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน 2518,
 209 หน้า
- โชติ เพชรชื่น "การวัดและประเมินผลการเรียน" วารสารการวัดผลการศึกษา 22 :
 31 - 36 พฤษภาคม - สิงหาคม 2528
- ไฉนชัย อุดมบุญญาภาพ "คุณภาพของครูกับอนาคตของประเทศ" ประชาศึกษา 35 : 3-5
 พฤษภาคม 2528
- เกื้อนเพ็ญ ฤกษ์อร่าม ความสัมพันธ์ระหว่างคุณมุ่งหมายของการสอนภาษาไทยในชั้นประถมปีที่
สองกับพฤติกรรมการสอนของครู วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523,
 137 หน้า อัครสำเนา

- ทองสุข รวยสูงเนิน พฤติกรรมการสอนภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่สอง ในจังหวัดสุรินทร์
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 119 หน้า อักสำเนา
- ทัศนีย์ สุภเมธี "บทบาทของครูคีโนสังคมปัจจุบัน" มิตรครู 23 : 33 - 38 กุมภาพันธ์
2524
- ทิพย์วัลย์ สมแดง การเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใน
โรงเรียนเขตเมืองกับโรงเรียนเขตชนบท ในจังหวัดเชียงราย วิทยานิพนธ์ ค.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2528, 218 หน้า อักสำเนา
- ทัศนีย์ แฉมณี "บทบาทของครูต่อการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย" ใน เอกสารการสอน
ชุดวิชาการศึกษากับชีวิตและชุมชน หน้า 851 - 936 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2527
- ธนิศ ทองขวัญะ การศึกษาพฤติกรรมการสอนของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครูใน
กรุงเทพมหานคร ตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 162 หน้า อักสำเนา
- ✓ ชีรบุทธิ์ เต็นวงศ์ ณ อยุธยา "พฤติกรรมครูในการเรียนการสอน" ใน เอกสารการสอนชุด
วิชาพฤติกรรมกรรมการสอนประถมศึกษา หน้า 219 - 258 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2526
- ธีระ รุญเจริญ รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินหน้าที่ความรับผิดชอบ คุณลักษณะพฤติกรรม
ในการสอนและความเชื่อของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวคิดของครูใหญ่ หัวหน้า
หมวดการศึกษาและศึกษานิเทศก์ ในจังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2525, 156 หน้า
- นวรัตน์ วัฒนะเมธ พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และพฤติกรรมทางสังคมของ
นักเรียนระดับปฐมวัย : เปรียบเทียบระหว่างศูนย์เด็กปฐมวัยของกรมการพัฒนาชุมชน
กรมอนามัยและกรมการศาสนา วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526,
191 หน้า อักสำเนา

- นิวัฒน์ ोजनाพงษ์ เกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูส่วนจังหวัด สังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521,
98 หน้า อักสำเนา
- บุญช่วย จันทร์พรหมมา ความคาดหวังของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครนายกที่มีต่อ
การเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2524, 114 หน้า อักสำเนา
- ประทีปรัตน์ อุประมัย "จิตวิทยาการสอนของครู" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานการศึกษา
หน้า 61 - 165 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2524
- ประยูร อาษานาม และสุลลิตา ลอยฟ้า รายงานการวิจัยเรื่องสมรรถภาพของครู
คณิตศาสตร์ในระดัประถมศึกษา ขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2526, 83 หน้า
- พรรณี ชูหทัย จิตวิทยาการเรียนการสอน วารุณการพิมพ์ 2522, 264 หน้า
- พะเยาว์ ปาลวัฒน์ พฤติกรรมการสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ตามแผนการสอนจิตศึกษา
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2525, 152 หน้า อักสำเนา
- พิชญา ชาศิสุวรรณ การศึกษากระบวนการสอนและปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิตของครูในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดระยอง วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
2528, 279 หน้า อักสำเนา
- พุทธทาสภิกขุ "วิญญานของความเป็นครู" วารสารการศึกษาแห่งชาติ 15 : 51 - 54
เมษายน - พฤษภาคม 2524
- วิญญู สารธร หลักการบริหารการศึกษา โรงพิมพ์สุภา 2526, 373 หน้า

- มานพ ภาณุทวีไลธรรม สมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่สังกัดกองการในจังหวัดสกลนครและ
นครพนม ปรินญาณิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520,
 74 หน้า อักสำเนา
- ยัง พิทยานิมม การวิจัยผลการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา กระทรวง
 ศึกษาธิการ 2523, 315 หน้า
- วคาภรณ์ พูลผลอำนวย การสร้างแบบรายงานตนเองสำหรับครูมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียง
เฉียงเหนือ วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 112 หน้า อักสำเนา
- วิวิธ วรพรรัตน์ การศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะบางประการของครูประจำการ กับนักศึกษาคู
ที่ทั้งไม่เคยเป็นครูประจำการ ปรินญาณิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2518, 92 หน้า อักสำเนา
- วิรัตน์ เลหาวัฒน์ การศึกษาพฤติกรรมของครูที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก ในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ที่ประทับใจในทางบวกและทางลบโดยใช้กริยาเกิดอินนิเจนต์เทคนิค
 วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527, 137 หน้า อักสำเนา
- วิไล โยเสรีวงศ์ ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง
ในเขตการศึกษา 6 วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 137 หน้า
 อักสำเนา
- ✓ วีระ ตันตระกูล และคนอื่นๆ คู่มือสอนบรรจครู-อาจารย์ระดับ 1-3 อุดมศึกษา 2527,
 486 หน้า
- ศึกษาธิการ, กระทรวง แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โรงพิมพ์
 ศุภสภา 2525 ข, 238 หน้า
- _____ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โรงพิมพ์ศุภสภา 2520, 442 หน้า
- _____ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์ศุภสภา
 2525 ก, 368 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ คู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

โรงพิมพ์คุรุสภา 2525, 142 หน้า

คู่มือการอบรมวิทยากรในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

เข็ลทริสเอ็กเพรสการพิมพ์ 2520, 340 หน้า

สมพงษ์ จิตระกำป การสอบวิจัยศึกษาในระดับประถมศึกษา โครงการตำราคณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 136 หน้า

สมพงษ์ พลสมบูรณ์ "เรือจ้างกว้างลำ" ไทยรัฐ โดย กำหม่อม คนโต (นามแฝง)

21 กรกฎาคม 2526, หน้า 6

ลีปพนธ์ เกตุทัต "คำปราศรัยในพิธีเปิดการอบรมผู้บริหารการศึกษา ระดับสูง รุ่นที่ 2 ณ

หอประชุมสวนคันทิวาส จังหวัดสมุทรปราการ" ใน ศึกษาศัมพันธ์ หน้า 7 - 9

กระทรวงศึกษาธิการ 2524

สุจิตร์ โนนคำ / บทบาทและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูวิชาการ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. อดุลบุรี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2527, 369 หน้า อักษรสำเนา

สุทัศน์ แสงทอง พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ

ประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2528, 118 หน้า อักษรสำเนา

สุภาพ วากเขียน "ทำอย่างไรครูใหม่จึงจะสอนได้ดี" วิทยากร 32 : 5-9 มีนาคม

2523

สุนน อมรวิวัฒน์ "การปรับปรุงหลักสูตร ประถมศึกษา เพื่อคุณภาพของคนไทยในทศวรรษหน้า"

วารสารพัฒนาหลักสูตร 36 : 3 - 13 ตุลาคม 2524

สุนน อมรวิวัฒน์ และทิทณา เข้มมณี "การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์

ชีวิต" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต พิมพ์ครั้งที่ 3

หน้า 39 - 82 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2526

สุรเกียรติ์ คิมเจริญ ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง ความวิตกกังวลกับระเบียบวินัยในชั้นเรียน ปริญญาโทพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 86 หน้า อักสาเนา

สุวิฐ ศิลปอนันต์ "ผลของนุญยสัมพันธ์" ใน เอกสาร การสอนทฤษฎีหลักการและระบบการบริหารการศึกษ หน้า 87 - 112 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2523
 เสนีย์ มีทรัพย์ การเปรียบเทียบความคิดเห็นค่าคุณธรรมนิยมของครูประถมศึกษา กับนักศึกษานักศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสงขลา วิทยานิพนธ์ กศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 100 หน้า อักสาเนา

อติศักดิ์ เจริญพิทักษ์ "การจกัถิจกรรรมการ เรียนการสอนของครูในระดับประถมศึกษา" มิตรกฎ 25 : 39 - 52 มีนาคม 2526

อลงกร จันทารมย์ "การสอนที่มีประสิทธิภาพ" วารสารพัฒนาหลักสูตร 17 : 35 - 42 กุมภาพันธ์ 2526

อัญชลี กิจพิกข์ และคนอื่นๆ "โรงเรียนประถมศึกษาที่ดีเป็นความมั่นคงที่ยังไม่สลาย" ใน เอกสาร ประกอบการสัมมนาการประถมศึกษา หน้า 58 - 69 ภาควิชาประถมศึกษา วิทยานิพนธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523

อำไพ สุจริตกุล และคนอื่นๆ "รายงานการวิจัยเรื่องขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของการสอนระดับประถมศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการฝึกหัดและอบรมสำหรับสถานฝึกหัดครูระดับประถมศึกษา" วารสารครูศาสตร์ 6 : 11 - 12 กรกฎาคม - สิงหาคม 2521

โอวาท สุทธนารักษ์ "ใครก็อดรู้" ครูปริทัศน์ 6 : 37 - 40 มิถุนายน 2524

Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. New York, Harper and Row, 1984. 630 p.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill, 1981. 549 p.

- Flander, Ned A. Analyzing Teaching Behavior. Massachusett,
Addison-Wesley Publishing Company, 1970. 448 p.
- Nielsen, Geoffrey Arthur. "A Study of Verbal Interaction of Student
Teachers and Their Pupils in Primary and Senior Elementary Grades
during Language Arts and Social Science Lessons," Dissertation
Abstracts International. 40 : 3093 - A, December, 1979.
- Ober, Richard L. and others. Systematic Observation of Teaching ;
An Interaction Analysis-Instructional Strategy Approach.
New Jersey, Englewood Cliffs, Prentice-Hall, 1971. 236 p.

ព្រះបរមរាជវាំង

ภาคผนวก ก .

รายงานผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจแก้ไขข้อ

1. ผศ. กาญจนมา มณีแสง อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
2. อาจารย์ชุมศรี จิตกายนันท์ อาจารย์โรงเรียนบ้านป่าชุม อำเภอบ้านม่วง จังหวัดชลบุรี
3. รศ. บุญร่วม ทิพนศรี อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
4. อาจารย์ประทีป จันทร์ไผ่เย็น อาจารย์โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล อำเภอกีรีราชา จังหวัดชลบุรี
5. นายปรีชาทิ ขจร เกษชาติวาท ศึกษาในเทศก่ดำเนินการประเมินศึกษาจังหวัดชลบุรี
6. นางรัชณี ศรีไพรวรรณ ศึกษาในเทศก่กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
7. นายสมพงษ์ เหละสุรีย์ ผู้อำนวยการศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
8. อาจารย์สันต์ วุฒิกานนท์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดกโศภราช อำเภอกีรีราชา จังหวัดชลบุรี
9. ผศ.ดร. สุรินทร์ สุทธิธำพิภย์ อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

ภาคผนวก ข

รายนามครูที่เกณฑ์เป็นกลุ่มตัวอย่าง

รายนามครูที่เกณฑ์เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. อาจารย์จินตนา	อินพรรัตน์	ครูที่เกณฑ์คณิตศาสตร์ โรงเรียนชุมชนจุฬาทิศ-
เทววงษ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
กิ่งอำเภอเกาะสีชัง
2. อาจารย์บุษมา	แจ่มชื่น	ครูที่เกณฑ์ภาษาไทย โรงเรียนชุมชนจุฬาทิศ-
เทววงษ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
กิ่งอำเภอเกาะสีชัง
3. อาจารย์ปราณี	วาริมิตร	ครูที่เกณฑ์คณิตศาสตร์ โรงเรียนเกล็ดแก้ว
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอดัตตี่หม
4. อาจารย์พรทิพย์	หุ้่นละติ	ครูที่เกณฑ์ภาษาไทย โรงเรียนจุกเสม็ด
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอดัตตี่หม
5. อาจารย์วิโรวรรณ	มณีแสง	ครูที่เกณฑ์คณิตศาสตร์ โรงเรียนวัดพานทอง
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพานทอง
6. อาจารย์สุนทร	จิตรหมั่น	ครูที่เกณฑ์ภาษาไทย โรงเรียนวัดบ้านไร่
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพานทอง
7. อาจารย์จิราภรณ์	วรวิวัฒน์	ครูที่เกณฑ์คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านชากนอก
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางละมุง
8. อาจารย์จินตนา	คนชื้อ	ครูที่เกณฑ์ภาษาไทย โรงเรียนวัดโป่ง
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางละมุง
9. อาจารย์โกศล	กัมทิภูล	ครูที่เกณฑ์คณิตศาสตร์ โรงเรียนชุมชนวัดโน้สัด
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนนทบุรี

10. อาจารย์สำเร็จ	วงศ์เจริญ	ครูฝึกภาษาไทย โรงเรียนวัดทุ่งเหียง
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
พนัสนิคม
11. อาจารย์ไพฑูริย์	พระรส	ครูฝึกคณิตศาสตร์ โรงเรียนวัดใหญ่ล-
ดัมพรธรรม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอศรีราชา
12. อาจารย์ณงนทา	สิงหนอย	ครูฝึกภาษาไทย โรงเรียนวัดทโปหาราม
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
ศรีราชา

ภาคผนวก ก .

เครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูล

(สำเนา)

ที่ ทม 1013/3310

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

26 กันยายน 2529

เรื่อง ขอกำหนดระเบียบในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด และแบบบันทึกพฤติกรรมการสอนจำนวน 1 ชุด

ด้วย นายชนะในย สงวนทรัพย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโทเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูดี เกิน ลังกัดสำนัก
งานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี" ในความควบคุมดูแลของ ดร.อนงค์ หลิมพานิช
ประธานกรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง กรรมการ ขณะนี้อยู่
ในขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามและแบบบันทึกพฤติกรรมการสอน มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็น
ว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอกำหนดระเบียบจาก
ท่านไปตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามและแบบบันทึกพฤติกรรมการสอน สำหรับ
การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตผู้กล่าว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

บุญเอื้อ มีสินหุต

(นายบุญเอื้อ มีสินหุต)

รองอธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. (038) 376060, 376163, 376182 กอ 412

(สำเนา)

ที่ ทม 1013/3531

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
ถ.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

13 ตุลาคม 2529

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด และแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม

จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายระโนย สงวนทรัพย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ได้รับอนุมัติ
ให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูดีเด่น สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี" ในความควบคุมดูแลของ ดร.อนงค์ ทิมพานิช ประธานกรรมการ
และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด ญะเรือง กรรมการ มีความประสงค์ที่จะขอกความอนุเคราะห์
จากท่าน คือ ขอร้องอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ตามรายชื่อโรงเรียนที่แนบมาด้วยนี้

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน และขอขอบคุณ
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สมคิด ญะเรือง

(นายสมคิด ญะเรือง)

ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร

ปฏิบัติราชการแทน รองอธิการบดี

สำนักงานเลขาธิการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. (038) 376060, 376163, 376182 ต่อ 412

(สำเนา)

ที่ ศธ 1415/4410

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี
ถนนวิจิตรปราการ อ่าวเภอเมืองชลบุรี

17 ตุลาคม 2529

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ.....

ด้วย นายชนะในย สงวนทรัพย์ นิสิตระดับมัธยมศึกษา หลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโทเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูดีเด่น สังกัดสำนัก
งานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี" ในการนี้ ได้ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
จากโรงเรียนในสังกัดของท่าน

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี จึงใคร่ขอให้ท่านอำนวยความสะดวก
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวด้วย

ขอแสดงความนับถือ

จเร เฉลิมวงศ์

(นายจเร เฉลิมวงศ์)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

ฝ่ายบริหารทั่วไป

โทร.ชลบุรี (038) 283800 285950

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่เกษียณ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจงก่อนตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้ต้องการทราบพฤติกรรมการสอนของครูที่เกษียณ ตามสภาพการปฏิบัติที่เป็นจริง การตอบแบบสอบถามของท่านจะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ผู้วิจัยจะรักษาคำตอบของท่านไว้เป็นความลับและนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น โดยจะจัดกระทำข้อมูลและเสนอผลในภาพรวม ฉะนั้นในการตอบแบบสอบถาม โปรดตอบทุกข้อความความเป็นจริงที่ปฏิบัติ เพื่อประโยชน์สูงสุดในการวิจัย
3. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมที่ให้อ่านช่วยต่อการสอน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยแบ่งพฤติกรรมออกเป็น 5 ด้าน คือ พฤติกรรมด้านวิชาการ พฤติกรรมด้านคุณธรรม พฤติกรรมด้านคุณลักษณะทั่วไป พฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์
4. โปรดพิจารณาบรรยายการพฤติกรรมแต่ละข้อในแบบสอบถามนี้โดยละเอียดแล้วพิจารณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องระบับการปฏิบัติ ตามความเป็นจริงที่ท่านได้ปฏิบัติเพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	รายการพฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
(๐)	การดูแลเอาใจใส่ความประพฤติของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ		✓			

คำอธิบายประกอบตัวอย่าง

จากตัวอย่าง ข้อที่ (๐) แสดงว่า ในการดูแลเอาใจใส่ความประพฤติของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ นั้น ท่านได้ ปฏิบัติมาก ในสภาพที่เป็นจริง

5. แบบสอบถามที่สมบูรณ์ คือ แบบสอบถามที่ผู้ตอบได้พิจารณาตอบทุกข้อ ดังนั้น ขอให้ผู้ตอบโปรดสละเวลาของท่านตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง ก่อนส่งแบบสอบถามคืน ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณคุณครู - อาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ใช้อำนวยความสะดวกการสอน ข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และเป็นแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริมการปฏิบัติการสอนของครูในจังหวัดชลบุรีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

พฤติกรรมค่านิชาการ

พฤติกรรมค่านิชาการ มีขอบข่ายดังนี้ พฤติกรรมที่แสดงว่า มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ ตลอดจนแสวงหาความรู้ ข้อมูล และข่าวสารที่ใช้อำนาจต่อการจัดการเรียนการสอน และเพิ่มพูนความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างกว้างขวาง เช่น การติดตามข่าวสารบทความจากหนังสือหรือวารสารทางการศึกษา เป็นต้น

ข้อ	รายการพฤติกรรมค่านิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคย
1	การศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอน และเอกสารการสอนอื่น ๆ ในกลุ่ม ประสพการณ์ต่าง ๆ ที่สอน					
2	การศึกษาเทคนิคการสอน วิธีสอน หรืองานวิจัยใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการสอน					
3	การศึกษาวิทยากรหรือแนวคิดทางการศึกษาใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ					
4	การศึกษาระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่ และปฏิบัติให้ถูกต้อง					

ข้อ	รายการพฤติกรรมด้านวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคย
5	การสะสมเอกสาร วารสาร และหนังสือต่าง ๆ ตลอดจนรวบรวมตัวอย่างแนวคิด ข้อสังเกต เก็บถาวรไว้เพื่อประกอบการสอน					
6	การติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ และข่าวความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา					
7	การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาประกอบการสอน					
8	การขอคำแนะนำจากเพื่อนครู ผู้บังคับบัญชา คุรุวิชาการ และศึกษานิเทศก์เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
9	การเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาการเรียนการสอน					
10	การจัดทำแผนงาน โครงการทางวิชาการ เป็นแนวปฏิบัติล่วงหน้า					

ข้อ	รายการพฤติกรรม รมค่านวิชาการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคย
11	การประเมินผลการทำงานของคนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการทำงาน					

พฤติกรรม รมค่านคุณธรรม

พฤติกรรมค่านคุณธรรม มีรอบข่ายดังนี้ พฤติกรรมที่แสดงว่ามีความประพฤติดี เสียสละ ยุติธรรม ซื่อสัตย์ ขยัน ประหยัด อ่อนน้อม ถอดถอนวิชาและศรัทธาอาชีพครู พร้อมทั้งให้อภัยและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนตลอดเวลา เช่น การให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน เป็นต้น

ข้อ	รายการพฤติกรรมด้านคุณธรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
1	การอบรมสั่งสอนนักเรียนที่ประพฤติผิด ทันทีที่พบเห็น					
2	การให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา และความทุกข์ยาก					
3	การให้ความร่วมมือกับบุคลากรของนักเรียน ในการอบรมสั่งสอนและติดตามความ ประพฤติของนักเรียน					
4	การพิจารณาโทษนักเรียนที่ทำความผิดโดย ให้โอกาสนักเรียนชี้แจงเหตุผลที่ไต่กระทำ					
5	การให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับ ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน					
6	การฝึกนักเรียนให้มีความรับผิดชอบและ มีวินัยในตนเอง ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ทันเวลา					
7	การฝึกนักเรียนให้อยู่ร่วมกันด้วยความ เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันซึ่งกัน และกัน					

ข้อ	รายการพฤติกรรมด้านคุณธรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคย
8	การฝึกนักเรียนให้มีกิริยาบรรณภาพ และมีน้ำใจอันดีงามต่อเพื่อนนักเรียนและบุคคลอื่น					
9	การมาปฏิบัติราชการและปฏิบัติการสอนตรงเวลา					
10	การสอนแทนหรือควบคุมชั้นแทนเพื่อนครูที่ไม่มาปฏิบัติงาน					
11	การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สิ้นเปลืองอย่างประหยัด เช่น ขวดสี กระจก เป็นกัน					
12	การสนับสนุนงานของโรงเรียนหรือชุมชน ด้วยการใช้เวลา กำลังกาย กำลังทรัพย์					
13	ความภูมิใจ ความรัก ความศรัทธาในอาชีพครู และการให้เกียรติแก่ครูทุกคน					

พฤติกรรมด้านคุณลักษณะทั่วไป

พฤติกรรมด้านคุณลักษณะทั่วไป มีขอบข่ายดังนี้ พฤติกรรมที่ปรากฏในการตัดสินใจ กระทำสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนการแต่งกาย การติดต่อสื่อสาร การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และการควบคุมอารมณ์ได้

ข้อ	รายการพฤติกรรมด้านคุณลักษณะทั่วไป	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคย
1	ความมั่นใจในตนเองในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะสอน					
2	การแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อย ตลอดจนการรักษาความสะอาดของร่างกายให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน					
3	ความสำเร็จในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น					
4	ความรับผิดชอบในความผิดพลาดที่เกิดขึ้น โดยไม่ชี้คโทษหรือโยนความผิดให้แก่ผู้อื่น เมื่อตนเองเป็นผู้กระทำหรือร่วมกระทำ					
5	การสอนด้วยความตั้งใจ และใช้ศิลปะในการสอนอย่างเต็มที่					

ข้อ	รายการพฤติกรรมที่ควรสังเกตและทักไป	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคย
6	การให้กำลังใจนักเรียนด้วยคำชมเชย หรือให้รางวัลในขณะสอน					
7	การระบอบอารมณ์กับนักเรียนในขณะสอน เนื่องจากอารมณ์ไม่ดีเพราะสาเหตุอื่น					
8	การใช้เวลาในการปฏิบัติงานไปหาธุระ ส่วนตัว					
9	ความสามารถชักจูงหรือจูงใจให้นักเรียน ผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตาม แนวคิดที่เสนอ					
10	ความสามารถไกล่เกลี่ยความขัดแย้งที่ เกิดขึ้นในหมู่นักเรียนและคณะครู					

พฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน

พฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน มีขอบข่ายดังนี้ พฤติกรรมที่แสดงว่ามีการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ เช่น จัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ มุมหนังสือ เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในระบบประชาธิปไตย เช่น ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียน และตกแต่งถ้วยผลงานของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ เป็นต้น

ข้อ	รายการพฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคย
1	การจัดตกแต่งห้องเรียนให้ได้อ่านวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
2	การใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เช่น เกมส์ เพลง นิทาน เป็นต้น เพื่อจูงใจหรือเร้าความสนใจนักเรียนในขณะสอน					
3	ความร่วมมือกับนักเรียนในการผลิตสื่อเกมส์ต่าง ๆ เพื่อประกอบการเรียนการสอน					

ข้อ	รายการพฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะ ในการสอน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคย
4	ความร่วมมือกับนักเรียนในการรักษา ความสะอาด ความเป็นระเบียบของ ห้องเรียน					
5	การจัดมุมหนังสือในห้องเรียนให้นักเรียน ได้อีกมากกว่า					
6	การจัดสื่อและอุปกรณ์ตามกลุ่มประสบการณ์ ที่สอนไว้ประจำห้องเรียน					
7	การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่ง ห้องเรียนและนำผลงานของนักเรียนมาจัด ตกแต่ง					
8	การให้อิสระนักเรียนได้ทำกิจกรรมตามที่ ต้องการหลังจากปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย เสร็จ					
9	การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน ตาม ที่นักเรียนได้เสนอมาอย่างมีเหตุผล					

ข้อ	รายการพฤติกรรมคุณลักษณะเฉพาะในการ สอน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เกย
10	การส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรม ปฎิบัติในชั้นเรียน วันสำคัญและเหตุการณ์ต่างๆ					
11	การส่งเสริมให้นักเรียนนำไม้แขวน ไม้กระดาง หรือสีกวได้ยงบางชนิดมา เลี้ยงที่โรงเรียน และตกแต่งห้องเรียน					
12	การพานักเรียนไปศึกษาศาสนาที่ต่าง ๆ ในท้องถิ่น หรือพาไปศึกษาศาสนาที่ สำคัญอื่น ๆ					

พฤติกรรมคุณลักษณะสัมพันธ์

พฤติกรรมคุณลักษณะสัมพันธ์ มีขอบข่ายดังนี้ พฤติกรรมที่แสดงว่าสามารถปรับตัว
เข้ากับเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไปได้ดี เช่น มีนิสัยสรวลไมตรีกับคนทุกคนด้วยความจริงใจ
มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส แสดงความมั่นคงทางอารมณ์ เป็นต้น ตลอดจนร่วมมือประสานงาน
กับคณะครูผู้ปกครอง และนักเรียนที่ส่งผลการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และ
สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ข้อ	รายการพฤติกรรมร้านค้าชุมชนสัมพันธ์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคย
1	การปฏิบัติงานร่วมกับคณะครูในโรงเรียน ด้วยความสนิทสนมรักใคร่ปรองดอง					
2	การพบปะสนทนา ทักทายกับผู้ปกครอง นักเรียน					
3	การเชิญชวนผู้ปกครองและบุคคลทั่วไป เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น					
4	ความร่วมมือประสานงานกับคณะครูต่าง โรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน					
5	การจัดกิจกรรมที่ทำให้โรงเรียนเป็น ศูนย์กลางข่าวสาร เพื่อให้บริการด้าน วิชาการและกิจกรรมของชุมชน					
6	การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในระดับ กลุ่มโรงเรียน ระดับอำเภอ หรือ ระดับจังหวัด					
7	การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและ ชุมชน					

ข้อ	รายการพฤติกรรมตามแบบฉบับสัมพันธ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคย
8	การประสานสัมพันธ์กับบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่ทำงานร่วมกัน					
9	การเชิญวิทยากร ในชุมชนที่มีความสามารถ เฉพาะในเรื่องนั้น ๆ มาให้ความรู้แก่นักเรียน					
10	การให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษา แนะนำ แก่เพื่อนครูทั้งในโรงเรียนและต่างโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน					
11	การติดต่อประสานงานกับแหล่งวิทยากร สถานประกอบการต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่นักเรียน					

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการสอน
เพื่อการวิจัยเรื่อง
การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดชลบุรี

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการสอนนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูดีเด่น ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านเทคนิคการสอน ซึ่งประกอบด้วย

1. การเตรียมการสอน
2. การดำเนินการสอน แบ่งออกเป็น
 - 2.1 พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนกระทำร่วมกัน
 - 2.2 พฤติกรรมที่ครูใช้หรือครูเป็นผู้นำ
 - 2.3 พฤติกรรมที่ครูใช้นักเรียนทำตามคำสั่ง
 - 2.4 พฤติกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม
3. การวัดผลและประเมินผล

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอน

ผู้สังเกตการสอน ระยะเวลาที่สังเกต นาที
 วัน เดือน ปี ที่ทำการสังเกต สังเกตครั้งที่
 ผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่
 โรงเรียน อำเภอ/กิ่งอำเภอ
 จังหวัด

หมายเหตุ ผู้สังเกตการสอนจะบันทึกผลจากการสังเกตพฤติกรรมด้วยการทำเครื่องหมาย ✓
 ลงในช่องพฤติกรรมที่ผู้สอนได้ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ ในการสอนครั้งนั้น ๆ ที่ได้ทำ
 การสังเกตพฤติกรรมการสอน

การเตรียมการสอน

การเตรียมการสอน มีขอบข่ายดังนี้ การเตรียมการล่วงหน้าของผู้สอนก่อนปฏิบัติ
 การสอนทั้งในลักษณะการศึกษาลำดับขั้น เอกสารประกอบหลักสูตร และการวางแผนการสอน
 เช่น การทำบันทึกการสอน การเตรียมเครื่องมือวัสดุและประเมินผล เป็นต้น

ข้อ	การเตรียมการสอน	ผลการสังเกตพฤติกรรม		หมายเหตุ
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
1	ครูเตรียมการสอนด้วยการทำคู่มือการสอน หรือบันทึกการสอน			
2	ครูจัดหาและจัดเตรียมสื่อการสอน			
3	ครูให้นักเรียนจัดหาและจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ เพื่อการเรียน			
4	ครูเลือกกิจกรรมและใช้กิจกรรมทดแทนที่ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
5	ครูเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนสำรอง เพื่อยืดหยุ่นในการสอน			
6	ครูเตรียมห้องเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรม และการใช้อุปกรณ์			
7	ครูเตรียมเครื่องมือวัดผลและเกณฑ์ในการ ประเมินผล			

การดำเนินการสอน

การดำเนินการสอน มีขอบข่ายดังนี้ เป็นพฤติกรรมที่ผู้สอนกระทำออกมาเมื่อเริ่มทำการสอน ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่นักเรียนตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดพฤติกรรมด้านการดำเนินการสอนออกเป็น 4 พฤติกรรม คือ พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนกระทำร่วมกัน พฤติกรรมที่ครูใช้หรือครูเป็นผู้นำ พฤติกรรมที่ครูให้นักเรียนทำคำถามลำพัง และพฤติกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม

ข้อ	การดำเนินการสอน	ผลการสังเกตพฤติกรรม		หมายเหตุ
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
	<u>พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนกระทำร่วมกัน</u>			
1	ครูนำนักเรียนสนทนา ชักถาม หรืออภิปราย			
2	ครูใช้คำถาม คำถามกระตุ้นให้นักเรียนถามหรือแสดงความคิดเห็น			
3	ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการยกตัวอย่าง ประกอบคำอธิบายหรือคำบรรยาย			
4	ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมสาธิต ทดลอง หรือทำให้เพื่อนดู			

ข้อ	การดำเนินการสอน	ผลการสังเกตพฤติกรรม		หมายเหตุ
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
5	ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปและรวบรวมประเด็นสำคัญจากคำอธิบายหรือคำบรรยาย			
	<u>พฤติกรรมที่ครูใช้หรือครูเป็นผู้นำ</u>			
1	ครูบอก อธิบาย หรือบรรยายให้นักเรียนฟัง			
2	ครูเป็นผู้กำหนดปัญหาหรือข้อคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น			
3	ครูให้นักเรียนร้องเพลง เล่นเกม หรือร่วมกิจกรรม			
4	ครูให้นักเรียนเล่าเรื่อง เหตุการณ์ ประสบการณ์			
5	ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติ หรือละคร			
6	ครูให้นักเรียนจับบันทึกความรู้จากกระดานหรือตามคำถาม			
7	ครูเป็นผู้ให้คำตอบหรือข้อสรุปให้นักเรียนถามหรืออภิปราย			

ข้อ	การกำเนิการสอน	ผลการสังเกตพฤติกรรม		หมายเหตุ
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
	<u>พฤติกรรมที่ครูให้นักเรียนทำตามลำพัง</u>			
1	ครูให้นักเรียนเรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปหรือชุดการสอน			
2	ครูมอบหมายงานให้นักเรียนค้นคว้าจากมุมหนังสือ ห้องสมุด หรือเอกสารที่ครูกำหนด			
3	ครูให้นักเรียนอ่านสนใจและสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องที่เรียน			
4	ครูให้อิสระนักเรียนได้เลือกทำกิจกรรมต่าง ๆ			
5	ครูให้นักเรียนออกไปสำรวจ สังเกตสภาพต่าง ๆ นอกห้องเรียน เพื่อการเรียนรู้			
6	ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือตอบคำถามท้ายบทเรียน			

ข้อ	การดำเนินการสอน	ผลกำรสังเกตพฤติกรรม		หมายเหตุ
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
	<u>พฤติกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม</u>			
1	ครูกำหนดกลุ่มให้นักเรียนปฏิบัติงานร่วมกัน			
2	ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มกำหนดขั้นตอนการทำงานกิจกรรมร่วมกัน			
3	ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย			
4	ครูให้นักเรียนร่วมกันปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม			
5	ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานที่ได้ปฏิบัติ			
6	ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม			

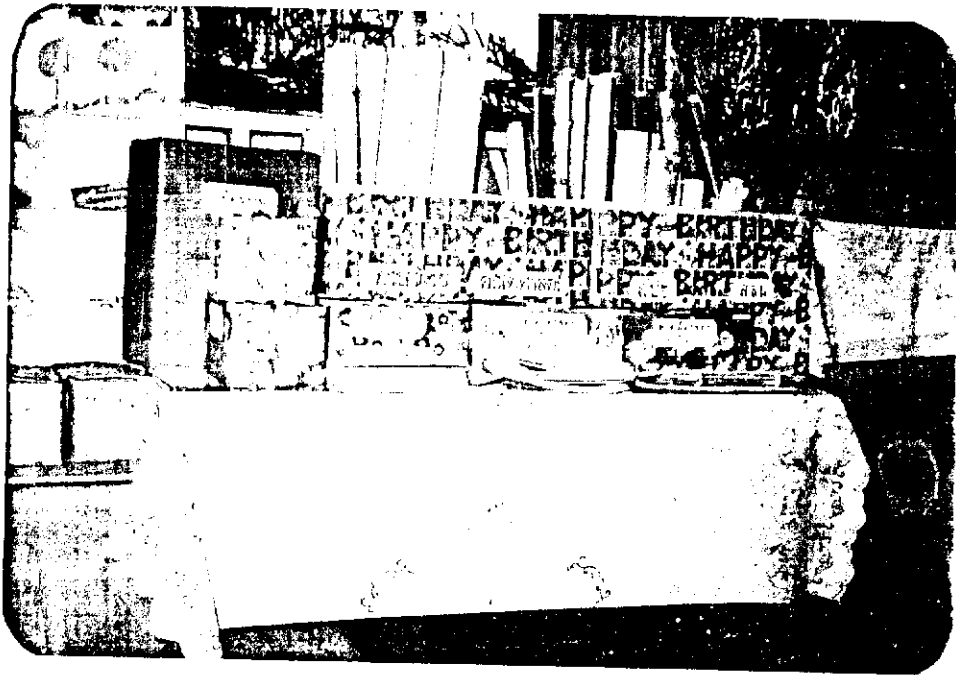
การวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล มีขอบข่ายดังนี้ เป็นวิธีการที่ครูผู้สอนต้องการให้นักเรียนแสดงออกซึ่งความรู้ความสามารถ โดยใช้เครื่องมือวัดผลชนิดต่าง ๆ แล้วสรุปผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ตลอดจนการจัดทำแบบฟอร์มที่เป็นหลักฐานของการวัดผลและประเมินผล

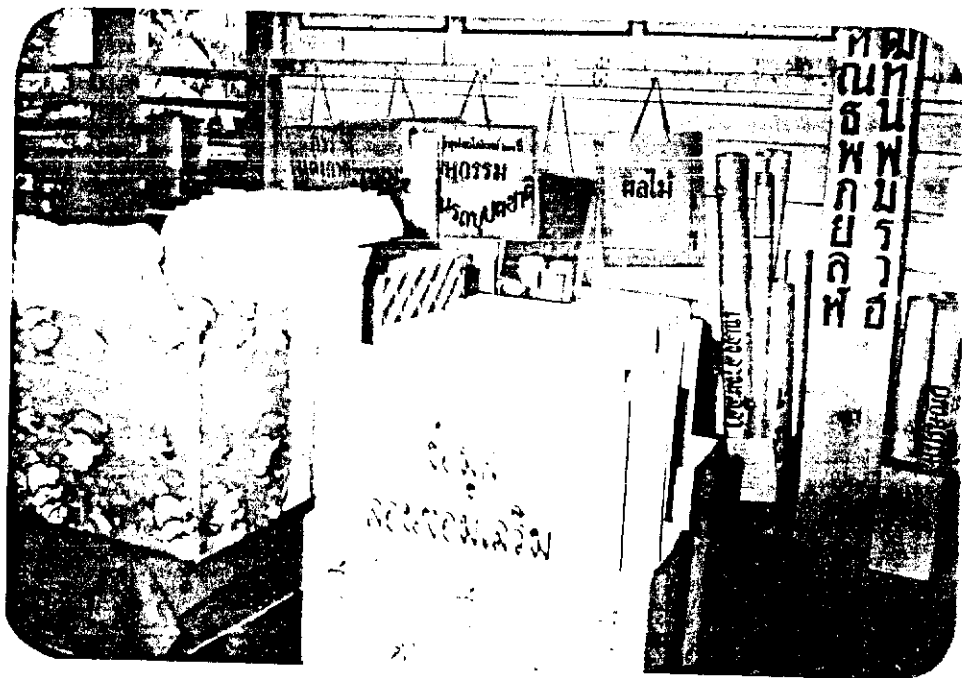
ข้อ	การวัดผลและประเมินผล	ผลการสังเกตพฤติกรรม		หมายเหตุ
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
1	ครูทดสอบความก้าวหน้าของนักเรียนหลังเรียนจบบทเรียนแต่ละเรื่อง			
2	ครูใช้วิธีการวัดหลาย ๆ วิธีที่เหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้			
3	ในการวัดผลแต่ละครั้ง ครูวัดทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ			
4	ครูตรวจและติดตามผลการปฏิบัติงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งให้คำแนะนำช่วยเหลือ			
5	ครูแจ้งผลการวัดและการประเมิน พร้อมทั้งตอบปัญหาข้อข้องใจให้นักเรียนทราบ			

ข้อ	การวัดผลและประเมินผล	ผลการสังเกตพฤติกรรม		หมายเหตุ
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
6	ครูให้นักเรียนประเมินผลงานและผล การเรียนรู้ของตนเอง			
7	ครูจัดทำหลักฐานการวัดและการประเมินผล			

บัญชีภาพประกอบ

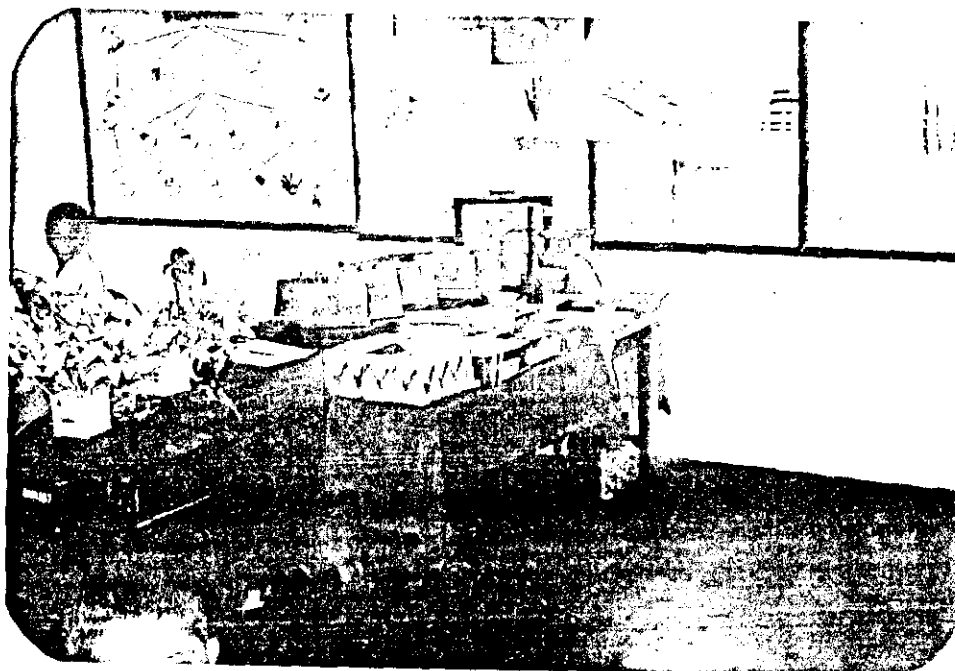
บัตรงานเฉลิมพระสมการนทาง ๆ

ซุกนการ สอนชอม เสริม

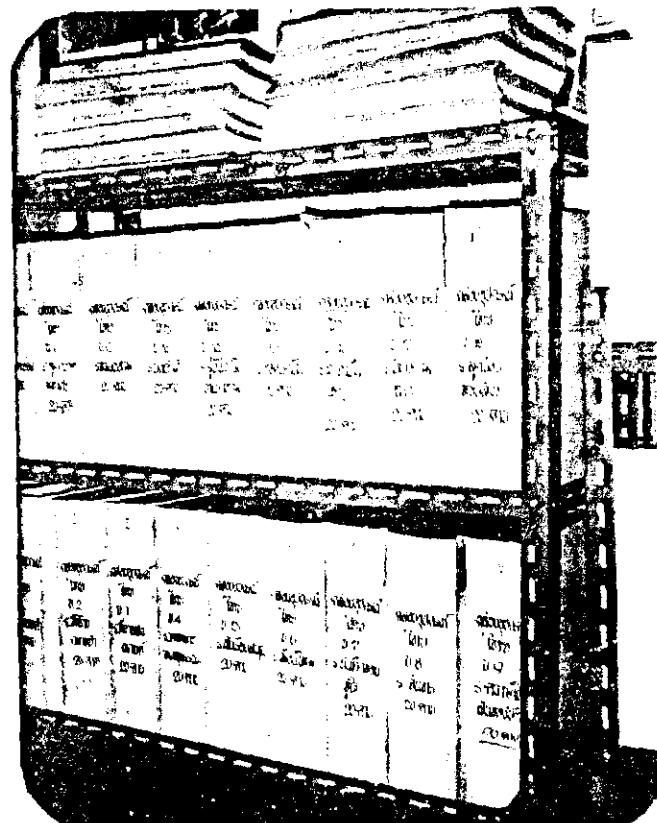
อุปกรณ์ประกอบการสอน

การสอนบัตรคำ

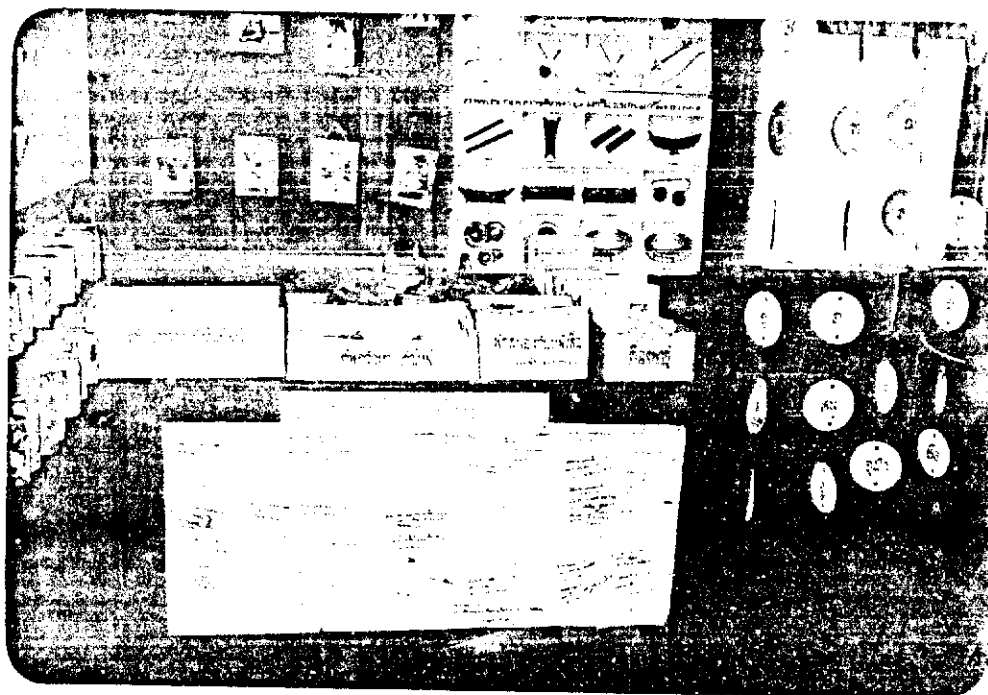
ในงานประกอบการ สอน

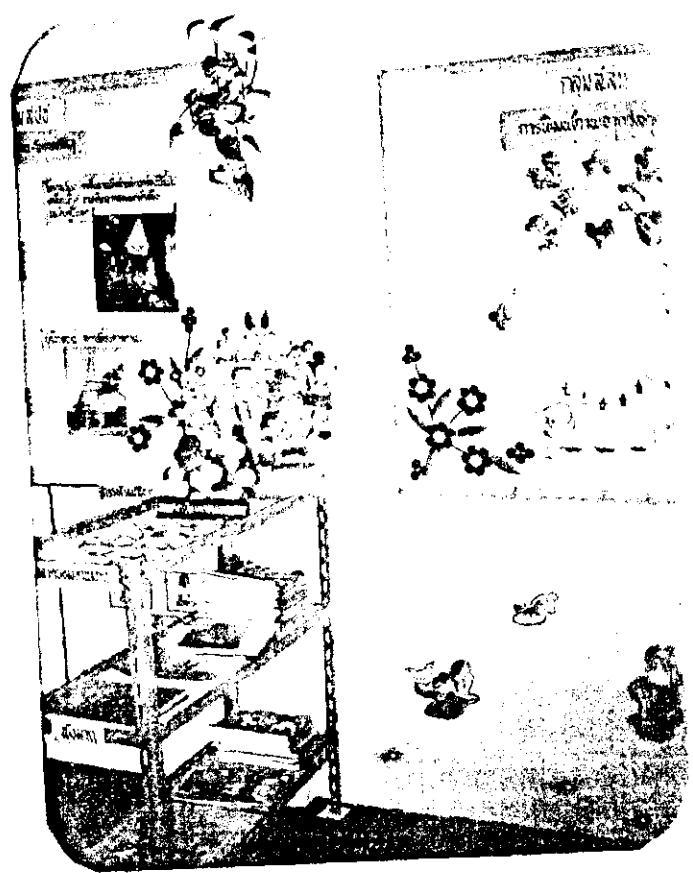
บทเรียนสำเร็จรูป

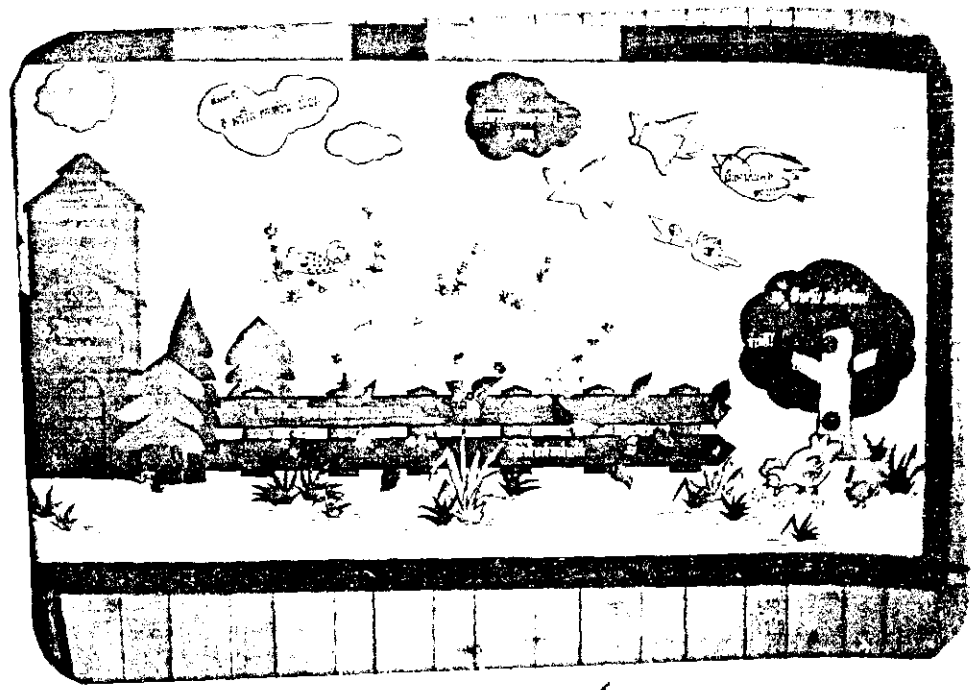
ภาพชุดกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ

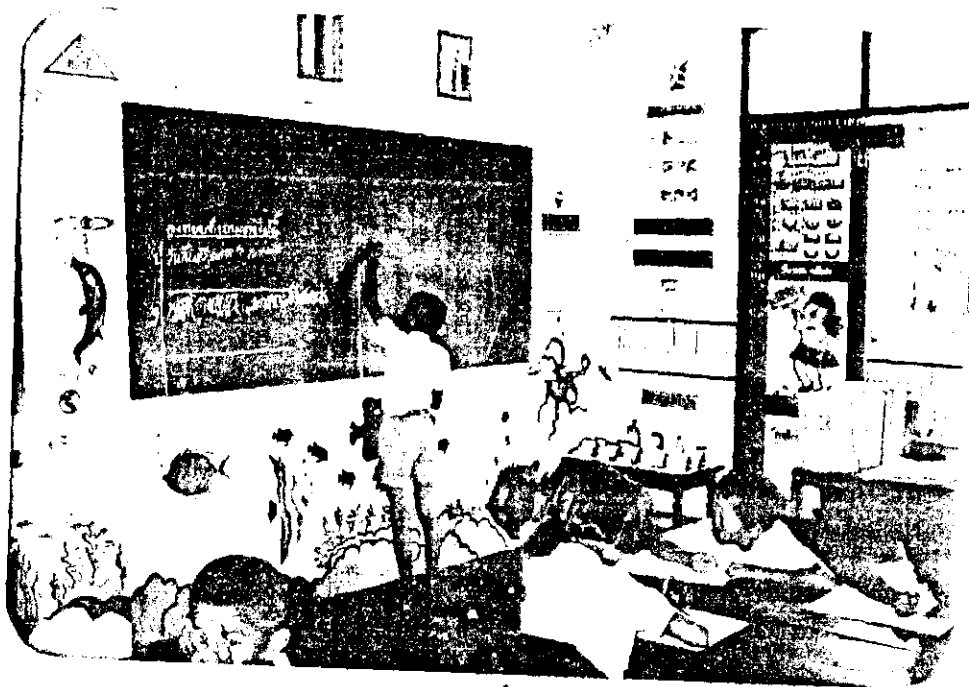
เกมลับสมองยามว่าง

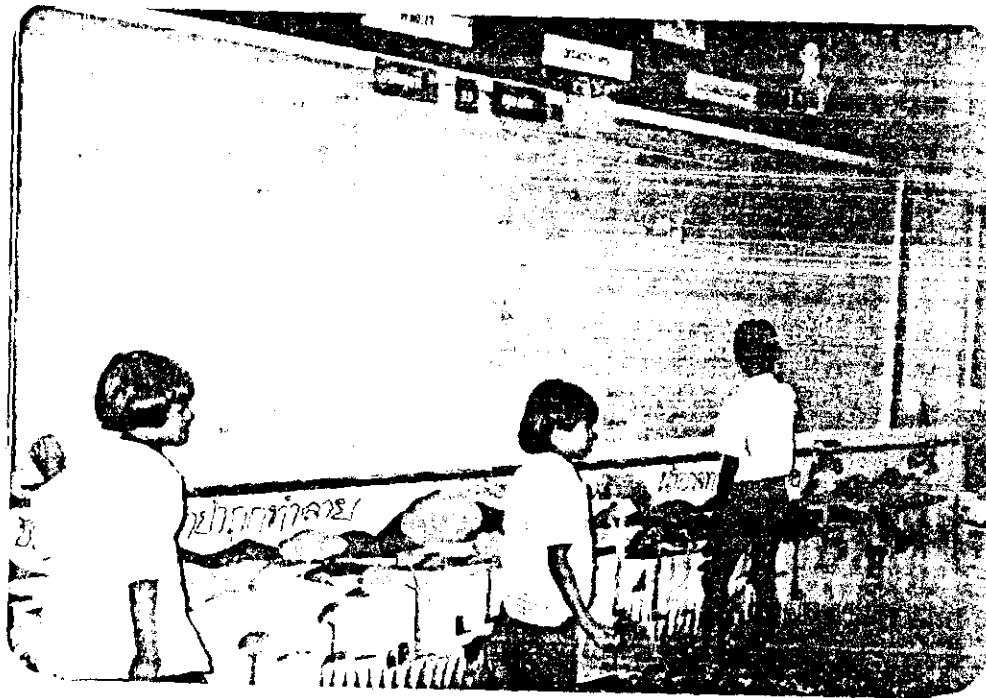
ป้ายนิเทศกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ

นิทรรศการประจำสัปดาห์

คุณครูคนใหม่

ใครเก่งกว่ากัน

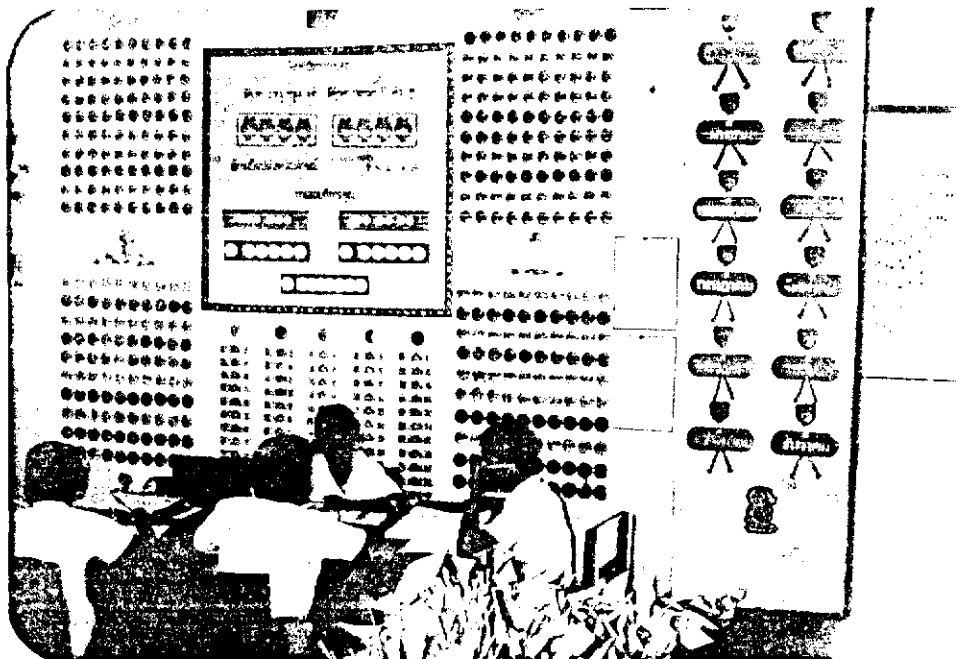
ห้องเรียนโคลอมเบีย

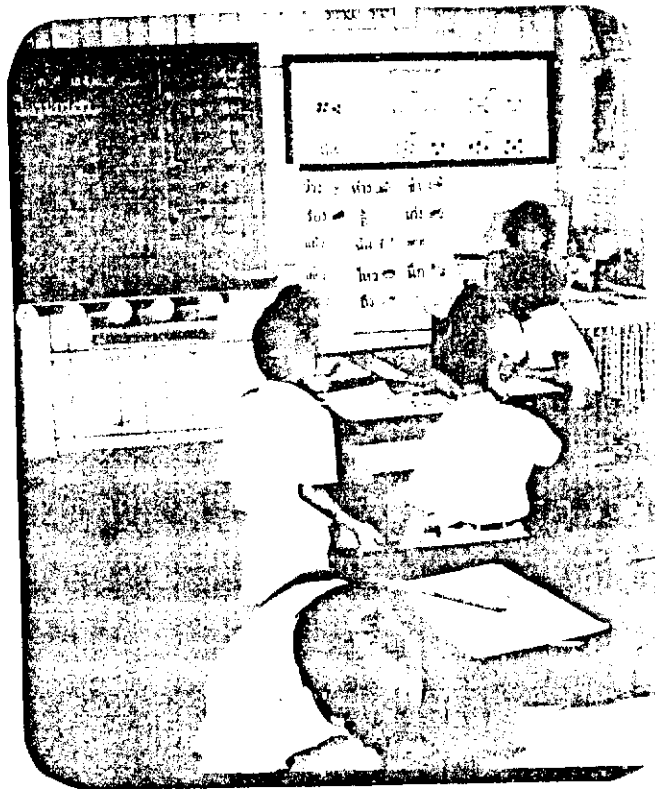
โรงเรียนบูรพาภิบาล

๑
บรรยากาศการเรียน

๑
ช่วยกันคิด

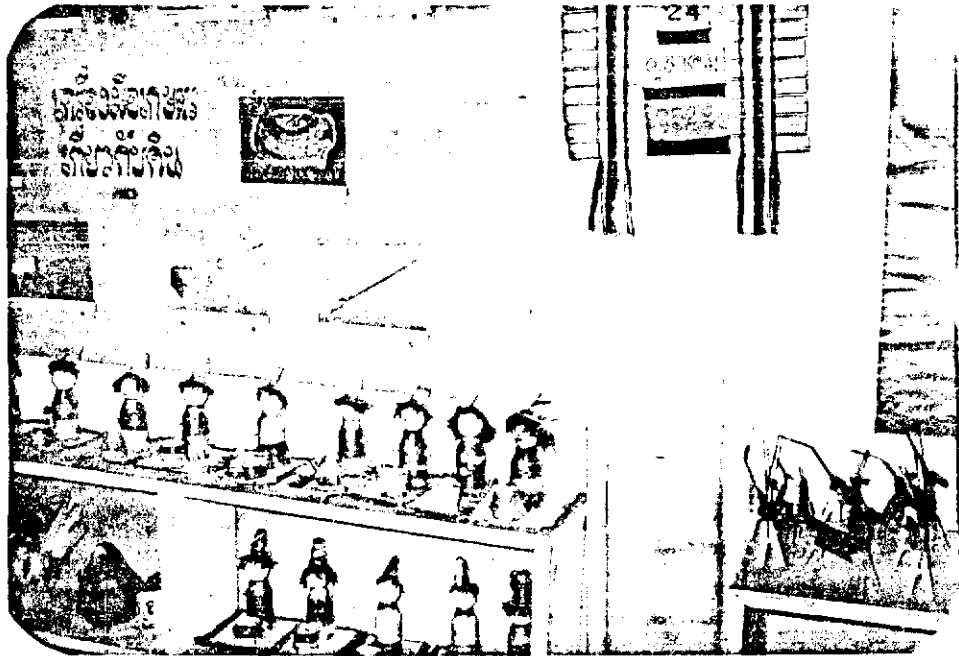
ใครเสร็จก่อนกัน

เมื่อบางจากกร เร็ว

รักการอ่าน

ผลงานของพวกเรา

การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่เกษียณ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดชลบุรี

บทคัดย่อ
ของ
ฉะไนย์ สงวนทรัพย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ธันวาคม 2529

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน ด้งักสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ในพฤติกรรมต่อไปนี้คือ พฤติกรรมที่ใช้อำนวยต่อการสอน ประกอบด้วยรายการพฤติกรรมด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม ด้านคุณลักษณะทั่วไป ด้าน คุณลักษณะเฉพาะในการสอน และด้านมนุษยสัมพันธ์ และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอน ประกอบด้วยรายการพฤติกรรมด้านการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน และการวัดผล และประเมินผล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นครูผู้สอนคณิตศาสตร์และครูผู้สอนภาษาไทย ประจำการศึกษา 2528 ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวม ข้อมูล คือ แบบสอบถามพฤติกรรมที่ใช้อำนวยต่อการสอน และแบบสังเกตพฤติกรรมที่เกี่ยวกับ เทคนิคการสอน สถิติที่ใช้ในการเสนอข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ครูผู้สอนปฏิบัติพฤติกรรมที่ใช้อำนวยต่อการสอนโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมทั้งห้าด้าน มีลำดับการปฏิบัติพฤติกรรม ตามลำดับดังนี้ ด้านคุณธรรม ด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน ด้านวิชาการ ด้าน มนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณลักษณะทั่วไป

2. ครูผู้สอนปฏิบัติพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมทั้งสามด้านมีลำดับการปฏิบัติพฤติกรรม ตามลำดับดังนี้ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการ ดำเนินการสอน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมด้านการดำเนินการสอน ซึ่งจำแนกเป็นสี่ด้าน พบว่า พฤติกรรมทั้งสี่ด้าน มีลำดับการปฏิบัติพฤติกรรมตามลำดับดังนี้ พฤติกรรมที่เป็นกระบวนการ กลุ่ม พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนกระทำร่วมกัน พฤติกรรมที่ครูใช้หรือครูเป็นผู้นำ และ พฤติกรรมที่ครูให้นักเรียนทำตามลำดับ

189

A STUDY OF TEACHING BEHAVIORS OF OUTSTANDING TEACHERS
UNDER THE OFFICE OF CHONBURI PROVINCIAL
PRIMARY EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

CHANAI SANGUANSUP

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

Bangsaen Campus

December 1986

The purpose of this research was to study the teaching behaviors of the outstanding teachers under the Office of Chonburi Provincial Primary Education. The two aspects of teaching behaviors were the behaviors which facilitating the teaching process and the teaching techniques. The behaviors which facilitating the teaching process consisted of academic, morale, general characteristic, specific characteristic and human relationship. The teaching techniques were the teaching preparation, procedures, measurement and evaluation.

The sample were 12 Mathematic and Thai outstanding teachers of Chonburi Primary Schools in the academic year 1985. The instruments were the behaviors which facilitating the teaching process questionnaire and the checklist of behavior observing form. The percentage, the arithmetic mean and the standard deviation were used for the analyses of data.

The results revealed as follows :

1. The outstanding teachers indicated the behaviors which facilitating the teaching process at a high level. When each area was considered, the importance of those behaviors were in the following order- the morale, the specific characteristic, the academic, the human relationship and the gernal characteristic.

2. The teaching techniques of the outstanding teachers were at a high level. The three parts were considered, the importance of the behaviors in the teaching techniques were in the following order- the preparation, the measurement and evaluation, and the procedures. The four parts of teaching procedures were determined, the importance of those behaviors were indicated in the following order- group process, teacher and student cooperation, teacher as a leader and student work by themselves.